

**Univerzita Karlova v Praze - Fakulta sociálních věd
Institut komunikačních studií a žurnalistiky
Katedra žurnalistiky**

Časopis Domov - fenomén druhé poloviny 20. století

Vypracovala:

Magdaléna Krajmerová

magisterské studium

obor žurnalistika

Konzultanti diplomové práce:

Doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.

PhDr. Lenka Žižková

Praha 2006

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci Časopis Domov - fenomén druhé poloviny 20. století vypracovala sama, a to na základě řádně uvedených pramenů a literatury.

Rozsah práce: 261 350 znaků s mezerami, bez příloh

V Praze 13. 1. 2006

Magdaléna Krajmerová

Na tomto místě bych chtěla poděkovat všem, kteří mi při psaní diplomové práce pomáhali, zejména vedoucím práce za inspiraci a velkou trpělivost.

Magdaléna Krajmerová

Obsah

Úvod - stručná historie časopisu, proč se stal předmětem zkoumání, použité metody zkoumání	10
1. rok 1960	12
1.1 Politická a společenská situace	12
1.2 Konkurenční prostředí - další vycházející časopisy	14
1.3 Základní údaje o časopise v daném roce	14
1.4 Obsah jednotlivých čísel - chronologická deskripce	16
1.5 Význam, úloha a pravomoci redakční rady - doc. ak. arch. Jaroslav Kadlec - rozhovor	31
2. rok 1970	34
2.1 Politická a společenská situace	34
2.2 Konkurenční prostředí - další vycházející časopisy	36
2.3 Základní údaje o časopise v daném roce	36
2.4 Srovnání Domova v roce 1970 a 1960	38
2.5 Obsah jednotlivých čísel - chronologická deskripce	38
2.6 Politický vliv na chod časopisu Domov a výběr šéfredaktora, redakce a autorů - doc. ing. arch Ivan Horký, Dr.Sc. - rozhovor	49
3. rok 1980	53
3.1 Politická a společenská situace	53
3.2 Konkurenční prostředí - další vycházející časopisy	55
3.3 Základní údaje o časopise v daném roce	55
3.4 Srovnání Domova v roce 1980 s předešlými ročníky	56
3.5 Obsah jednotlivých čísel - chronologická deskripce	57
3.6 Výroba časopisu, politický vliv na práci redaktorů a jejich postavení ve společnosti v tomto období	70

4. rok 1990	73
4.1 Politická a společenská situace	73
4.2 Konkurenční prostředí - další vycházející časopisy	76
4.3 Základní údaje o časopise v daném roce	76
4.4 Srovnání Domova v roce 1990 s předešlými ročníky	77
4.5 Obsah jednotlivých čísel - chronologická deskripce	78
4.6 Přejchod časopisu ze SNTL na nakladatelství Premiéra, změny v obsahu a nákladu v tomto období - PhDr. Lenka Žižková - rozhovor	88
5. rok 2000	94
5.1 Politická a společenská situace	94
5.2 Konkurenční prostředí - další vycházející časopisy	96
5.3 Základní údaje o časopise v daném roce	96
5.4 Srovnání časopisu s předcházejícími ročníky	97
5.5 Obsah jednotlivých čísel - chronologická deskripce	98
5.6 Časopis Domov ve vlastnictví Economie a vydavatelství časopisů Pro volný čas, profilace vůči konkurenčním titulům, vztah časopis – inzerce a inzerenti - rozhovor s akad. arch. Ivanou Čapkovou	119
6. Kvantitativní analýza	122
6.1 Téma zařizování a nábytek	123
6.2 Téma užité umění	127
6.3 Téma design	129
6.4 Ukázky reálných interiérů a návštěvy	130
6.5 Téma architektura a stavebnictví	132
6.6 Téma zahrada a zeleň	135
6.7 Téma domácnost a spotřebiče	137
6.8 Články zaměřené na domácí kutily	139
6.9 Technické materiály	140
7. Personální obsazení redakce redakční rady	141

8. Grafická úprava	144
8.1 Proměna titulní strany	144
8.2 Formát časopisu	145
8.3 Změny grafické úpravy - typ písma, titulky, perex	145
9. Závěr - současnost a budoucnost časopisu Domov	148
Rozhovor s ing. Alexandrem Bukovským o zaměření časopisu, čtenářích, vymezení vůči konkurenčním titulům a budoucnosti Domova - rozhovor	
10. English Summary	151
11. Literatura	152
Příloha	
Titulní strana – ukázka změny podoby v letech 1960 - 2000	

Univerzita Karlova v Praze Fakulta sociálních věd		
Došlo dne:	14 -06- 2004	-1-
Číslo Příloh:	640	Skartační bečky
Přiděleno:		

doc. PhDr. Jan Jirák
Katedra mediálních studií
ČS FSV UK

TEZE DIPLOMOVÉ PRÁCE

SCHVÁLENO

ředpokládaný název práce:

časopis Domov – fenomén druhé poloviny 20. století a jeho vliv na společnost

základní hypotéza:

časopis Domov vychází od roku 1960. Skoro čtyřicet let byl dominantním titulem o bydlení a životním stylu v Československu. Dosahoval vysokého nákladu, který kolísal nikoli podle otázek, ale podle politické potřeby podobného titulu. Oblíbenost časopisu vycházela z několika hledisek: šlo o jediný časopis tohoto zaměření, až do 90. let minulého století nás nevycházelo periodikum, které by mu výrazněji konkurovalo. Domov se zabýval nejen bydlením, ale také přesahoval do příbuzných oblastí a oborů – architektury, urbanistiky, designu. Ve spolupráci s Ústavem bytové a oděvní kultury zde bývaly zveřejňovány novinky ze zahraničí. Ke změně došlo po roce 1989, kdy začaly pravidelně vycházet další stejné zaměření tituly. Časopisu hrozil v 90. letech 20. století zánik, později několikrát změnil majitele a šéfredaktora. Obsahovou strukturu začala ovlivňovat inzerce.

Téma diplomové práce bude na příkladu ročníků 1960, 1970, 1980, 1990 a 2000 a z historických pramenů zjistit, jak se měnil, nebo neměnil obsah časopisu, struktura článků, obrázková dokumentace, náklad, čtenost a rozsah v důsledku společenských poměrů, změny majitelů a vlivu inzerce.

Charakteristika metody práce:

V první kapitole diplomové práce se zaměřím na vymezení pojmů, souvisejících s tématem. Druhé části metodou chronologické deskripce přiblížím historický vývoj časopisu a významných konkurenčních titulů. V dalších kapitolách kvantitativní analýzou zhodnotím jednotlivé ročníky časopisu.

Předpokládaná struktura diplomové práce:

- . Úvod
- . Vysvětlení základních pojmů
- . Vývoj časopisu a stejně zaměřených titulů
- . Analýza vlivu časopisu na společnost a její mínění
- . Analýza vlivu společenských a politických poměrů na časopis
- . Závěr

Základní literatura:

časopis Domov, ročník 1960
časopis Domov, ročník 1970
časopis Domov, ročník 1980
časopis Domov, ročník 1990
časopis Domov, ročník 2000
nižnice časopisu Domov
archiv SNTL
archiv PNS
archiv FÚTI
archiv MK ČR
do je kdo

Oplňková literatura:

Andrle, Alois, Byty a bydlení v Československu, SEVT, Praha, 1967
Baková, Ludmila, Bydlení, Masarykova univerzita, Brno, 1997
Bílobržický, Petr, Dějiny a bydlení, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Brno, 2003
Čížková, Blanka, Člověk, práce, volný čas, Svoboda, Praha, 1967
Čížský, Ivan, Tvorba obytného prostředí, SNTL, Praha, 1984
Dorsham, Michael, Styly 20. a 30. let, Svojtka a Vašut, Praha, 1997
Dražić, typografie a písmo v knihách, časopisech a novinách, Moravská galerie Rapid, Brno 1996
Džesár, Zdeno, Kapitoly z dejín dizajnu, Slovenské centrum dizajnu, Bratislava, 1960
Fušný, Martin, Od remesla po design, Pallas, Bratislava, 1974
Hájčák, Michal, Aktuálne otázky formovania socialistického spôsobu života, Pravda, Bratislava, 1987
Kamarová, Milena, O bytech a lidech, Merkur, Praha, 1969
Křanghamrová, Jiřka, Demografické aspekty bydlení obyvatelstva, 1992
Křátek, Martin, Bydlení - věc veřejná, Sociologické nakladatelství, Praha, 2002
Křápková, Libuše, Problémy bydlení v socialistické společnosti, Výzkumný ústav výstavby architektury, Praha, 1977
Křátek, Zdeněk, Nábytek a nová úprava jeho prodeje, Úroda, Praha, 1950
Křátek, Jiří, Sociologie bydlení, Svoboda, Praha, 1971
Křátek, Polly, Styly 50. a 60. let, Svojtka & Co., Praha, 1998

agon, Michel, Kde budeme žít zítra, Mladá fronta, Praha, 1967
Jarke, Penny, Století designu, Slovart, Praha, 1999
účasn~~é~~ bydlení, Ústav bytové a oděvní kultury, Praha, 1965
ěpová, Vlasta, Jaký chcete nábytek?, Výzkumný ústav obchodu, Praha, 1988
žková, Lenka, Český interiér a nábytkový design 1989-1999, Prostor, Praha, 2000

Praze 14. 6. 2004

jméno a podpis žadatele
Magdaléna Krajmerová

jméno a podpis vedoucího práce
Doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.
Dr. Lenka Žižková

Úvod

Do prvního ročníku... nazval v roce 1960 Ludvík Veselý editorial, kterým uváděl časopis Domov do života. Během několika let se stal titul fenoménem. Tisklo se ho kolem sedmdesáti tisíc kusů, a přesto patřil do kategorie podpultového zboží. Dalo by se říci, že měl jednodušší situaci oproti dnešním časopisům, protože byl mnoho let svého druhu jediný. Jeho obliba však byla postavená na jiném základě. Lidé si ho kupovali především kvůli informacím a čtení, které jim nabízel. V širokém spektru článků si našel „něco svého“ snad každý - od architektů, designérů, projektantů, stavebníků a výtvarníků přes milovníky umění, techniky až po domácí kutily, hospodyně nebo rodiče dětí, kterým radil podle čeho vybírat hračky a jak zařídit dětský pokoj. Často jen v tomto časopise našli čtenáři jinak nedostupné informace o novinkách a životním stylu v zahraničí. Vysoká odborná i literární úroveň Domova nenásilnou formou přispívala k lepší informovanosti, vzdělanosti a formování vkusu lidí.

Obsah, kvalita, titulní strana i grafická podoba se za více než čtyřicet pět let samozřejmě změnily. A to nejen podle trendů doby, technického vývoje či společensko-politické situace. Kvalitu a obsah ovlivňovali také vydavatelé Domova, kteří zatím byli čtyři.

Cílem této diplomové práce je na základě ročníků 1960, 1970, 1980, 1990 a 2000 zmapovat tento vývoj.

Na úvod každé kapitoly uvádím nejdůležitější politické a společenské události, které se ten rok staly a přidávám citát či výrok o situaci v oblasti bydlení. Vyjmenovávám také další tituly, které mohly v dané době představovat většího či menšího konkurenta pro Domov. Metodou chronologické deskripce přibližuji obsah jednotlivých čísel. Zároveň přidávám rozhovory s šéfredaktory, redaktory a spolupracovníky Domova, kteří popisují atmosféru v redakci, politické nebo ekonomické vlivy, které také ovlivňovaly podobu časopisu Domov.

Na základě prvních pěti kapitol kvantitativní analýzou zpracovávám proměnu časopisu v daném období. V závěru opět metodou chronologické deskripce

popisují personální situaci v časopise v průběhu let. Zvláště v prvních letech hráli autoři velkou roli. Podle jmen u článků se čtenáři rozhodovali, jestli si Domov koupí, nebo nekoupí. Mapují také změnu grafické podoby časopisu. Závěr patří rozhovoru se současným spolunajatelem časopisu o přítomnosti a budoucnosti Domova.

1. 1960

1.1 Politická a společenská situace

„V Krajském projektovém ústavu v Hradci Králové vypracovali úspěšný projekt panelového domu, při jehož výstavbě se uspoří polovina oceli, 15 % cementu a značné množství dalšího materiálu. Panely se vyráběly z elektrárenského popílku. Vlastní montáž takového domu neměla trvat déle než tři až čtyři týdny a náklady na jeden byt podle plánu nepřekročily částku 52 000 Kč,“^[1] konstatuje na počátku roku náměstek ministra financí Drahomír Dvořák v Rudém právu. Na podzim byl zahájena celostátní diskuse o bydlení. Právo přetisklo projev místopředsedy vlády O. Šimůnka, ve kterém je mimo jiné uvedeno, že od roku 1948 bylo postaveno zhruba 630 000 bytů a všechny jsou například vybavovány elektřinou. Převážný počet nových bytů má nejen vodovod, ale i koupelnu a 70 % bytů ve státní, družstevní a podnikové výstavbě postavených v loňském roce bylo vybaveno ústředním topením a plynem. Rok 1960 byl od svého počátku zasvěcený 15. výročí konce II. světové války a osvobození republiky. Také se uzavírala druhá pětiletka a socialistický blok si připomínal pět let od založení Varšavské smlouvy.

V roce 1960 dosahovaly příjmy státního rozpočtu 103,6 miliard korun a výdaje 103,4 miliardy korun. Oproti předchozímu roku příjmy vzrostly o 8,2 a výdaje o 7,2 procenta.

V novoročním projevu prezident republiky Antonín Novotný konstatuje: „Do jubilejního patnáctého roku naší lidově demokratické republiky vstupujeme již s úplným vítězstvím socialistických výrobních vztahů v celém národním hospodářství. V našem zemědělství myšlenka družstevního společenského hospodaření zvítězila již definitivně. Stojíme bezprostředně před splněním našeho nejbližšího cíle – před dovršením výstavby socialismu. Bohatě

---

¹ Rudé právo, 5. 1. 1960, ročník 40, str. 5

*historické přelom, je spíše děj
středem, jak má vlna a zavrtávání. Klobouk
(spíše o kulturní a sociální situaci)*

výsledky v rozvoji země a vzestup celé naší společnosti jsou přesvědčivým důkazem správnosti politiky Komunistické strany Československa.“ [2]

Proběhlo nové rozdělení Československa na deset krajů, 108 okresů a na území hlavního města Prahy. Podle této struktury vznikaly nové národní výbory i organizace KSČ. Došlo ke schválení zákona o volbách do Národního shromáždění, stálý počet poslanců byl stanoven na 300.

12. června se uskutečnily volby do národních výborů všech stupňů, do Národního shromáždění a do Slovenské národní rady. Účast voličů dosáhla 99,6 %. Kandidátům Národní fronty dalo hlas do Národního shromáždění 99,86 % lidí, v národních výborech získali 99,7 %.

Národní shromáždění 11. července 1960 přijalo novou ústavu. Ta zakotvuje Československou socialistickou republiku jako socialistický stát založený na pevném svazku dělníků, rolníků a inteligence, v jehož čele je dělnická třída. Dále je to stát dvou rovnoprávných bratrských národů, Čechů a Slováků. Článek 4 uvádí, že vedoucí silou ve společnosti i ve státě je předvoj dělnické třídy, Komunistická strana Československa.

Novou podobu dostaly státní znak a standarda prezidenta republiky. Státní znak tvořil dvouocasý lev uvnitř s modrou siluetou Kriváně a vatrou zlaté barvy. Nad ním byla pěticípá rudá hvězda.

V červenci došlo ke jmenování nové vlády v čele s Viliamem Širokým.

Několik dnů předtím Ústřední výbor Komunistické strany Československa odvolal z funkce tajemníka Oldřicha Černíka a na toto místo zvolil Alexandra Dubčeka.

Na 8. března připadalo už 50. výročí oslav Mezinárodního dne žen. Tisk při této příležitosti otiskl optimistická čísla - průměrný věk žen dosahoval 72 let, mužů 67 let. Novorozenecká úmrtnost klesla oproti roku 1937 ze 48,3 na 13 promilí, kojenecká ze 117 na 25 promilí a mateřská ze 4,45 na 0,42 promilí. Po okresních a krajských přehlídkách se na pražském Strahově konala od 23. června Spartakiáda. V ochozech stadionu sledovalo přehlídku kolem

-----
2 Rudé právo, 3. I. 1960, ročník 40, str. 1

150 tisíc diváků každý den, k podobnému číslu se přibližoval i počet cvičenců. Vystřídaly ji Dny dospělých II. celostátní spartakiády, počet diváků i cvičenců byl ještě o něco vyšší.

V červenci přijala celostátní konference Komunistické strany

Československa přijala třetí pětiletý plán rozvoje hospodářství

Československa na léta 1961-1965. Národní shromáždění ho schválilo na svém listopadovém zasedání.

V USA proběhly prezidentské volby. J. F. Kennedy vyhrál a vystřídal v Bílém domě D. Eisenhowera.

1.2 Konkurenční prostředí - další vycházející časopisy

V roce 1960 evidovala Státní knihovna ČSSR 472 existujících periodických titulů. Na umění či užité umění se jich podle publikace Noviny a časopisy v českých zemích 1960 - 1963 specializovalo pouze šest. Kromě Domova sem autor zařadil ještě časopis Kronika, Odívání - přílohu časopisu Žena a móda, Tvar, Umění a řemesla a magazín Žena a móda.

Existovalo tady i několik dalších titulů zaměřených na širší publikum - týdeníky Květy, Mladý svět či Vlasta. Mezi odborné časopisy určené pro užší skupinu čtenářů patřila Architektura ČSSR - časopis svazu architektů ČSSR, který vycházel desetkrát za rok. S čtrnáctidenní periodicitou se dostával na trh Československý architekt.

Ještě o něco horší byla situace na Slovensku, kde podobný titul zcela chyběl. Svaz slovenských architektů připravoval časopis Prospekt, dále tady existovala Stavba - měsíčník pre techniku a ekonomiku stavebnictva. Pro laickou veřejnost, převážně ženy, byly určené měsíčníky Naša móda a Slovenka.

1.3 Základní údaje o časopise v daném roce

Do prvního ročníku... tak se jmenuje editorial vedoucího redaktora Ludvíka Veselého, který otevírá a uvádí na svět první číslo časopisu Domov.

„Dvuměsíčník Domov, jehož první číslo vám dnes předkládáme, je odpovědí na nesčetné dopisy do redakcí, do rozhlasu i televize, v nichž naši

občané volali po časopise, věnovaném kultuře bydlení,“ zdůvodňuje autor hned v první větě, co vedlo Společnost pro šíření politických a vědeckých znalostí v SNTL, že, samozřejmě se souhlasem a podporou mnoha dalších institucí, začala vydávat tento časopis. O několik řádek dál se čtenář dozvídá i jeho poslání: „Lékaři a psychologové znají dobře význam technicky vybaveného a esteticky vyváženého prostředí bytu pro odpočinek, pro klid, pro práci, pro soustředění, studium i nabrání nových sil. Proto mají naše byty člověku sloužit, aniž by se člověk musil stát jejich otrokem. Posláním časopisu Domov je pomáhat, radit a snad i vychovávat estetickému vnímání a citění, což nezbytně patří k vlastnostem socialistického člověka.“ [3]

V roce 1960 vyšlo šest čísel časopisu Domov, která mají v záhlaví uvedený podtitul Bytová kultura a technika v domácnosti. Jsou označená čísly 1/1960 až 6/1960, poslední vydání v tomto roce má na obálce pouze šestku a v podtitulu je již uvedeno „časopis pro bytovou kulturu a techniku v domácnosti“. Bližší specifikace na obálce, která má podobu grafické koláže, nenajdeme. Je tady navíc uvedená pouze cena, na tehdejší dobu poměrně vysoká, 10 Kčs.

Rozsah jednotlivých vydání se lišil, střídaly se silnější a slabší sešity.

První Domov ještě neměl číslované strany, v následujících vydáních se číslovaly pouze redakční materiály, inzertní strany nikoli. Druhé číslo vyšlo na 66 stránkách plus obálka a inzertní dvoustrana. Třetí, čtvrté a páté mělo 72 stran a obálku a u šestého Domova lze napočítat rozsah 68 stran plus obálka. Grafická podoba a struktura Domova se během roku příliš nezměnily. Černobílé fotografie střídaly zpravidla dvoubarevné půdorysy, nákresy, schémata nebo zvýrazněné titulky a podtitulky. První barevná fotografie se objevuje v inzerátu v čísle 4/1960 a opakuje se i v následujících dvou vydáních. Postupně se barevné obrázky dostávají i do redakčních článků. První vydání bylo vtištěné na jiném papíře než následující magazíny.

Nezvyklým prvkem, který se v Domově v této době objevuje, je stručné

-----

3 Do prvního ročníku... Domov, 1/1960, str. 1

shrnutí obsahu časopisu ve čtyřech světových jazycích - ruštině, angličtině, francouzštině a němčině. Toto cizojazyčné resumé lze najít skoro u každého delšího materiálu, jindy, například u rubriky Pantomima nevkus, je čtyřjazyčný alespoň titulek.

Redakční materiály mají podobu nejen článků doplněných popisky, ale lze tady objevit i další útvary: editorial, úvahu, fejeton, portrét, medailon.

Od redakčních materiálů se odlišovala i reklama, která byla soustředěná zpravidla na druhou, později i další stránky obálky a do zadní části magazínu. Označení, že jde o reklamu, inzerci nebo komerční prezentaci, na které je čtenář zvyklý o půl století později, chybí.

1.4 Chronologická deskripce jednotlivých čísel

1.4.1

První vydání časopisu Domov se od těch následujících lišilo hlavně chybějícími čísly stránek a jiným papírem. Ale už tady lze objevit rubriky, které se pravidelně opakují po celý rok.

- Do prvního ročníku... se jmenuje úvodní článek vedoucího redaktora Ludvíka Veselého.
- Pražané staví je název materiálu, který se zabývá jinou výstavbou než státní. Představuje především nové byty družstevní, podnikové a individuální.
- Stavíte si rodinný domek? ptá se autor dalšího článku a představuje několik přízemních a patrových staveb, které byly oceněny Ústřední správou pro bytovou a občanskou výstavbu.
- Jak budeme bydlet v budoucnosti? zní další otázka v časopise Domov. Uvnitř se mimo jiné konstatuje, že každá rodina bude mít svůj byt a na jednoho obyvatele bude připadat zhruba 30 metrů kubických prostoru. Dále je tady naznačeno vhodné uspořádání místností, osvětlení, změna v zařízení a využití kuchyní a podobně.
- Nábytek 1960 - článek ukazuje a popisuje výrobky připravené do prodeje, jak byly prezentovány na výstavě Nábytek a byt.
- Koberce 1960 prezentují novou kolekci národního podniku Bytový textil.

- Chvála krásných věcí je dvoustránkové vyprávění předsedkyně redakční rady národní umělkyně Jarmily Glazarové.
- Novinka v našem nábytku se zaměřuje na skladebný systém Montisektor, který byl právě uváděn na trh.
- Nové hmoty v bytových doplňcích - dvoustrana se zaměřuje na nezvyklé nejen na nezvyklé kombinace, jako je plastická hmota a dřevo, ale i na méně obvyklé materiály, mezi které řadí železný drát, PVC a podobně.
- Průmysloví výtvarníci soutěží představuje některé výrobky přihlášené do soutěže k 15. výročí osvobození Československa. Mladí umělci pro moderní domov - první díl této rubriky, která se v Domově objevuje pravidelně po celý rok.
- Osvětlení bytu radí, jak správně osvětlit prostor, jak působí nedostatek světla na člověka a přidává i kapitolu o vzhledu a tvaru lamp a lustrů.
- Barva v našem bytě se zabývá nejen působením různých odstínů na člověka, ale také na jednoduchých nákresech ukazuje, jak lze pomocí barevných stěn prostor opticky prodloužit, rozšířit a podobně.
- Hydroponie - článek seznamuje čtenáře s tímto méně častým pěstováním rostlin a přidává i několik typů nádob, které jsou k tomu vhodné.
- Hluk a zdraví - materiál pojmenovává nejčastější zdroje hluku a nabízí několik technických řešení jak zabránit jeho šíření.
- Hračky - děti - dospělí naznačuje důležitost především technických výrobků pro zdravý vývoj dítěte.
- Milí čtenáři je napůl kreslený a napůl psaný satirický příběh mladých manželů a zařizování bytu.
- Pantomima nevkus: „V rámci boje proti nevkusu a kýči, veliký a vážný úkol před námi se tyčí. V rámci akce potírání kýče, najeli jsme na to tak: komisi jsme ustavili (vícečlennou), aby vymýtila brak.“ [4] Báseň zřejmě

-----
 4 Pantomima nevkus, Domov, 1/1960, str.42

*proč redakce Domova pravidelně zařazovala tuto
rubriku? obrázek? imerák*

dostatečně vystihuje, proč redakce Domova pravidelně zařazovala tuto rubriku.

- Přečtete ale - před jídlem – tak se jmenuje materiál o tom, jak sestavovat jídelníček, kombinovat jednotlivé chutě nebo připravit organismus na příjem potravy.
- Pečeme a vaříme konvekčně - článek seznamuje s méně známým způsobem ohřevu a přípravy hlavně masitých a moučných pokrmů.
- Jídelníček obsahuje tipy na stravování od pondělí do neděle a přidává tři zajímavé recepty.
- Novinky - zajímavosti - novodobí služebníci - rubrika představuje nový mixér, leštič parket, pračku a přidává textovou informaci například o magnetogrillu, což byl předchůdce mikrovlnných trub.
- Gramo - rádio - televize - novinky - se v tomto čísle zaměřuje na nové radiopřijímače.
- Začínáme od sklepů a podest - rubrika dává praktické rady, jak využívat méně obvyklá místa, která jsou však ideální ke zřízení domácích dílem, jako úložné prostory a podobně.
- Krátké zprávy, většinou přejaté ze zahraničního tisku, měly spíš společenský charakter: Proti gustu... Pověřenec britského královského domu navštívil keramickou továrnu v Hessenu a objednal větší počet trpaslíků pro zahrady Buckinghamského paláce, sídla britské královny. Na stránce tuto rubriku doplňuje ještě Plán příštích čísel časopisu Domov, ve kterém se čtenář dozvěděl, jaké rubriky chce redakce pravidelně zařazovat a že si přeje nově zavést dopisy čtenářů.
- Posledních šest stran včetně zadní strany obálky patřilo reklamě.

1. 4. 2

Druhé číslo časopisu Domov uvádí obálka, jíž dominuje černá barva a v ní se nacházejí modré a vínové plochy s bílými náčrty bytových doplňků - hrnku, křesla, konvice a lampy. Druhou stranu obálky obsadil inzerát na žehličky podniku Elektro-Praga Hlinsko s názvem Muži pomáhají ženám, ale ne tak!

- Nečíslovaná strana 1 nabízí kromě ilustračního obrázku obsah a tiráž, která je přeložená do čtyřech světových jazyků. Obsah poutá na 23 článků, u jejichž názvů jsou uvedena pouze jména autorů, chybí zde však čísla stránek, na kterých materiál začíná. V časopise se najde i několik drobnějších útvarů, které jsou dodatky k jiným článkům a upoutávka v obsahu chybí. Lze tady objevit drobné nepřesnosti: například v obsahu je uvedeno, že jde o rubriku Mladí výtvarníci pro moderní domov, zatímco uvnitř čísla se rubrika jmenuje Mladí umělci pro moderní domov.
- Editorial vedoucího redaktora Ludvíka Veselého dostal název Srovnání, které nejsou bez užítku.
- Člověk a dům má rozsah pět stran a nabízí výklad o jednotlivých typech domů - od rodinných, přes pavlačové, chodbové, schodišťové až po věžové. Článek doplňují černobílé fotografie a půdorysy.
- Materiál Přestavujeme vesnický domek doprovázejí pouze půdorysy, jinak je zcela bez obrázků.
- Zamyšlení o kuchyních je půlstránková úvaha, která není poutaná v obsahu.
- Budete si stavět chatu? ptá se autor a na dalších třech stranách popisuje vše potřebné k pořízení typové i individuálně stavěné chaty.
- Sektor - nábytek dneška oznamuje otevření největší prodejny s touto komoditou Obchodu nábytkem Praha.
- Krásu z výstav do našich domovů si přeje autor v materiálu z přehlídky výtvarného umění, která byla rozšířená také o ukázkou průmyslového umění.
- Fotografie v bytě radí, jak tímto druhem umění vyzdobit byt.
- Užitécké sklo školy profesora Kaplického, článek doplněný množstvím fotografií představuje nový směr na uměleckoprůmyslové škole.
- Dvě textilní výstavy opět nabízí informace o výstavách konaných v Praze.
- Středisko dobrých nápadů radí, jak poznat dobrý výrobek, a přikládá stránku s fotografiemi výrobků, které nesou logo THE DESIGN CENTRE LONDON.
- Představuje se Dílo - na šesti stranách nabízí Domov ukázkou ručně

*citace prodeje v domě ->
včetně nádob*

- vázaných koberců a gobelínů z tohoto mimořádného podniku.
- Kultura bydlení ve Švédsku - pět stran, které seznamují českého čtenáře se stylem bydlení a trendy v zařizování bytů v této severské zemi.
  - Mladí umělci pro moderní domov - jedna z pravidelných rubrik.
  - Pantomima nevkus - další pravidelná rubrika, která upozorňovala jak při zařizování a výběru doplňků nepostupovat.
  - Co nám chybí pro lepší prostředí stolu - článek, který seznamuje s neobvyklými typy doplňků a dalších nádob určených na vaření, pečení i servírování.
  - Pečujte dobře o svůj šatník - v tehdejší době, kdy byla nabídka titulů na trhu omezená, si našla prostor i rubrika o módních trendech a péči o oděvy.
  - Hovoříme o plastických hmotách - materiál o využití plastických hmot v domácnosti.
  - Světlo budoucnosti - v článku o historii světla a trendech zaujme vize v závěru: "Opodál na stěně visí v rámu plocha bílá jako mléčné sklo. Tak bílá bude než zapneme televizi, pak se na ní objeví barevný televizní obraz. I ta, ne více než 2 cm silná obrazovka bude pracovat na principu elektro-luminiscence. A na ulici bude mnoho světla. Nebudou dokonce žádnou vzácností štítý domů, vyložené elektroluminiscenčními destičkami." [5]
  - Jídelníček přinášel kompletní menu na týden, včetně několika receptů a ukázky servírování s popiskem, že „I zcela prostá a jednoduchá strava, je-li servírována vtipně a pečlivě, vyvolává pocit svátečnosti." [6]
  - Novinky do kuchyně - dvoustrana, která snad až na grafické provedení a menší barevnou zářivost má skoro stejnou podobu jako dnešní rubriky.
  - Domov - místo bezpečí - nabízí statistiky ze zprávy vydané v roce 1955 v Chicagu společností National Safety Council (Národní rady

5 Světlo budoucnosti, Domov, 2/1960, str. 53

6 Jídelníček, Domov, 2/1960, str. 54

bezpečnosti), která uvádí souhrnné údaje o úrazech v domácnostech USA v roce 1954.

- Představujeme tranzistory, televizory a magnetofony přináší popis několika nejnovějších výrobků na tehdejšímu trhu.
- Krátké zprávy ukazují moderní lůžka, jednotlivé typy roštů a matrací.
- Nezvaní hosté - závěrečný fejeton se dělí o jednu stranu společně s plánem příštích čísel časopisu Domov.
- Závěr tvoří čtyři stránky inzerce, které jsou nečíslované. Podobně se nečíslovaná inzertní dvoustrana výjimečně objevila mezi stranami 48 a 49. Zadní obálka má stejné výtvarné zpracování jako úvodní - modré a červené obdélníky na černém podkladu.

1. 4. 3

Obálku časopisu Domov 3/1960 tvoří černá plocha, kterou doplňuje světlý pruh u dolního okraje, sloužící jako podstavec pro sklenici. Její vykrutá fotografie se stala hlavním motivem titulní strany. Dále jsou tady stejné údaje jako u předchozího vydání. Měsíc nebo datum na obálce ani v tiráži nejsou uvedeny, ale podle některých rubrik lze odhadnout, že jde o letní období.

- Lze typové byty dobře zařídit? V úvodním článku autor nabízí na sedmi stranách doplněných fotografiemi, půdorysy a piktogramy několik zařízených bytů pro různě velké rodiny.
- Obytná zahrada - téma, které se, trochu nečekaně, věnuje úpravě sídlišť, dětských hřišť a dalších veřejných prostorů. Včetně fotografií a nákresu je mu věnováno osm stran.
- Experimenty v našem stavebnictví se týkají nových sídlišť v různých městech tehdejšího Československa a nutnosti použít, či nepožít bytové jádro.
- O bydlení v panelových domech - dvoustrana se zaměřuje hlavně špatné zvukové izolace. Výtka těmto stavbám se objevuje hned v úvodu materiálu. Čtenář však dostává odpověď spíš v teoretické rovině.
- Obydlí protikladů nabízí praktické rady při zařizování bytu.

- První kroky v novém bytě na příkladu konkrétní rodiny připravují budoucí obyvatele novostaveb na to, co je tady čeká v prvních dnech a týdnech.
- Nábytek ve světě - ukázka novinek z veletrhu v německém Kolíně nad Rýnem.
- Aby vítěz nebyl poražen - půlstránkové zamyšlení tentokrát o použití různých materiálů v bytě se zaměřením na plast.
- Umělec a domácí oblečení se soustřeďuje na moderní a pohodlné šaty pro nošení doma.
- Mladí výtvarníci pro moderní domov - pravidelná rubrika, kde se poprvé objevují celostránkové fotografie. V předchozím vydání byl použit maximálně půlstránkový formát.
- Plastika a obraz v bytě - devět stran o tom, jak vybírat případně rámovat a kam umístit v bytě obrazy či sochy.
- Byt a psycholog je zamyšlení nad tím, co lze zlepšit v kvalitě bydlení.
- Kam se zrcadlem - praktické poučení, které radí, kam umístit nezbytný doplněk.
- Pantomima nevkus už v roce 1960 pranýřuje plastové dečky imitující krajky, které si u nás našly velkou oblibu o více než třicet let později.
- Prostírací stolek - přepych nebo potřeba? zní titlek článku o výhodách tohoto méně rozšířeného nábytku.
- Udělejte si sami - domácí kutil zde nachází návod, jak si svépomocí zhotovit originální svítidlo.
- Několik slov o plynových spotřebičích, Přehledka chladniček a Topte etážově - tři materiály, které redakce zahrnula pod společnou hlavičku Novinky - zajímavosti - novodobí služebníci.
- Stravujeme se v létě představuje nejen jídelníček na několik dnů a recepty, ale i Rádce belgických hospodyň s vitamínovou tabulkou vybraných potravin.
- Táboříme v přírodě - ukazují vše, co se hodí pro „bydlení“ v přírodě - od ukázky a popisu vylepšeného ponorného ohřivače, přes rybářský prut, lodě, nafukovací lehátko, jež lze použít i jako sedátko, až po stan.
- Informace ze světa informují například o automatickém opěkači topinek

nebo pávní s termostatem, která se už tehdy prodávala v Anglii.

- Dopisy čtenářů - závěrečná strana je věnovaná tradiční kontaktní rubrice, kterou v této době ještě nelze označit jako pravidelnou.
- Samotný závěr časopisu je opět věnován čtyřem inzerátům, a to včetně zadní strany obálky.

1. 4. 4

Titulní stranu Domova 4/1960 tvoří zjednodušená kresba panelového domu. Kromě odstínů šedé se přidávají další tři barvy - modrá, okrová a červená. Úvod časopisu získává standardní podobu - na levé straně inzerát, naproti obsah, tiráž v českém a dalších čtyřech světových jazycích a obrázek.

- Několik slov o soutěži k 15. výročí osvobození ČSSR - šest stran věnuje časopis této přehlídce. Jde o jeden z největších článků a o jeho důležitosti svědčí i to, že ho psal hlavní redaktor Ludvík Veselý. Je to první a na delší dobu i poslední materiál, ve kterém lze objevit politický podtext. Výstavou - konkrétně užitým uměním a průmyslovým výtvarnictvím - se zabýval pouze částečně. Všeobecně ho lze označit za komentář k tehdejší situaci v užitém umění s návazností na výrobu, kde nechybí citace usnesení politického byra ÚV KSČ. O pár řádek dále však objevíme stížnost, že „národní podniky i družstva budou moci bez obav a rizika přejít k realizaci odměněných a vynikajících návrhů, nebude-li ovšem obchod - jak dnes občas dělá - zdržovat jejich cestu ke spotřebiteli poukazováním na sklady přeplněné nehodnotným, starým a dnešnímu přání spotřebitele neodpovídajícím zbožím.“ [7]
- Zajímavou informací nejen pro dnešního čtenáře může být například to, že už tehdy vznikala první „designová centra“, tehdy nazývaná prodejny výběrového zboží podle návrhu architektů a výtvarníků. Ze šesti stran jsou dvě věnované textu a čtyři obrázkům některých vítězných děl.
- Co bude nového v našem nábytku - podobný materiál, který opět

-----
7 Několik slov o soutěži k 15. výročí osvobození ČSR, Domov, 4/1960, str. 3

vychází ze soutěže vypsané ministerstvem spotřebního průmyslu. A také tady v závěru je spotřebiteli dána naděje, že tyto návrhy nezůstanou pouze v prototypch, ale dostanou se až k zákazníkům.

- Sedáváte pohodlně? je článek s praktickými radami o správném sezení.
- Viděli jsme Triennale v Praze - materiál, který se zabývá českou účastí na slavném milánské výstavě, která se - jak napovídá název - tehdy konala ještě jednou za tři roky.
- Mladí umělci pro moderní domov - pravidelná rubrika, která je v obsahu opět nesprávně uvedena jako Mladí výtvarníci pro moderní domov.
- Čtení o skle ze kterého pijeme (opravdu psáno bez čárky za slovem skle) je sedmistránkový článek o nápojovém skle s návodem, jakou sklenku používat na co.
- Až budete kupovat panenku... materiál, jehož zařazení časopis odůvodňuje tím, že je to pro mnohé dívky první věc, která formuje jejich vkus. Materiál doplňuje sedm obrázků.
- Obchod a obchod je stránkové zamyšlení, které čtenář nenajde avizované v obsahu. Autor se v něm zamýšlí nad úspěšností značky **MADE IN CZECHOSLOVAKIA**.
- Pantomima nevkus si tentokrát bere na mušku porcelánové sošky pózujících dívek.
- Poslední dny porcelánu je úvaha o osudu tohoto materiálu v době, kdy si získává na oblibě plastická hmota.
- Pokoj pro dítě - čtyři stránky nabízejí nejen přehledku tehdejšího nábytku, ale také několik ukázek dispozičního řešení a rady, jaké zvolit barvy, jak má vypadat pracovní kout a podobně.
- Architekt radí čtenářům - jde o kontaktní rubriku, která se tady objevuje poprvé: strojevedoucí Josef Kozák se ptal redakce Domova, jak si zařídit třípokojový byt. Od časopisu dostává nejen stránkový popis, ale také půdorys a seznam nábytku, jež bude potřebovat.
- Od kultury bytu ke kultuře bydlení - tak se jmenuje článek, v němž autor inž. arch. Jaromír Štván rozebírá jednotlivé funkce interiéru, ale i celých bytových komplexů, nároky na ně a důsledky, které mají pro prostor

a okolí. Dnešnímu jedinci tady připadá absurdní, že služby jako vaření a příprava jídel, jídelna, praní prádla nebo čištění textilií lze „uspokojit mimo byt v případech podmíněných vhodnou skladbou rodiny nebo organizací služeb“. [8]

- Seznamte se - článek je věnovaný novým materiálům jako je polyethylen, silon a podobně, jejich vlastnostem i správnému užívání.
- Děti ve městě - materiál se opět zaměřuje na nová sídliště, možnosti zábavy pro různé věkové skupiny a představuje řešení ze zahraničí, například vodní hřiště v německém Düsseldorfu.
- Kam s lůžkovinami? Dvoustrana řeší problém, který přinesly pohovky nahrazující klasické postele.
- Aby zelenina a ovoce měly plnou hodnotu - článek poradí se skladování těchto potravin. Čtenář se tady dočte například i o pokusech, které tehdy probíhaly a měly jediný cíl - novým způsobem skladováním prodloužit čerstvost různých plodů. Součástí článku je také box, který propaguje tehdejší novinku - obaly z hliníku.
- Pozdní léto v kuchyni doplňuje šest receptů, respektive předpisů pro čtyři osoby.
- O několika plynových spotřebičích, Elektrické sporáky, Novinky elektrotechnické výroby - podobná dvoustrana se objevila i v minulém vydání Domova, jen tehdy nesla společné označení Novinky - zajímavosti - novodobí služebníci. Tento titulek nyní chybí.
- Krátké zprávy jsou tentokrát celé ze zahraničí a doplňuje je barevná fotografie melaminových talířů z Anglie.
- Dopisy čtenářů opět tvoří závěr časopisu.
- Následují nečíslované inzertní stránky včetně zadní obálky. Reklama se z velké části opakuje.

---

8 Od kultury bytu ke kultuře bydlení , Domov, 4/1960, str.47

1.4.5

Titulní strana pátého čísla nenese žádný prvek související s časopisem o bytové kultuře a technice v domácnosti. Bílé linie dělí plochu na pravidelné geometrické útvary vyplněné barvami, z nichž převažuje modrá. Úvod časopisu se nemění.

- Hospodaření časem a služby je článek, v němž se autor snaží odpovědět například na otázky, jestli je výhodnější mít pračku v koupelně, nebo využívat veřejné prádelny? Zda jsou výhodnější mechanizované velké kuchyně doma, nebo dokonalé podniky veřejného stravování? Čtenář ale konkrétní odpověď nenalezne. „I přes tyto potíže se však musí k vypracování vědecky podložené dlouhodobé koncepce přistoupit. Věda, která zasahuje do výroby i spotřeby, musí zasáhnout i do organizace našeho života. Bez toho problém služeb na dnešní úrovni společenského rozvoje nevyřešíme.“ [9]
- Proměnlivý byt představuje nábytkové sestavy, které mohou sloužit k rozdělení pokojů místo pevných přiček.
- Hledáme dobrou knihovnu - šest stran se zabývá výběrem a požadavky na tento nábytek a zároveň ho doplňuje množství fotografií s tehdejší nabídkou.
- Za Františkem Zemkem, materiál, který opět chybí v obsahu, redakce věnovala vzpomínku na významného skláře a výtvarníka.
- O jedné opomíjené stránce estetické výchovy řeší nejen celkový vztah k tomuto předmětu a bytové kultuře. Na základě zkušeností ze Švédska, kde už se vyučovala Nauka o bydlení jako součást oboru domácích nauk ve vyšších třídách základní školy, si klade otázku, jak na tom bylo s estetickou výchovou naše školství.
- Jubileum UMPRUM je obrázkový materiál věnovaný 75. výročí od založení Vysoké školy uměleckoprůmyslové.
- Na památku z... jde vlastně o zamyšlení nad upomínkovými předměty, které si člověk vystavuje v bytě, i když právě nedosahují nejvyšších kvalit.

-----
9 Hospodaření časem a služby, Domov, 5/1960, str.4

- Květinové mísy - strana představuje květinová aranžmá, která prodával obchod Krásná jizba.
- Bydlení starších lidí se zabývá problémem vhodného umístění lidí straších šedesáti let, kteří, jak se předpokládalo, měli v roce 1975 tvořit téměř dvacet procent obyvatelstva.
- Finské užité umění - materiál ukazuje novinky designérů z této země. Nezvykle je do dvoustrany zalomen box Víc než hračka, který je věnován dětské tabuli a stavebnici v jednom.
- Srovnávejte sami - praktická ukázka „ze života“, který na dvou stejných místnostech nabízí různé příklady zařízení - první pochází „z dílny“ jednoho čtenářů, druhý navrhoval odborník. Zároveň tak upozornil na chyby, kterých se lidé při nákupu a rozmístění nábytku nejčastěji dopouštějí.
- Co se záclonami? je dvoustrana informující o možnostech využití tohoto doplňku i o tom, jak ovlivňuje vzhled místnosti.
- Skříň v bytě nabízí užitečné informace, kolik skříní potřebuje průměrná čtyřčlenná rodina, nabízí zásady ukládání věcí, doporučené rozměry polic a podobně. Opět článek, jehož platnost daleko přerostla období, kdy byl otištěn.
- Nové typy škol - tři strany představují především zařízení s celodenní péčí nebo internátní školy.
- Od pultu až do bytu je zamyšlení zabývající se novými typy obchodů a způsobů prodejen, které mají omezit fronty.
- Stravujeme se v závodech řeší kulturu prostředí velkých jídelen.
- Nový diapojektor a recense knihy Volba fotografického přístroje se dělí o jednu stranu.
- Akumulační kamna - jde o stránkové představení tohoto zatím méně obvyklého způsobu vytápění.
- Nábytek sovětské Litvy informuje o novinkách v této oblasti, který napsal na objednávku redakce náčelník Správy papírenského a dřevozpracujícího průmyslu Litvy.

- Domácí práce a automatizace porovnává fungování a parametry tří typů praček, včetně spotřeby energie a vody.
- Mladí umělci pro moderní domov - pravidelná rubrika se tentokrát přesunuje do závěru časopisu.
- Pro domácí kutily - půlstránkovou zprávu o nových obchodech pro tyto lidi doplňuje návod Chcete si vyčistit nábytek?
- Izolace proti vlhkosti je odborný technický materiál, doplněný kresbami a schémata.
- Informace a novinky ze světa představují jak pohled do typického japonského domku, tak nové lampy či vysavače.
- Pantomima nevkus - tentokrát o vzorech dekoračních látek.
- Volaly Kralupy jsou rady, jak proměnit třípokojový byt v klub mládeže.
- Pamatujete se? tak se jmenuje článek o technických vynálezech z přelomu 19. a 20. století, které ovlivnily nejenom bydlení a životní styl.
- Jídelníček nabízí pouze několik receptů.
- Dopisy čtenářů dostávají v tomto čísle prostor na třech stránkách.
- Oproti předchozím vydáním chybí celotýdenní jídelníček a drobné zajímavosti či novinky. Magazín opět uzavírá šest inzerátů na nečíslovaných stranách.

1.4.6

Obálka šestého vydání časopisu Domov může čtenáři připomínat noční město. Černé obrazce na šedém podkladu vytvářejí dojem domů a střech, žluté body svítící okna. Úvod čísla zůstává standardní.

- Architektura a život je úvaha vedoucího redaktora Ludvíka Veselého nad úlohou tohoto oboru v běžném životě lidí.
- Jeden z nových domů - tři strany seznamují čtenáře s novým prototypem domu s 35 bytovými jednotkami.
- Poučení a výstraha, jak se píše v úvodu, je reakce na fejeton Nezvaní hosté z druhého čísla. Materiál zveřejňuje výsledky průzkumu o kvalitě

bydlení, který provedl Výzkumný ústav výstavby a architektury na šesti sídlištích v celém Československu.

- Prodávát či zařizovat? - stránkové zamyšlení o informovanosti a odbornosti personálu v prodejnách s nábytkem.
- Vývoj dánského nábytku je další z materiálů, které dělaly časopis Domov jedinečným. Autorem byl architekt Ben Salicath, ředitel Dánské společnosti pro užité umění a průmyslové výtvarnictví.
- Několik poznámek k jubileu připomíná čtyřicáté výročí železnobrodské sklářské školy.
- Přírodní pletiva v našem bytě představuje vyplétaný nábytek, tehdy nazývaný košíkářský.
- Staré věci v novém bytě - článek, který radí zájemcům o starožitný nábytek, jak jej zakomponovat do nových bytů. Nechybí ani cenné informace o restaurování těchto kusů. Stejně houpací křeslo a slavná „tonetka“, které jsou tady otištěné, lze objevit i dnes v prakticky nezměněné podobě za výlohami prodejen Ton.
- Neobvyklý interiér - autoři tady nabízejí dvouúrovňové řešení prostoru, kde se majitelé obejdou bez klasické postele či sedacího nábytku a vystačí si pouze s matracemi a polštáři.
- Hračka a člověk je materiál apelující na to, aby se na trhu objevilo více kvalitních hraček tuzemské výroby.
- Stromy blíž k lidem dává návod, jak a kam správně sázet stromy, zvlášť na nově postavených sídlištích.
- Vybrali jsme pro vás - pět stránek představuje postupně bytové doplňky dílen Směr, Napako a dílo. Přehled je dokonalý - od jména výrobku, přes materiál, rozměr až po cenu, které se tehdy uváděly jen výjimečně, protože byly všude stejné.
- Mladí umělci pro moderní domov - článek tentokrát vyšel i na barevný arch, proto rubriku zdobí čtyři strany barevných fotografií.
- Láska musí mít střechu nad hlavou - zajímavé zpestření tohoto vydání, jde o upoutávku na sérii článků v následujícím roce, kterou doplňuje pás obrázků z filmu Břetislava Pojara Jak zařídit byt.

- Více obytných pokojů! přeje si autor v dalším článku a apeluje na to, aby se jídelní stůl neumisťoval do obývacího pokoje, který bývá na druhé straně bytu než kuchyně. Jako řešení nabízí jídelny.
- O kolektivních domech dnes - pět stran věnovala redakce představě „... zvláštního druhu obytného domu, který kromě bytů obsahuje část společenskou a hospodářskou, kde se hromadně zajišťují některé funkce, v tradičním způsobu bydlení vykonávané individuálně v bytech. Pro tento druh domu existuje ustálený termín „kolektivní dům“ pro rodiny s dětmi a „dům hotelového typu“ pro bydlení svobodných osob a bezdětných manželství,“ popisuje autorka inž. arch. Libuše Macková a pokračuje ve vysvětlování:
„U obou typů pak je nutným požadavkem společná jídelna, kde by se rodiny buď stravovaly nebo si donášely jídlo domů. Společná prádelna se dnes projektuje v každém domě, ale zde by ji měla doplňovat zakázková prádelna nebo alespoň sběrna. Konečně podle situace by tu měly být některé základní prodejny, a u těch největších kolektivních domů tělocvična s krytou plovárnou.“ [10] Článek doplňují také obrázky realizovaných kolektivních domů - od nejznámějšího v Litvínově, přes Gottwaldov až po ukázkou těchto zařízení ze Švédska.
- Dům světla - následující dvoustrana představuje netradiční stavbu ze skla, hliníku a oceli.
- Komu svěřujeme svoje prádlo je exkurzí po několika veřejných prádelnách Osvozené domácnosti.
- Upravujeme si kuchyň - čtyři strany velmi praktických rad, jak uspořádat nábytek v této místnosti a jaké sektorové kuchyňské linky jsou k dostání. Vše doplňují půdorysy, nákresy a řezy.

-----
10 O kolektivních domech dnes, Domov 6/1960, str.35

- Pantomima nevkus ukazuje některé méně zdařilé kusy nábytku v obchodech.
- Umíte se šetřit? je stránka, která v textu i na obrázcích předkládá rady, jak správně sedět či stát při různých domácích činnostech.
- Pár slov o ochutnávání a pití nabízí návod o servírování a podávání různých nápojů a obřadu ochutnávání.
- Co má jíst vaše dítě radí nejen ženám, z čeho by se měla skládat strava dětí v různém věku, jaké potraviny jsou více či méně vhodné a k čemu je třeba jaký vitamín. Materiál doplňuje několik přehledných tabulek.
- Pro poslední letošní týden - článek, který uzavírá praktické rady pro domácnost. Čtenář tady najde tip na menu od 25. do 31. prosince, k některým pokrmům jsou připojené i recepty.
- Víte, co s podlahami? - závěr Domova opět patří technickému článku.
- Novinky elektrotechnické výroby jsou zaměřené na gramofon, hudební skříň a radiopřijímače.
- Vzpomínka téměř jubilejní a poněkud opožděná se věnuje časopisu Tvar.
- Krátce ze světa - se tentokrát zaměřuje nejen na nový nábytek, ale také na bytový textil pocházející z různých států.
- Jak na to? - recenze knihy a Poučení o bytovém textilu tvoří závěr posledního Domova v roce 1960.
- Dopisy či jiná kontaktní rubrika tentokrát chybí. Zůstává jen šest posledních stran inzerátů.

1.5 Redakční rada, její význam, úloha a pravomoci

Redakční rada časopisu Domov fungovala od jeho založení až do doby, kdy přešel do soukromého vlastnictví. O její důležitosti svědčí například i to, že v roce 1960 v tiráži nenajdeme jména redaktorů, členové redakční rady tady ale jsou. V čele rady tehdy byla národní umělkyně Jarmila Glazarová. V roce 1980 ji vystřídal J. Raiser a o deset let později doc. ak. arch. Jaroslav Kadlec. Právě on přibližuje fungování tohoto týmu.

Víte, odkud přišel popud na vznik redakční rady?

Ne, nějak se bralo za samozřejmost, že redakční rada byla a existovala.

Jaké měla úkoly, jak moc mohla ovlivňovat obsah časopisu, jeho kvalitu?

Ono těch setkání nebylo mnoho, tak dvě až čtyři za rok. Důležité bylo především to na konci roku, kdy se hodnotil ten předešlý a především se připravovala koncepce následujícího ročníku. Šéfredaktor a redakce s námi probírali, co se zruší, co v časopise chybí, připomínkoval se plán... ne, redakční rada k tomu nějaké zásadní vstupy neměla, k žádným velkým střetům nikdy nedocházelo. Někteří členové rady do časopisu přispívali, a tak byli neustále v kontaktu s redakcí, třeba se tam jednou týdně zastavili a věděli, co se v časopise děje, čím žije.

Jaký byl vztah mezi redakční radou a vydavatelem, tedy Státním nakladatelstvím technické literatury?

SNTL vůbec do redakční rady nezasahovalo. Jeho zástupce se jí účastnil spíš nepravidelně, a to chodil vysvětlovat ekonomickou situaci. Nic jiného ho nezajímalo. Ani nezasahoval do výběru členů.

Podle jakých kritérií a na jak dlouho se volili nebo jmenovali členové?

Oslovovali je šéfredaktor nebo redaktori. Když věděli, že je nějaká osobnost, která něco věděla o historii, nábytku, umění, tak se zkusili zeptat, zda by se nechtěla stát členem rady. Žádné zásahy partaje nebo že by tady existovala nějaká pravidla a psaný řád, to si opravdu nepamatuju. A nebo je možné, že se to ke mně za ta léta ani nedostalo. Myslím, že i předsedu si také volili členové mezi sebou. No a potom se čas od času stalo, že se někdo vzdal členství, redakční rada se ztenčila, a tak bylo opět na šéfredaktorovi a ostatních, aby se poohlédli po nových zástupcích.

Byla práce v radě honorovaná a nabízela nějaké jiné výhody?

Ne, bylo to dobrovolné, ale pokaždé bylo na schůzce kafe a chlebičky. Ono šlo spíš o takové neformální setkání, kde nepanoval duch kontroverzní, ale spíš přátelský. Na závěr se vždycky ale sepsalo x bodů, co by se mělo, co by se nemělo a tak podobně. A že by měl člen rady nějakou přednost, když

chtěl otisknou svůj článek v časopise? To ne, ono to bylo spíš naopak, že z redakce volali, že by něco potřebovali.

Dnešní Domov však už redakční radu nemá...

Vše se utnulo, když Domov přešel do nakladatelství Premiéra k Marii Poledňákové.

Myslíte si, že by měla redakční rady v současnosti šanci nějak ovlivnit obsah a kvalitu zveřejňovaných článků?

Myslím, že kdyby fungovala jako tenkrát, muselo by bezpodmínečně docházet ke střetům mezi redakcí a redakční radou. I když je otázka, zda by vůbec někdo do rady chtěl, dnes není ani o profesní organizace zájem, a proto živoří a zanikají. Mnozí dbají pouze na svou profesní kariéru a vše ostatní považují za ztrátu času.

2. Ročník 1970

2.1 Politická a společenská situace

Stát stále bojuje s nedostatkem bytů. Podle Rudého práva byl plán na rok 1970 snížit rozestavenost a odevzdat do užívání 53 000 bytů. V prvním pololetí to mělo být 40 % z tohoto počtu. O několik dnů později deník řeší krizi v této oblasti. Za období 1966-70 se počítalo s dokončením 303 000 bytů, ke konci roku 1969 to bylo pouze 205 000. Plán se proto mění a má být ten rok dokončeno přes 100 000 bytů. Cestu k nápravě měl ukázat model Československé bytové politiky. O krizi se jednalo i u prezidenta republiky. V červenci u příležitosti Dnu stavbařů Rudé právo hlásí, že stavbaři zvýšili své tempo a plán plní na 104 %.

V novoročním projevu 1. ledna 1970 věnuje prezident republiky Ludvík Svoboda jednu pasáž bydlení. „Vyřešit otázku bytů – to je jedna z materiálních podmínek rozvoje mladé generace, je to proto zásadní otázka našeho vztahu a odpovědnosti k ní, k budoucnosti našich národů.“ [1]

Od začátku ledna si podniky, družstva a školy dávají nové a vyšší závazky k 25. výročí osvobození ČSSR. Oslavy této události probíhají během celého roku. V květnu se v Praze výročí osvobození Československa Rudou armádou účastní sovětská delegace v čele s Leonidem Brežněvem.

V tomto roce je také založen Socialistický svaz mládeže. Padesát let od svého založení slaví KSČ a Rudé právo. 22. dubna si socialistický blok připomínal 100. výročí narození V. I. Lenina. Předsedou federální vlády se stává Lubomír Štrougal.

Rozhovor s prvním tajemníkem ÚV KSČ Gustávem Husákem hodnotí předcházející normalizační rok: „A tak v šedesátém roce dělá vedení KSČ nesprávný závěr, že změnou právně majetkových vztahů jsme změnili i myšlení lidí natolik, že se u nás stal všelidový stát skutečností a že lze opustit představu socialistického státu jako diktatury proletariátu otočiv naivní přeskakování etap se nám vymstilo. V roce 1968 byla tato myšlenka kamuflována do abstraktních hesel svobody,

---

1 Rudé právo, 3. 1. 1970, ročník 50, str. 1

*dobry den. mi hoznida
(Europeano)*

demokracie, humanity. Nového modelu socialismu apod. Říkám kamuflována, protože ti, kdo to šířili, velice dobře věděli, co tím sledují... Očista státně mocenských orgánů ve vládách, parlamentech, v armádě, Bezpečnosti musela docílit toho, aby socialistický stát měl v nich k ochraně socialismu pevné nástroje. I tady se za poslední měsíce udělal obrovský kus práce.“ [2]

V červenci otiskuje Rudé právo článek Proč byl Alexander Dubček vyloučen z řad KSČ.

V Bystřici pod Hostýnem byl otevřen nový provoz n. p. Ton. Má kapacitu 1 500 000 kusů nábytku. „Podnik je hlavním výrobcem sedacího nábytku v ČSSR a největším výrobcem tohoto zboží v rámci zemí socialistického tábora a nyní na celém světě,“ uváděly noviny.

9. května začíná vysílat druhý program televize. Během roku je uvedeno do provozu nové centrum Slovenské televize v bratislavské Mlýnské dolině.

Byla dokončena přehrada Želivka, kterou později potrubí dlouhé 52 km propojilo s Prahou. Od roku 72 zásobovala hlavní město pitnou vodou.

Ministr obchodu slibuje, že zboží, a to především průmyslového, bude před Vánoce více. Navíc například jeden typ punčochových kalhot zlevní z 19 na 14,50 Kč. Stále však zůstává problém se zásobením obyvatelstva palivy. Plán výroby elektřiny byl sice splněn na 105 %, přesto hrozí její nedostatek.

19. prosince se koná v Národním divadle celostátní aktiv předních umělců - komunistů, později označovaný jako anticharta.

Zahraniční politice během celého roku dominuje válka ve Vietnamu. Noviny přinášejí informace o vraždění civilistů, ztrátách na straně americké armády, použití chemických zbraní a podobně.

V pondělí 13. dubna se vydalo k Měsíci Apollo 13. Kvůli poruše tady však nepřistálo, pouze ho obletělo a předčasně se vrátilo zpět na zem.

Nobelovu cenu za literaturu získává Alexander Solženicyn. Ve východním

---

2 Rudé právo, 18. 7. 1970, ročník 50, str. 2

bloku je to považováno za zneuctění tohoto ocenění. V Severním moři byla objevena nová ložiska ropy.

2.2 Konkurenční prostředí - další vycházející časopisy

Publikace Noviny a časopisy v českých krajích 1969-1971, kterou vydala Národní knihovna v Praze, eviduje v tomto období 715 periodických titulů, které dělí do několika kategorií. Časopis Domov opět patří do rubriky Užité umění, a to spolu s tituly Naše domácnost, Tvar a Žena a móda. Oproti roku 1960 odtud vypadly tituly Umění a řemesla a Kronika, které byly přesunuté jinam. Časopisy Chatař, Čs. architekt nebo titul Družstevní byt, které mají k Domovu tématicky blízko, jsou však zařazené do kategorie Stavebnictví. Dále pokračuje vydávání odborných titulů Architektura ČSR, Československý architekt nebo Bulletinu, což byla příloha časopisu Bytová výstavba, který vydávalo Československé středisko výstavby a architektury. Je zajímavé, že v této době vycházely dva časopisy Domov, druhý vydával Československý ústav zahraniční a byl určený pro krajany v zahraničí. Šlo o měsíčník.

Rozšířila se však nabídka časopisů pro ženy. Kromě Květů či Vlasty se objevuje na trhu například magazín Naše rodina.

Na Slovensku si mohli čtenáři v tomto období kupovat Prospekt - revue slovenskej architektury nebo Architektúru a urbanismus. Ženy měly k dispozici titul Slovenka a Praktická Slovenka. V roce 1973 se zde objevuje titul, který by se mohl nejlépe přiblížit svým zaměřením Domovu - časopis Móda 73 nese podtitul - mesačník pre módu, bytovu kultúru a estetickú výchovu.

2.3 Základní údaje o časopise v daném roce

V roce 1970 vychází časopis Domov opět jako dvouměsíčník, tedy šest sešitů za rok. Podle údajů v tiráži šlo o měsíce únor, duben, červen, srpen, říjen a prosinec.

Na titulní straně se už objevují fotografie, u prvních vydání jsou to koláže

několika menších obrázků, v čísle čtyři se objevuje celostránkový snímek dětského pokoje.

Ani po deseti letech se však nemění psané údaje na první straně. Kromě jména a čísla časopisu je to stále podtitul Bytová kultura a technika v domácnosti. Zůstává i cena, Domov se stále prodával za 10 Kčs.

Změnou však prošly úvodní stránky časopisu. Po inzerátu na druhé straně obálky následují čtyři strany, které se liší použitým papírem, a soustředil se na ně stručný výtah obsahu časopisu opět ve čtyřech světových jazycích. Zatímco v prvním čísle bylo pořadí jazyků zvoleno abecedně – angličtina, francouzština, němčina a ruština, od čísla dvě se přesouvá ruština na první místo. Cizojazyčné shrnutí bylo bez jakýchkoli obrázků a upoutávalo vždy na šest až osm článků z vydání, čtenář tady našel nejen titulky, ale také stránku, kde materiál začíná.

Na straně jedna Domov začínal obsahem, tiráží, autory obálky a obrázkem. První půlrok byl časopis bez šéfredaktora, v tiráži je uvedena pouze jeho zástupkyně, členové redakce a redakční rada.

Opět se střídal silnější a slabší čísla podle množství přiděleného papíru. První Domov v tom roce měl 66 číslovaných stran, dvojka, trojka, čtyřka, pětka 62 a šestka 64 stran.

Rozsah byl o něco větší, neboť bez čísel byla nejen úvodní cizojazyčná čtyřstrana a závěrečná inzerce, ale i dvoustrana Bursa dobrých nápadů určená k vystřížení a archivování.

V roce 1970 si časopis uchovává standardní strukturu, od které se prakticky neodchyluje. Úvod je věnován materiálům z výstav, veletrhů, přehlídek a představení osobností - například výtvarníků, architektů, designérů a jejich děl. Po několika stránkách věnovaných zahradě, exteriéru, návštěvě u populární osobnosti a receptům je závěrečná zhruba jedna třetina věnovaná návodům pro kutily. Se skoro stoprocentní pravidelností jsou za sebou od zadu řazeny Bursa dobrých nápadů a Restaurování po domácku, ke kterým se během roku přidává ještě Udělej si sám a Snadno rychle sami.

2.4 Srovnání Domova v roce 1960 a 1970

Při srovnání časopisu Domov v roce 1960 a 1970 lze zaznamenat určitý odklon od původního zaměření. Ročník 1960 si velice zakládal na praktických radách, které pomohly čtenáři v zařizování bytu, osvětlovaly funkce jednotlivých místností, nabízely netradiční varianty vybavení. Vše doplňovaly názorné půdorysy a obrázky. Svě místo tady měly i novinky a aktuality nejen od nás, ale také ze zahraničí. Právě to dělalo časopis ve své době velmi atraktivním. Domov tedy měl i funkci osvětovou a vzdělávací. O deset let později mizí nejen některé pravidelné rubriky (Mladí umělci pro moderní domov, Pantomima nevkus, Jídelníček), ale také výrazně ubývá praktických rad. V časopise lze vystopovat dva základní okruhy - teoretický, který nabízel informace z výstav, veletrhů a různých přehlídek. Druhá část časopisu se výrazně zaměřovala na praktické návody pro domácí kutily. Lepší kvalita fotografií přispěla k tomu, že je jich v časopise několikrát více než před deseti lety. Tím se také prodlužují články. Zatímco dříve měly rozsah zhruba zpravidla tři až pět stránek, nyní je to dvanáct i čtrnáct stran. Z celkového trendu se částečně vymyká číslo 4/1970. Hned dva materiály tady představují - včetně půdorysů a fotografií z interiérů - tehdy netradiční bydlení v řadových domech a půdních bytech.

2.5 Chronologická deskripce jednotlivých čísel

2.5.1

Titulní stranu prvního čísla z roku 1970 tvoří několik menších obrázků - skříňka v popředí s dítětem, pracující muž. Jsou černobílé, dvě mají zelený odstín a všechny jsou umělecky rozostřené. Černou a zelenou barvu doplňuje sytý růžový název Domov a číslo 1.

- Na straně 1 tiráž a obsah výjimečně doplňuje místo obrázku výtažek z novoročního projevu prezidenta republiky Ludvíka Svobody o bytové otázce.
- Jak bydlíme - úvodní článek srovnává bytovou výstavbu v tehdejší Československu a ostatních státech Evropy. Doplnují ho tři grafy.

- Prostředí pro lidský život se zabývá nejen životním prostředím, rozvojem průmyslu, ale také bytovou výstavbou.
- O sochách ve městě Liberci - ani v tomto ročníku nechybí materiály věnované veřejnému prostranství. V tomto případě jde o představení akce Socha a město – výstavy, která se konala v ulicích a na sídlištích a zúčastnilo se jí třicet sochařů.
- Soukromý život Salvadora Dalího - už před třiceti pěti lety se v časopise objevuje návštěva v bytě známé osobnosti. Redakce nabídla svým zvědavým čtenářům článek o malíři, kterému bylo v té době 65 let. Materiál bohatě prokládají obrázky z jeho vily, na pěti stranách jsou černobílé, poslední nabízí tři barevné fotografie.
- Původní plané růže pro venkovské zahrady je trojstránkové představení různých druhů těchto rostlin.
- Dům v zahradě - dvanáct stránek nabízí návštěvu v domku zasazeném do vzrostlé zahrady. K fotografiím z tohoto objektu redakce připojila zamyšlení Adolfa Loose o individualitě při zařizování.
- Snadno - rychle – samí článek dostal jméno podle stejnojmenné výstavy o barvách a nátěrových hmotách. Nejprve jde o propagaci novinek národního podniku Barvy a laky, dále stížnosti na nevyškolené prodavače a závěr patří výstavě, která měla přispět k větší osvětě. Série materiálů o natírání pokračuje i v dalších číslech v tomto domě.
- Řezané sklo je článek ze stejnojmenné výstavy na přelomu let 1968/1969 a jejím vyhodnocení.
- Perretova cena v Československu - podle této významné ceny Mezinárodní unie architektů byl pojmenován článek o tehdy ještě rozestavěném televizním vysílači na Ještědu. Jeho tvůrcům byla udělena právě Perretova cena.
- Visiona se zabývá prototypem stejnojmenného bytu představeného na výstavě Interzum v Kolíně nad Rýnem. Ačkoli je v úvodu napsáno, že „není snad zahraničního časopisu s tematikou bydlení a životního prostředí, který by nepřinesl reprodukci díla italského průmyslového

výtvarníka Joe Cesara Colomba, nazvaného Visiona.“ [3] V časopise Domov tento projekt příliš neuspěl. V závěru autor přidává oslí můstek o tom, že život v takovém domě by se podobal utrpení ubohého boháče. A fotografie ve své době futuristického bytu doplňuje na dalších třech stranách Povídka o ubohém boháči.

- Česká Visiona - navazující materiál nabízí návod, jak si amatérsky vytvořit víceúčelovou dřevěnou policičku do dětského pokoje a zároveň přikládá obrázky, jak ji využít jako univerzální kus nábytku, který se promění v prádelník, knihovnu i psací stůl.
- Udělejte si sami plynule navazuje na předchozí materiál. Je tady na fotografiích ukázaný právě návod na výrobu oné víceúčelové policičky.
- Podlahové krytiny - článek nejprve představuje různé typy podlah s jejich výhodami, zápory i doporučenou pokládkou. Podrobněji v samostatném materiálu jsou rozebrané dřevěné podlahy.
- Radost z tvoření je recenze na knihu vydanou ve Státním nakladatelství technické literatury.
- Restaurování podomácku - uvádí první část pravidelné rubriky pro domácí kutily.
- Vařte jako bludný Holanďan představuje typické pokrmy této méně známé kuchyně.
- Domov vás informuje - dvoustrana novinky ze spotřebního veletrhu v Kolíně nad Rýnem.
- Televizor na niti je opět návodná rubrika, která ukazuje, jak si do obývacího pokoje postavit od podlahy ke stropu kovovou tyč a na ni pomocí dvou ramen připevnit televizor.

---

3 Visiona, Domov, 1/1970, str. 40

- Bursa dobrých nápadů - stránka, která se v Domově objevuje v tomto roce pravidelně. Je určená k rozstřížení na třetiny a zařazení do pořadače, v rozích má písmena pro lepší orientaci. V tomto vydání předkládá výhody tekutých paliv, pokládání podlahové krytiny a kosmetiku pro zralé.
- Závěr patří opět inzerci, která stále zabírá šest stran včetně zadní obálky.

2.5.2

Obálka druhého čísla časopisu Domov v roce 1970 nemá s podtitulem bytová kultura a technika v domácnosti. Výraznou a barevnou fotografií dívky v minišatech s barevnými geometrickými tvary doplňují černobílé obrázky česajícího se děvčete a tři stínidla lamp na tmavém pozadí.

- Výtvarníci ÚLUV vystavovali - první materiál se věnuje poslední výstavě Ústředí lidové umělecké výroby. Článek má čtrnáct stran a doplňuje ho 48 černobílých fotografií.
- Keře stále zelené v zimě kvetoucí - představuje dřeviny zajímavé svým zbarvením a vzhledem i v zimním období.
- Keramika Olgy Hudečkové je opět pozvánkou na výstavu, a to do Galerie bratří Čapků.
- Zachráněný objekt – tak se jmenuje další návštěva u známé osobnosti. Dům, původně určený k demolici, nyní obývá malíř, grafik a ilustrátor Cyril Bouda.
- Šaty od Vladimíra Křečana je článek, který souvisí spíš s výtvarným uměním než bydlením. Jde o ručně malované oblečení a z tohoto materiálu také pochází obrázek dívky na titulní straně.
- Stříbrné šperky 1968 je sedm stran, které se také věnují více módě a umění než interiéřům.
- Nábytek na zakázku? představuje klady a zápory výrobků z velkých i malých sérií a individuálně navrhovaného a zhotoveného zařízení.
- Co a jak se saunou doma. Kromě základních informací o fungování a výhodách sauny tady nechybí návod, jak si postavit domácí saunu včetně

půdorysu, ukázky topidel na dřevo i elektřinu a seznamu potřebných doplňků.

- Snadno - rychle - sami s podtitulem Nebojte se barev, materiál na první pohled určený pro domácí kutili mohl být nakonec zklamáním. Je více zaměřený na všeobecné pojednání o vlivu barev na člověka než na praktické použití. Tedy jaké typy nátěrových hmot existují, jaký je doporučený způsob nanášení a podobně.
- Vůně Starého města přináší nikoli exkurz do historie, ale několik receptů na přípravu kuřete.
- Zelenina v bytě naopak radí, jak pěstovat a rychlit různé druhy přímo v domácnosti, když právě chybí na trhu.
- Restaurování po domácku - pravidelná rubrika o opravě starého nábytku.
- Zámek bez klíče vysvětluje princip elektronického zámku. Jde opět o technický materiál plný odborných výrazů.
- Domov vás informuje o dvou nových typech dětských kočárků z národního podniku Továrny dětských vozidel a vytahovacím sušáku z veletrhu v Kolíně nad Rýnem.
- Bursa dobrých nápadů je tentokrát především o vytápění a také vlasových doplňcích.
- Číslo uzavírá šest stran reklamy, zadní obálka v tomto roce patří podniku Interier Praha.

2.5.3

Barevná slunečnice a několik menších černobílých fotografií bytových doplňků vítal čtenáře na obálce třetího Domova v roce 1970.

- Prostředí pro lidský život - jeho vytváření. Dvoustrana bez jediného obrázku je teoretickým pojednáním o potřebnosti vzniku nových sídlištních komplexů, kulturních a zábavních zařízení, i pracovním prostředím.
- Výrobky letos vynikající - osm stran s dvaceti čtyřmi obrázky dokumentuje soutěž organizovanou Radou výtvarné kultury výroby. Na fotografiích může čtenář objevit například dvě oceněné židle, které jsou od jednoho

architekta, ze stejného podniku a vypadají skoro stejně. Pouze první má v opěradle dvě vodorovné podpěry a druhá tři. Jen málokteřý vodák zřejmě ví, že stále oblíbené plastové sudy a láhve pocházejí z tohoto období a také patřily mezi vybrané výrobky.

- Užité umění z Moravy opět vzniklo na základě výstavy, a to užitého umění jihomoravského kraje. I tady černobílé fotografie představují široký sortiment od nábytku přes doplňky až po hračky.
- Ložnice opět aktuální se zaměřuje na nevhodnost propojení tohoto prostoru s obývacími místnostmi či využívání sedacího nábytku k ležení.
- Ještě jeden dům se zahradou je návštěva u národního umělce Václava Rabase, které redakce věnovala dvanáct stránek.
- Udělejte si sami se tentokrát jmenuje I v kuchyni vkusně a čistě. Hospodyním přináší ukázky a stříhy zajímavých chňapek. Přidává několik domácích zástěr se stříhy a návodem k ušití, včetně pánské z texasové látky „podtrhující jeho mužnost a dodávající mu chuť do práce“. [4]
- Udělejte si sami je v časopise zastoupeno dvakrát, také druhý materiál je zaměřený na ženy a nabízí návod na šití kapsáře.
- Nábytek z pazdeří představuje výrobky, které vznikaly z odpadu lnu - pazdeří. A základ článku je podobný jako u úvodních dvou materiálů - konala se výstavka západoněmeckých vzorků nábytku z pazdeří.
- Parly 2 - přináší informace o novém pařížském sídlišti. Informace ze zahraničí kdysi bývaly v časopise pravidlem a nyní pouze výjimkou. Autor článku projekt odsuzuje hned v úvodu, kdy uvádí: „Nové sídliště Parly nedorostlo k velkorysosti Le Corbusierovy vize zářícího města, nedosahuje úrovně koncepcí Perretových, Lurcatových ani mnohých dalších znamenitých francouzských architektů. Přesto jde o velkorysé, obdivuhodné, v mnohém i pro nás poučné dílo urbanistické, technické a organizační. Zejména ve společenské části sídliště jsou mnohé cenné prvky. Konečný výsledek, zejména soukromých interiérů, je však pro nás

4 I v kuchyni vkusně a čistě, Domov, 3/1970, str. 32

zcela nepřijatelný. Jejich vnitřní zařízení se nejen blíží (jak soudí autor informace), ale jsou přímo prototypem kýče, výrazem životního názoru, který, aby svět bohatého měšťáka za každou cenu odlišil a učinil nepřístupným pro široké vrstvy, musí jej nutně přeplnit nekulturní přebujelou kýčovitou dekorací, která sotva může být pro nás vzorem.“ Následují obrázky jak exteriérů, tak interiérů bytů. Nejen z dnešního pohledu přepřácané obývací pokoje však doplňují účelně projektované kuchyně, prostorné koupelny, šatny, komory... Při informaci, že „každý vícepokojevý byt má dvě ložnice 13,5 a 21,6 metrů čtverečních,“ [5] se mohli obyvatelé našich „vkusných a jednoduchých“ sídlištních bytů, kde dětský pokoj měl osm metrů čtverečních, zřejmě akorát rozčillit.

- Snadno - rychle - sami navazuje na téma z minulého čísla a rozebírá vlastnosti laků a nátěrových hmot, přidává seznam ředidel a radí, jak používat a starat se o štetce.
- Novodobé vytápění bytů a rodinných domků je článek informující o lokálních topidlech naftových a plynových. Při srovnání se zahraničím vyzdvihuje tamní spotřebiče s odvoláním na zkoušky autorizované zkušebny Strojírenského zkušebního ústavu v Brně.
- Hospoda U Rudolfa II jsou recepty skryté do návštěvy několika restaurací. Doplňují je obrázky servírovaných pokrmů.
- Domov vás informuje a je tentokrát o sedacím nábytku plněném miliony polyuretanových kuliček. Oproti hitu a „novince“ posledních let se liší pouze potahem - tehdy byl kožený, dnes textilní.
- Restaurování po domácku se zaměřuje na opravy rámu bez zlaté polychromie.
- Bursa dobrých nápadů je tentokrát určená k založení pod písmeno B, neboť se zaměřuje na byt - těsnění oken a malování stěn ve dvou částech.

---

⁵ Parly 2, Domov, 3/1970, str. 40-41

2.5.4

Výrazná změna v časopise Domov číslo 4/1970 je patrná na první pohled. Titulní stranu tvoří celostránková barevná fotografie dětského pokoje.

- Dům v řadě - první materiál je věnován konkrétnímu projektu stavby řadových domů v Brně. Autor popisuje pětileté období od zrození projektu, které doplňují fotografie z už hotových interiérů. Nechybí ani zkušenosti stavitele, řezy a půdorysy bytů.
- Sklo Ludmily Smrčkové na šesti stranách představuje dílo této výtvarnice.
- Byt na půdě - jedenáct stran prezentuje adaptaci půdních prostor. Opět ho doplňuje zhruba třicet obrázků, na šesti stranách jsou barevné. Pro lepší orientaci opět redakce přidala půdorys.
- Pohled do prodejny se zamýšlí nad nabídkou svítidel a dokumentuje ji opět množstvím obrázků.
- Brno 1970 se zaměřuje na každoroční veletrh spotřebního zboží v tomto městě.
- Staré v novém - tři strany věnovala redakce rekonstrukci paláce v pražské Karlově ulici.
- Combi je článek o nové elektrické vrtačce s příslušenstvím z národního podniku Nářadí Česká Lípa.
- Klimatizace v domácnosti přináší čtenářům zajímavé informace, jak toto zařízení funguje a jak ho lze využívat v domácnosti.
- Snadno - rychle - sami se zaměřuje na jiné způsoby nanášení barvy, než je natírání štětcem, a představuje různé typy stříkacích pistolí a válečků.
- Sýrové dýchánky nabízejí recepty na občerstvení pocházející opět z restaurace U Rudolfa II.
- Restaurování podomácku nese podtitul Truhla po babičce, flinta po dědovi - ozdoba moderních bytů. Článek přináší návod, jak si poradit se starým nábytkem, který má poničené nebo vypadané dřevěné vykládání.
- Domov vás informuje - další již pravidelná rubrika - představuje dánskou spotřební elektroniku, například gramofon, tranzistorový přijímač či černobílý televizor.

- Bursa dobrých nápadů se tentokrát zaměřuje na ozdobné kryty na topení, konzervované potraviny a značky o údržbě na textilu.
- Nemění se ani počet závěrečných inzertních stran, kterých zůstává šest.

2.5.5

Předposlední časopis v tomto roce má na titulní straně barevnou fotografii z obývacího pokoje s dominantním červeným křeslem.

- Fuga o kraje je zaměřená na historii této dekorace, Školskému ústavu umělecké výroby v Praze a více připomíná materiály z počátku roku věnované výstavám.
- Židle Radomíra Hofmana ukazuje několik novinek z podniku Ton v Bystřici pod Hostýnem.
- Sochy a zahrádky Olomouce mapuje rozmístění těchto uměleckých děl po městě.
- Sklo a květina nabízí různá aranžmá řezaných rostlin.
- Chvála tulipánů nepřináší, jak by se dalo očekávat, rady o jejich pěstování, ale zprávu o výstavě z olomouckého výstaviště Flora.
- Zamyšlení nad skandinávským veletrhem nábytku 1970 je úvaha, které redakce věnovala celých devatenáct stránek, tedy skoro třetinu časopisu.
- Jinak než obvykle je pravděpodobně úvaha o bydlení populárního moderátora Vladimíra Dvořáka? Proč pravděpodobně? Čtenář si to musí vydedukovat sám. Úvodní odstavec zní: „Víte, na otázky jako: jak jste začal, proč jste začínal, jak dlouho to děláte a nakonec co si myslíte o zábavě, na ty já dost nerad odpovídám... A co si myslím, o zábavě asi jednak dokumentuje ten fakt, že ji dělám už 25 let...“ [6] Tato indicie plus čtyři fotografie umělce musí čtenáři k identifikaci autora stačit. Článek je totiž psán v první osobě, nikde není uvedeno jméno a na závěr je pouze značka -vm-.

---

⁶ Jinak než obvykle, Domov, 5/1970, str. 41

- Jeden den na Černé louce je opět věnován výstavě, tentokrát jde o ukázkou spotřebního zboží v Ostravě. Přičemž z devatenácti obrázků, které materiál doprovázejí, je šest věnováno vystoupení pražského divadla Semafor.
- Sochaři Janu Nušlovi k sedmdesátinám se jmenuje medailon, který Domov věnoval tomuto umělci.
- Škola kosmetiky - hodina první. Jde o materiál zpracovaný při návštěvě londýnské kosmetičky Very Duncanové, která čtenářkám vysvětluje funkci kůže a přidává návod na masáž obličeje.
- Snadno - rychle - sami se věnuje úpravám povrchu před nátěrem.
- Udělejte si sami radí, jak si vytvořit úložný prostor snížením stropu v předsíni.
- Restaurování podomácku se zaměřuje na opravu nábytku vykládaného slonovou kostí, perletí a podobnými materiály. Na poslední stránce ho doplňuje recenze knihy Amatérská stereofonie.
- Bursa dobrých nápadů je o poplachovém zařízení, malování bytu a zasklívání oken.

2.5.6

Poslední vydání Domova v roce 1970 se vrací svou titulní stranou o několik měsíců dopředu. Fotografie interiéru střídá obrázek uměleckého díla. Jak čtenář objeví uvnitř časopisu, jde o výrobek jednoho z pacientů dětského oddělení trutnovské nemocnice.

- Zlatá medaile - úvodní materiál se věnuje českým výrobkům oceněným na Mezinárodním veletrhu řemesel v Mnichově.
- Naše nábytkářské řemeslo se jmenuje, jak přímo v úvodu přiznává autor, zamyšlení nad současnou nábytkovou tvorbou. Materiál vychází z účasti českých podniků na brněnských veletrzích spotřebního zboží, hodnotí jejich produkci a to vše samozřejmě doplňuje fotografiemi jednotlivých výrobků či nábytkových sestav.
- Ateliér na brambořišti je představením sochařské dílny Věry a Vladimíra Janouškových. Domov mu věnoval jedenáct stran.

- Jeden den na Černé louce je opět věnován výstavě, tentokrát jde o ukázkou spotřebního zboží v Ostravě. Přičemž z devatenácti obrázků, které materiál doprovázejí, je šest věnováno vystoupení pražského divadla Semafor.
- Sochaři Janu Nušlovi k sedmdesátinám se jmenuje medailon, který Domov věnoval tomuto umělci.
- Škola kosmetiky - hodina první. Jde o materiál zpracovaný při návštěvě londýnské kosmetičky Very Duncanové, která čtenářkám vysvětluje funkci kůže a přidává návod na masáž obličeje.
- Snadno - rychle - sami se věnuje úpravám povrchu před nátěrem.
- Udělejte si sami radí, jak si vytvořit úložný prostor snížením stropu v předsíni.
- Restaurování podomácku se zaměřuje na opravu nábytku vykládaného slonovou kostí, perletí a podobnými materiály. Na poslední stránce ho doplňuje recenze knihy Amatérská stereofonie.
- Bursa dobrých nápadů je o poplachovém zařízení, malování bytu a zasklívání oken.

2.5.6

Poslední vydání Domova v roce 1970 se vrací svou titulní stranou o několik měsíců dopředu. Fotografie interiéru střídá obrázek uměleckého díla. Jak čtenář objeví uvnitř časopisu, jde o výrobek jednoho z pacientů dětského oddělení trutnovské nemocnice.

- Zlatá medaile - úvodní materiál se věnuje českým výrobkům oceněným na Mezinárodním veletrhu řemesel v Mnichově.
- Naše nábytkářské řemeslo se jmenuje, jak přímo v úvodu přiznává autor, zamyšlení nad současnou nábytkovou tvorbou. Materiál vychází z účasti českých podniků na brněnských veletrzích spotřebního zboží, hodnotí jejich produkci a to vše samozřejmě doplňuje fotografiemi jednotlivých výrobků či nábytkových sestav.
- Ateliér na brambořišti je představením sochařské dílny Věry a Vladimíra Janouškových. Domov mu věnoval jedenáct stran.

- Děti a také jejich svět je materiál o spolupráci trutnovské nemocnice a pedagogické fakulty, ze které vznikla výstava výtvarných prací, plastik a drobných děl zde léčených dětí.
- Co činí domov domovem tentokrát popisuje Miroslav Horníček. Na rozdíl od materiálu v minulém čísle je tentokrát už v úvodu uvedeno, že jde o rozhovor s... a také v úvodu článku je osobnost představena. Nechybí ani detaily z bytu, bohužel bez popisků.
- V Baště rybářské formou rozhovoru představuje výstavu Svět vůní, chuti, radosti a osvěžení v Plzni.
- Otto Eckert je další osobnost, jejíž dílo Domov představuje.
- Setkání loutek z celého světa je opět materiál s uměleckým zaměřením. Čerpá, jak jinak, z kongresu, který se konal o rok dříve v Praze a Chrudimi.
- Architekt-sochař Pascal Háuserman - materiál prezentuje stavbu, která tohoto autora proslavila. Jde o horskou restauraci u Chambéry v francouzských Alpách. Článek doplňuje půdorys a řez stavbou, stejně jako fotografie z interiéru.
- Ryby o vánocích nabízí čtyři méně známé recepty na přípravu tohoto svátečního pokrmu.
- Škola kosmetiky, jak se ukazuje v tomto čísle, byla pouze dvouhodinová. Jak říká podtitulek Hodina druhá a poslední se zabývá nanášením make-upu.
- Snadno - rychle - sami pod názvem Stěrka, tmel a brusný papír poučilo tehdejšího čtenáře o broušení, tmelení a natírání.
- Recenze publikace Podlahy pro bytové, občanské, průmyslové a zemědělské stavby spolu s rejstříkem časopisu Domov v roce 1970 tvoří závěr časopisu. Tato strana a půl hodně napovídá o zaměření Domova. Nejdlejší seznam článků obsahují rubriky Užité umění a průmyslové výtvarnictví, Teorie a úvahy a Interiér a zařízení. Do poslední kategorie redakce řadí také několik teoretických zamyšlení a článek Brno 1970, tedy materiál o výstavě spotřebního zboží, který by se více hodil mezi průmyslové výstavnictví. Ačkoli Domov nese stále v podtitulu sousloví

Technika v domácnosti, tomuto tématu se věnoval pouze v osmi článcích za rok. V závěrečném čísle tohoto roku chybí rubriky Udělej si sám a Bursa dobrých nápadů.

2.6 Politický vliv na chod časopisu Domov a výběr šéfredaktora, redakce a autorů

Neobvyklou funkci - externí šéfredaktor - mohl objevit čtenář v polovině sedmdesátých let v tiráži časopisu Domov. Připsáno u ní bylo jméno doc. ing. arch. Ivan Horký, Dr.Sc. „Byl jsem osloven vydavatelstvím SNTL, zda bych nepřijal funkci šéfredaktora. S pozicí jsme souhlasil, ale s tím že trvám na dvou předpokladech, které jsem také prezentoval vydavateli. Především jsem si přál uchovat vazby na fakultu architektury a také jsem chtěl dále pokračovat ve svých profesních závazcích aktivního architekta. Proto jsme se nakonec dohodli na externím šéfredaktorství,“ popisuje jednání Ivan Horký a dodává, že zpočátku to některým lidem kolem příliš nesedělo, ale později se snažili tuto situaci akceptovat.

Jaké podmínky musel splňovat člověk, který chtěl uvažovat o pozici šéfredaktora časopisu Domov?

Funkce šéfredaktora časopisu, a to jakéhokoli patřila do kategorie nomenklatur, proto to musel být straník. Na tomto kritériu trvalo i SNTL. Díky charakteru časopisu a redakční radě však musel mít také a nebo především profesní předpoklady. Ale žádné velké politické tlaky jsem ve své funkci nevnímal. Pokud by přišly, asi bych odstoupil. Já jsem dělal tuto funkci jako svoje hobby.

Měl vydavatel nějaké morální či politické požadavky na redaktory Domova?

Díky prestiži časopisu byl o práci v jeho redakci velký zájem. Všichni byli zaměstnanci SNTL, proto vydavatel měl zájem do jejich výběru zasahovat. Ale v prvním kole bylo vždy na šéfredaktorovi, koho si vybere. SNTL ho až v druhém kole potvrzovalo. Já jsem během svého působení zažil asi dvakrát, kdy někdo odcházel a hledali jsme náhradu. A v žádném případě jsem nezaznamenal, že by byla aplikována nějaká politická kritéria. Ale na

druhé straně musím říct, že i redaktoři se chovali zodpovědně.

Kromě redaktorů se ale na obsahu podílel i nemalý počet spolupracovníků. Mnozí z nich tehdy nesměli publikovat.

Na výjimečnosti toho časopisu se totiž ve velké míře podílel právě okruh autorů a členů redakční rady, kteří byli spřízněni nejen profesí, ale především lidsky. Šlo o architekty, výtvarné umělce, literáty.. A pro kvalitu časopisu bylo důležité mít takový okruh kvalitních osob z profese a ty si udržet. Jejich článkům se navíc nedalo nic vytknout, byly natolik přesvědčující, že jsme mohli přistoupit i na to, že psali pod cizím jménem. A takových lidí nebylo zrovna málo. Nikdo se tak nemusel starat o politické zaměření těchto lidí.

Vy jste nemuseli předkládat SNTL ke schválení například obsahovou strukturu článku a jejich autory?

Samozřejmě, že určitá cenzura byla, ale vždy pouze post festum, poté, kdy číslo vyšlo. Předem nikdo nikdy do struktury Domova nezasahoval. Dokonce jsme nebyli důležití ani pro Český úřad pro tisk a informace. I když jsme ho neustále dráždili, protože v časopise dostávali prostor právě autoři takzvaně na indexu. Občas došlo ke střetům, které jsem řešil tím, že jsem chtěl výtku písemně. A to mi nikdo nikdy nedal. Mohl jsme si to dovolit, protože jsem měl dobrou pozici a především jsme se mohl opřít o redakční radu.

Osobnosti v ní zastoupené měly obrovskou autoritu. Ale úplnou volnost jsme neměli. Základní kostra se probírala na redakčních radách, kde se hodnotila čtivost, zastoupení různých druhů výtvarného umění a podobně. A redakce na nich předkládala vizi do budoucna a také navrhovala, co by šlo zlepšit.

To byli jediné starosti, které šéfredaktor Domova měl?

Spíš než zápas o to, aby se škrtalo nebo neškrtalo v časopise jsem se musel ve své funkci neustále potýkat s velkými problémy v kvalitě tisku.

Tehdy u nás bylo málo tiskáren, z nichž některé byly lepší a jiné horší.

Domov, jehož vydávání nebylo velkou prioritou, většinou dostával ty druhé.

A když jsme se proti tiskárně ohradili, hned chtěla vypovědět smlouvu. Spíš než protestovat jsme se proto snažili vyhledávat konkrétní lidi, kteří se na výrobě podíleli a probouzet v nich určité fandovství pro časopis. Doufali

jsme, že se to odrazí i na kvalitě jejich práce. Časem však tyto problémy a naše stížnosti došly tak daleko, že si někdo v SNTL řekl, proč si dělat zbytečné potíže, když šlo o vydavatelství s jiným zaměřením. Jednou nebo dvakrát se tak během mého působení objevily snahy Domov zrušit. A tady se opět objevila jako důležitá redakční rada a osobnosti, které v ní byly nebo s časopisem spolupracovaly. Proto k zrušení nikdy nedošlo.

Třeba to bylo také proto, že časopis slušně vydělával. Šlo o podpultové zboží, jehož náklad byl rozebrán. Neusilovali jste o to, aby se Domova tisklo více?

Náklad byla věc neřešitelná. Každý časopis a vydavatelství dostávaly fixní příděl papíru. Časopis Domov měl pevně daný počet stránek, který se nemohl měnit. Na druhé straně to bylo i výhodou, protože se tak vždy sešlo více materiálů než bylo možné otisknout, což byl důležitý předpoklad pro zachování kvality.

Přidělována byla časopisu také inzerce. Mohli jste aspoň ovlivňovat, aby svým zaměřením alespoň odpovídala zaměření časopisu? Směli jste třeba rozhodovat o řazení inzerátů, o tom, který půjde na zadní obálku a podobně?

O inzerci v Domově byl ohromný zájem. A o zadní obálku obzvláště, vždyť byla také patřičně zpoplatněná. I když samotnému časopisu to přinášelo pouze starosti. My jsme museli inzeráty technicky zpracovat, připravit do výroby a peníze šly samozřejmě do SNTL. Výhody jsme z toho neměli ani nepřímé. Inzerce byla přidělována a redakce nijak nemohla zasahovat.

Příjmy z ní šly do SNTL, stejně jako veškeré zisky z prodeje.

Měli jste nějakou představu, pro koho časopis děláte, jaké je složení vašich čtenářů?

Představu jsme měli poměrně přesnou. Jednou nebo dvakrát za dobu mého působení proběhl sociologický průzkum o struktuře čtenářů. Věděli jsme proto, že rozhodně neděláme časopis pro úzkou intelektuální špičku. V pestré sociální skladbě ale převažovali lidé s vyšším vzděláním, spíš to byli duševně pracující než manuálně. Téměř většina jich byla z velkých měst, hlavně z Prahy.

překvapující bylo, že časopis měl i velmi solidní čtenost na Slovensku, opět ve velkých městech jako Bratislava, Košice a podobně. Poměrně rovnoměrně byli mezi čtenáři zastoupeni ženy a muži. Ačkoli náklad se pohyboval kolem sedmdesáti tisíc, čtenost byla mnohem vyšší, neboť jsme také zjistili, že Domov se tehdy předával v rodině po přečtení dalším lidem.

3. Ročník 1980

3.1 Politická a společenská situace v Československu

„Za posledních třicet let bylo postaveno více než 2,6 milionů bytů, nichž nyní bydlí již přes polovina obyvatel... Úroveň vybavení bytů, a to i podle mezinárodního srovnání, je vysoká. Dodavatelským způsobem stavěné byty v posledních pětiletkách se vybavují vestavěným nábytkem, zařízením na teplou vodu, 99 % bytů má ústřední topení, 75 % je napojeno na přívod plynu, bytové domy o více než čtyřech podlažích (tj. 70 %) mají výtahy,“ představuje koncepci bytové politiky v sedmé pětiletce ministr pro technický a investiční rozvoj Ladislav Šupka. [1] Vybavením domácnosti a nabídkou na trhu se zabýval také materiál Hlavní směry inovace na období sedmé pětiletky. V něm se mimo jiné uvádí, že výrobky určené pro praní a údržbu prádla, mají mít vyšší funkční vlastnosti a naopak nižší spotřebu energie. Na trhu chybějí malá automatická pračka, pračka se sušičkou a pračky s elektronickou regulací a s úspornými programy. V sortimentu žehliček by měli výrobci již konečně dodat na trh napařovací žehličku.

Na počátku roku 1980 generální tajemník ÚV KSČ a prezident republiky Gustáv Husák konstatuje, že „vstupujeme do nového roku, ve kterém oslavíme 35. výročí vyvrcholení národně osvobozenického zápasu našeho lidu, osvobození Československa slavnou Sovětskou armádou.“ [2] Dále připomíná, že země vstupuje do posledního roku 6. pětiletky.

Československo se však intenzivně připravuje i na období sedmé pětiletky. V roce 1980 země hospodařila s příjmy a výdaji 157,6 miliard korun. Národní důchod vzrostl oproti roku o 2,6 až 2,8 %.

Celosvětově byl vyhlášen rok 1980 jako Mezinárodní rok dítěte.

22. května 1980 je prezidentem Československé socialistické republiky

1 Rudé právo, 5. 1. 1980, ročník 60, str. 4

2 Rudé právo, 2. 1. 1980, ročník 60, str. 1

jednomyslně zvolen kandidát KSČ a Národní fronty Gustáv Husák. Na konci června se koná na pražském Strahově Československá spartakiáda 1980. Završují se tak oslavy 35. výročí osvobození. V patnácti skladbách se představilo 180 tisíc cvičenců. Viděl ji téměř milion lidí. Na svém posledním zasedání obě sněmovny Federálního shromáždění stanovily datum voleb na červen 1981. Dostaven byl Palác kultury v Praze. V mezinárodní politice se od začátku roku stupňuje napětí. Americký prezident James Carter vystoupil 4. ledna s projevem, o kterém Rudé právo psalo, že z něj „vanul dech studené války“. Kromě oslabení diplomatických vztahů obou zemí Carter varoval, že je ohrožená účast amerických sportovců na letní Olympiádě v Moskvě. Informací o nebezpečných tendencích v politice Spojených států, o válečném rozpočtu či jedovatém sémě, šovinistické a militaristické kampani během roku přibývá. Stejně tak přibývá reakcí ze socialistického tábora a proslovů generálního tajemníka ÚV KSSS L. I. Brežněva, který důsledně obhájí „cestu míru“. Vyhrcojuje se iránsko-irácký konflikt, který přechází v několikaletou válku těchto zemí.

Koncem srpna se komplikuje situace v Polské lidové republice. Konají se stávky nejen v Gdaňsku, ale také dalších městech na pobřeží Baltského moře. Tisk přináší denně informace o rejdech protisocialistických sil podporovaných západními agresory, hlásá, že místo Polska je v bloku socialistických zemí, vedoucí úloze PSDS. Po částečném uklidnění se v této zemi na podzim opět stupňuje napětí. V Gdaňsku vznikají takzvané nové odbory, Solidarita v čele s Lechem Walesou. Podzimní vlnu stávek doprovázejí i četné hladovky.

40. prezidentem Spojených států byl zvolen Ronald Reagan.

V polovině února byly v Lake Placide zahájeny XIII. zimní olympijské hry, kterých se zúčastnilo 36 zemí. Československo reprezentovalo 42 sportovců. Získalo jednu bronzovou medaili v běhu na lyžích.

K nejúspěšnějším patřily SSSR a NDR.

Letní olympijské hry, v pořadí XXII., se konaly v polovině července v Moskvě. Přijeli na ně sportovci z 81 zemí, mezi kterými však chybí například USA nebo NSR, některé další země na protest proti mezinárodní politice bojkotovaly úvodní ceremoniál. Československo reprezentovalo 220 sportovců, kteří obsadili v celkovém hodnocení 13. místo se dvěma zlatými (fotbalisté a vzpěrač Otto Zaremba), třemi stříbrnými a devíti bronzovými medailemi.

Československý tenisový tým ve složení Ivan Lendl, Tomáš Šmíd, Pavel Složil a Jan Kodeš vyhrál poprvé Davisův pohár.

3.2 Konkurenční prostředí - další vycházející časopisy

V roce 1980 je časopis Domov spolu s dalšími pěti časopisy opět zařazen do rubriky Užité umění, Kultura bydlení a odívání, Umělecká řemesla.

Katalog periodického tisku ČSR ke každému titulu přidává i náklad. Domov se 70 100 kusy je na čtvrtém místě. Nejlépe si v této kategorii vedla Žena a móda s 245 000 výtisky, následuje ji Praktická žena s 240 000 kusy.

Časopis Chatař měl náklad 75 000 časopisů. Hůř než Domov na tom byly Odívání s 41 000 a Umění a řemesla se 7 250 výtisky.

Z odborných titulů se stále vydával Československý architekt a Architektura ČSR. Z uměleckých titulů se prodávaly Sochařství, malířství, grafika nebo Fotografie, architektura a urbanismus. Do rubriky družstevnictví byl zařazen časopis Družstevní byt.

Na Slovensku jsou do kategorie Umenie, užité umenie zařazeny tituly Architektúra a urbanismus, Urbanita, Výzkum - urbanizmus a architektúra a časopis Umenie a domov, který vydával Klub priateľov vytvarného umenia.

3.3 Základní údaje o časopise v daném roce

V roce 1980 vychází časopis Domov opět šestkrát - v únoru, dubnu, červnu, srpnu, říjnu a prosinci. Vydává ho SNTL - nakladatelství technické literatury.

Na titulní straně zůstávají standardní údaje - logo časopisu, číslo a podtitul - bytová kultura a technika v domácnosti - k nimž se tentokrát přidává

číslovka 1980. Cena 10 Kč zůstává stejná jako v předcházejících dvaceti letech.

Titulní strana se číslo od čísla mění - většinou se tady střídají fotografie interiérů, různých výrobků či uměleckých děl. Také v roce 1980 zahraniční čtenář našel v Domově cizojazyčné shrnutí obsahu článků. Tato čtyřstrana se však přesunula na samotný konec před závěrečnou inzerci.

Po inzerátu na druhé straně obálky následuje tiráž, obsah a zmenšená fotografie z titulní strany doplněná popisem. Domov má v tomto období standardně číslovaných 63 stran. Bez označení je závěrečných deset stran s reklamou a cizojazyčnými texty. Po grafické stránce se časopis příliš nemění.

Rok 1980 začíná opět bez šéfredaktora. Nechybí však redakční rada.

3.4. Srovnání Domova roku 1980 s léty 1970 a 1960

První změnu zaznamenává čtenář už v obsahu. U názvu článku je uvedena nejen strana, kde začíná, ale také jméno autora. To se sem vrací po dvaceti letech.

Na obsahu se projevuje i spolupráce s ÚBOK - Ústavem bytové a oděvní kultury. Jeho kolektiv autorů přispíval minimálně jedním materiálem do čísla. V pravidelné rubrice O bydlení sem vrátil tolik oblíbené praktické rady, jak postupovat při zařizování různých místností v bytě, které v časopise dominovaly v roce 1960. Praktické rady však nenabízí pouze ÚBOK, ale i mnozí další autoři. Oproti roku 1970 zcela chybí například recenze, jídelníček a velmi ubylo i článků zaměřených na domácí kutily, které dříve zastupovaly kromě zachované rubriky Udělejte si sami ještě články Snadno - rychle - sami nebo Restaurování po domácku.

Zhruba ve stejném rozsahu zůstávají medailony, portréty a další články, věnující se užitému umění. Po určitém útlumu v roce 1970 se do obsahu vrací více krátkých zpráv a zajímavostí o novinkách v nábytku i spotřebičích, a to jak z domácí, tak zahraniční produkce. Poprvé se v Domově objevují články psané ve slovenštině.

Zkracuje se také délka materiálů. Zpravidla mají dvě až čtyři stránky, nejdelší materiály však nepřesahují rozsah šesti stran.

Poprvé se také nestřídají silnější a slabší čísla. Časopis má standardně 63 číslovaných stran, čtyři strany cizojazyčného shrnutí, čtyři strany inzerce na klasickém papíru a dále obsazoval reklama druhou, třetí a čtvrtou stranu obálky. Výjimečně byly redakční materiály o stranu či dvě kratší a tento prostor dostala inzerce.

3.5 Chronologická deskripce jednotlivých čísel

3.5.1

První číslo v roce 1980 otevírá titulní fotografie interiéru s krbem, které se vztahuje k poslednímu článku v čísel - Udělej si sám.

První dvojstrana má během roku ustálenou podobu. Tiráž a obsah doplňuje obrázek a zmenšená fotografie z titulní strany, doplněná popiskem a jménem autora fotografie.

- Odpovídáme na dopisy čtenářů a Ptali jsme se za vás - tak vypadá standardně druhá číslovaná strana časopisu.
- O bydlení, kompletace bytového interiéru. Kolektiv autorů ÚBOK se v něm zabývá interiéry od období baroka až po současnost. Interiérem však autoři nemyslí pouze vybavení nábytkem a doplňky, ale také pojetí stěn, funkčnosti a podobně. Materiál doplňují i obrázky z různých epoch.
- Milan Metelák, výtvarník harrachovské sklárny - článek představuje díla tohoto umělce.
- Obytné funkce a nábytek pro děti je materiál podobný těm, které časopis tiskl v roce 1960 a deset let tady chyběly. Autoři v něm nabízejí praktické rady a základní pravidla pro zařizování dětských pokojů a přidávají několik ukázek. Půdorys doprovází nejen fotografie ze skutečné místnosti, ale také plocha pokoje a údaj, pro koho je určen. Redakce mu věnovala pouze čtyři strany. Hned v úvodu autorka uvádí: „Ministerstvo obchodu v rámci Mezinárodního roku dítěte dalo podnět k navržení, postavení a zařizení obytných interiérů pro děti a mládež žijící v rodinách s tím, aby jich bylo výchovně použito. Postavené interiéry byly filmovány

a fotografovány. Fotografie doprovázené textem jsou součástí brožury Dítě v bytě.“ [3]

- Prodejní výstava spotřebního zboží Brno 1979 - mezinárodní rok dítěte se projevil také na této akci. Redakce veletrhu věnovala jedenáct stran a 34 fotografií jednotlivých exponátů.
- Architektura jako domov přináší jedno z mnoha zamyšlení o úloze architektury v životě člověka.
- Dyha Brno jubilem - historie a současnost jednoho nábytkářského družstva - dostatečně napovídá, o čem jsou další čtyři strany Domova.
- Nač je v důchodu kdy - článek představuje keramickou dílnu Františka Davida ve Štěchovicích.
- Jak se vám bydlí, Novákovi? II. část nese podtitul Drobnosti, které zpřijemňují bydlení. Jde o rozhovor s nájemníky v jednom z letenských činžáků, kteří nabízejí své zkušenosti s rekonstrukcí tohoto domu a to včetně obrázků.
- Muž, kterému voní ruce dřevem - opět portrét, tentokrát Sergeje Rouleho.
- Sluneční energie a rodinné domky seznamuje čtenáře s výhodami a možnostmi využití solární energie. Odborný materiál nabízí přednosti této energie, koncepci, jak ji využít v obytných stavbách a zároveň přidává architektonické studie několika domů od nás i ze zahraničí, kde by se solární energie využívala hlavně k vytápění a ohřevu vody.
- Odborníci o bydlení - materiál vychází z průzkumu Výzkumného ústavu obchodu z jednoho pražského sídliště. Vyjmenovává problémy, s nimiž se lidé potýkají při zařizování bytů. Dvoustránkový článek autorka ukončuje konstatováním, že vzniká řada nejen praktických, ale i teoretických problémů, kterým je třeba věnovat soustavnou péči. Jedinou novinkou, kterou článek přináší, jsou tak kreslené vtipy Vladimíra Jiráčka doplňující tento text.

---

³ Obytné funkce a nábytek pro děti, Domov, 1/1980, str. 9

- Staré Střešovice - bydlení na okraji Prahy v minulosti přináší exkurz do kdysi samostatné vsi, která byla k Praze připojená v roce 1922. Nejen v textové části, ale také na fotografiích se tak čtenář mohl seznámit s domky a budovami postavenými převážně na přelomu 18. a 19. století.
- Půvab řemesla se věnuje krajkám a výrobkům z nich, které pocházejí ze Školského ústavu umělecké výroby v Praze.
- Pořídte si keramické zvíře Hany Purkrábkové - další z mnoha medailonů.
- Domov na splátky je zamyšlení nad geniem loci v moderních panelákových sídlištích, ve kterém autorka odkazuje na dílo Adolfa Branalda Severní nádraží.
- Letos v Brně je druhým materiálem z jarních veletrhů spotřebního zboží. Tento článek je ukázkou nových elektrospotřebičů a dalších novinek včetně obytných přívěsů a vozíků za auto.
- Domov vás informuje - do závěru časopisu se vrací rubrika z první poloviny roku 1970. Tentokrát v ní redakce představuje kvalitní židli Thonet vyráběnou v tehdejší NSR, skleník na zahradu a variabilní sektorovou předsíňovou stěnu.
- Moderní kuchyně se zaměřuje na malé elektrospotřebiče, pokud bych použila současný výraz. Tehdy byly tyto výrobky označovány jako univerzální elektromechanické strojky, tzv. roboty, a elektrotepelné přístroje. Ty nejnovější, například kávovar, vařič vajec či lis na citrusové plody, si mohl čtenář prohlédnout na snímcích.
- Udělej si sám se pravidelně v tomto roce objevuje v závěru časopisu. Tentokrát nabízí návod ke stavbě krbu, a to včetně kresby půdorysu a dalších prací, které se dnes naopak kvůli vyšší bezpečnosti doporučují přenechávat odborníkům.
- Z posledních dvanácti stran včetně obálky patří osm reklamě a čtyři shrnutí obsahu v cizích jazycích - ruštině, angličtině, francouzštině a němčině. Řazení je následující - dvoustrana inzerce, čtyři cizojazyčné strany, šest stran inzerce včetně obálky.

3.5.2

Titulní strana druhého Domova v roce 1980 patří tapisérii Zrod světla.

- Odpovídáme na dopisy čtenářů a Ptali jsme se za vás tentokrát dostaly čtyři strany. Hlavně proto, že čtenáře zaujal materiál o sluneční energii v minulém čísle. Jako reakci na mnoho dopisů redakce zveřejnila další příspěvek na toto téma právě ve „čtenářské“ rubrice. Dosáhla tak jedné z nejdelších odpovědí, neboť dopisy tentokrát zabírají tři a půl stránky a doplňují je schémata, diagramy či mapa slunečního svitu.
- Architektura jako domov navazuje na zamyšlení z minulého čísla a tentokrát přináší rozhovor s architektem Vladimírem Matouškem o osídlení a sblížování měst a venkova.
- Jací jsou - je název článku, který představuje práce studentů Střední uměleckoprůmyslové školy v Praze, kteří se zabývají tvorbou nábytku a interiéru. Na obrázcích jsou prezentovány dětské postýlky, kolébky i nábytek pro mateřské školy. Vše doplňuje rozhovor s vedoucí příslušného oddělení školy. A zároveň se v úvodu materiálu objevuje výzva, že se hledá výrobce pro tyto zajímavé výrobky.
- Mladý byt '79 přináší ukázky a výsledky stejnojmenné akce, která se konala na podzim roku 1979 a byla zaměřená na nabídku kompletního bytového zařízení.
- Článek Izolovaná krása - pochází z mezinárodní výstavy skla a porcelánu v Jablonci na Nisou. Oproti předcházejícímu materiálu, který se musel smířit s dvěma stranami, dostává sklo třikrát větší prostor.
- Chata na jihu Čech je návštěvou v objektu na břehu Vltavy, který doplňuje nejen půdorys a řez, ale i několik barevných a černobílých fotografií i rozhovor s majiteli.
- Úspěšný vývin slovenskej tapisérie, článek psaný ve slovenštině, představuje tento druh výtvarného umění.
- Setkání v pavilonu A se vrací k celostátní výstavě Za socialistické životní prostředí na ostravském výstavišti Černá louka. Pavilon A patřil expozici Institutu průmyslového designu, zaměřující se na dětský nábytek.

- ABeCeDa úpravy řezaných květin - článek, který otevírá barevná strana se čtyřmi aranžmá řezaných květin a dvěma citáty, pokračuje praktickými radami jak si doma uvázat kytici.
- O bydlení - Příprava stravy v kuchyni se po delší době, kdy se uvažovalo o přesunu této činnosti do hromadných provozů, věnuje radám, jak zařizovat tuto místnost. Rozděluje prostor nejen na tři fáze - centrum přípravné, varné a mycí. Přichází také s návodem, jak kuchyni zařídit podle počtu obyvatel domácnosti i dispozičních možností. Nechybí ani základní údaje, jakou výšku by měla mít pracovní plocha, dřez či pečicí trouba.
- Hřiště pro hru plnou nápadů přináší inspiraci pro stavbu dětských areálů z NDR.
- Není škola jako škola přivádí čtenáře na výstavu prací žáků a absolventů Střední uměleckoprůmyslové školy pro zpracování kovů a kamenů v Trutnově.
- Jak se vám bydlí, Novákovi, tentokrát s podtitulem Jak zvětšit miniaturu, jsou zkušenosti rodiny z pražské Krče, která se potýkala s problémem vtěsnat čtyři lidi do bytu s dispozicemi 3+1, kde ale plocha jednotlivých místností měla s výjimkou jednoho pokoje maximálně deset metrů čtverečních. Článek už ale nemá formu rozhovoru s majiteli, jde o popis úprav, které byly v interiéru provedeny.
- Užité umění mladých '79 je opět materiálem z výstavy.
- Akosť výrobkov očima spotřebitele se netýká pouze kvality prodávaných věcí, ale také návodem, jak postupovat při jejich reklamaci.
- Situace normální - toto jméno nese článek, který analyzuje trendy v zařizování a nabídku nábytku od roku 1953, vlivem zahraničních kultur na bydlení i tehdejší, tedy současnou situaci. A naznačuje i trend budoucnosti, kdy si bude chtít uživatel sám kompletovat zařízení svého bytu. Před výrobci tak bude nutnost dodat mu k tomu vhodné díly.
- Výlet do minulosti - útvar spíš literární než informační o tom, jak autor kupoval chalupu. Doplněn je pouze ilustračními kresbami.

- Moderní kuchyně - již pravidelná rubrika - se zaměřuje na nádobí a náčiní, především novinky, mezi které patřilo například nádobí z nerezavějící oceli nebo tlakové hrnce.
- Novinky od sousedů - materiál navazuje na předcházející článek a představuje několik výrobků z NDR.
- Co asi o Praze nevíte je recenze posledního dílu Čtyř knih o Praze.
- Domov vás informuje - složená rubrika představuje kouzlo půdních bytů, dále skládací stůl pro dětské hry a radí, jak správně vybírat záclony a závěsy.
- Udělej si sám předkládá návod, jak postavit rohový krb.
- Závěrečných nečíslovaných deset stran má standardní podobu – cizojazyčné shrnutí a inzeráty.

3.5.3

Titulní stranu červnového Domova, které má pořadové číslo tři, tvoří reprodukce smaltovaného obrázku Zdeňka Krejčího.

- Odpovídáme na dopisy čtenářů a Ptali jsme se za vás dostalo obvyklou jednu stranu.
- Architektura jako domov - třetí pokračování seriálu se zaměřuje na fenomén velkých sídlišť.
- O bydlení - stolování a stoly je další z pravidelných materiálů kolektivu autorů z ÚBOK. Kromě popisu, jak správně vybírat a umístit tento nábytek, přidávají i několik fotografií výrobků, které byly právě na trhu k dostání.
- Mladé slovenské užité umění má v této době obvyklý základ - výstavu, konkrétně přehlídku Slovenské užité umění z roku 1979.
- Intertekta - tak se jmenuje nejen další článek v Domově, ale především nový nábytkový program. Název vznikl ze slov interiér a tektonický. Autoři tak chtějí vyjádřit jeho dílcový a stavebnicový charakter. Spotřebitel si mohl vybrat a složit sestavu přesně podle svých potřeb.
- Salon mladých výtvarní představuje díla dnes známých osobností jako jsou Emma Srncová nebo Iva Hüttnerová.

- Hledání vlastního výrazu je velice podobný článek jako předchozí, ukazuje smaltované obrázky Zdeňka Krejčího, kterému patřila i titulní strana.
- Chalupa pod Zakletým - materiál literární formou popisuje „obyčejný“ život chalupáře a tvoří jakýsi úvod k následujícímu rozhovoru.
- Mít, či nemít? Na otázku, zda vlastnit chatu, se pokouší odpovědět ředitel Albatrosu Václav Mikeš.
- Pouto k životu přináší v časopise velmi často zastoupenou návštěvu v uměleckém ateliéru, tentokrát u Věry a Stanislava Martincových.
- Ze tří šest představuje třípokojový byt, který zvětšují vestavěná patra.
- Malé vyznání lásky je rozhovor o bydlení a domově s Miroslavem Plzákem.
- Abeceda úpravy řezaných květin se zaměřuje na japonské umění úpravy květin ikebanu.
- Půdní ateliér a keramika je opět návštěva v domácí dílně, tentokrát u manželů Heleny a Milana Exnerových.
- Textilní tvorba Evy Pitřikové má podobný charakter jako předcházející článek.
- Výstava ve frýdeckém zámku seznamuje s výrobky několika umělců, kteří se prezentovali na výstavě Umění domovu.
- Jak se vám bydlí, Novákovi? Čtvrtá část nese podtitul O bytech zabydlených a nezabydlených. Formou rozhovoru představuje názor na bydlení manželského páru z Aše. Praktické rady tentokrát chybí.
- Řebíčkovy hřebíčky představuje sběratele hracích stříků.
- Moderní kuchyně - pravidelná rubrika je tentokrát o dřezech a myčkách.
- Domov vás informuje se opět vrací k solárním panelům a ukazuje nové typy zahradního nábytku.
- Ohlédnutí za Interkamerou '79 představuje novinky audiovizuální techniky.
- Pragothem '79 - článek z XII. ročníku mezinárodní výstavy je rozdělen na několik částí, které popisují novinky představené na veletrhu. Pro lepší názornost ji doplňuje deset obrázků.

- Udělejte si sami dostalo pouze třetinu stránky a dává návod na výrobu pokojového svítidla.
- Na posledních deset nečíslovaných stran se vešla pouze inzerce a shrnutí obsahu tohoto čísla ve čtyřech dalších jazycích.

3.5.4

Obálce čtvrtého čísla Domova v roce 1980 dominuje keramická pec s výrobky zasloužilého umělce O. Eckerta.

- Ptali jsme se za vás dostalo celou stránku na úkor čtenářských dopisů.
- Architektura jako domov - Krajina jako domov - další část seriálu přináší rozhovor o urbanizaci, osidlování nedotčených oblastí a ochraně původní krajiny.
- Design - součást kvality nábytku a bytových doplňků se zamýšlí nad tvarem, funkcí, konstrukcí a celkovém komfortu nábytku. Materiál doplňují obrázky několika nábytkových sestav včetně velkých detailů různých prvků.
- Věčná antika - článek konstatuje, že v tehdejší společnosti roste zájem o umění. Na dalších řádcích však řeší nedostatek výstavních prostorů Národní galerie, která tak nemá exponáty z této epochy kde vystavit.
- Několik otázek o nábytku na prodejních výstavách 1979 se zaměřuje na vyhodnocení brněnských veletrhů, kde dostali prostor také diváci, aby ohodnotili šíři nabídky nábytku pro různé místnosti, kvalitu či vzhled. Článek doplňuje dvacet obrázků, některé z nich však už mohl čtenář vidět o pár stránek dříve v materiálu Design - součást kvality nábytku a bytových doplňků.
- Jubilant Otto Eckert je medailon tehdy sedmdesátiletého profesora, keramika a výtvarníka.
- Byt jak má být přináší návštěvu v bytě v pražských Košřích, jež si majitelé zrekonstruovali tak, aby vyhovoval potřebám čtyřčlenné rodiny. Materiál doplňují nejen barevné fotografie, ale i půdorys.
- Umět se dívat - další návštěva v ateliéru, tentokrát textilním.

- Abeceda úpravy řezaných květin - pravidelný článek, který uvádí báseň, a zabývá se aranžováním rostlin do kávových konvic.
- Světlo v byte - stránka textu pouze s jedním malým obrázkem přináší zásady, podle kterých by měl projektant správně navrhovat osvětlení místnosti.
- Muzeum a design - je rozhovor s pracovnící Umělecko-průmyslového muzea o designových předmětech, jejich funkci a možnostech vystavování.
- O bydlení - stolování a stoly II - pokračování se zaměřuje nejen na historii stolování od antiky až po moderní servírovací soupravy z nových či méně obvyklých materiálů jako je plast, keramika, sklo či některý z kovů.
- Několik nápadů a rad při adaptaci rodinného domku nabízí praktické tipy k využití při zařizování staršího domku. Materiál vznikl na základě pozvání jednoho z čtenářů.
- Jak se Vám bydlí, Novákovi? má v závorce uvedeno Půdorys bytu není tabu, Jde opět více o rozhovor na společenské téma než praktické rady pro ostatní.
- Pařížská přehlídka nábytku přináší novinky z výstavy Salon du Meuble.
- Kolín nad Rýnem 1980 - představuje nábytkářský veletrh.
- Rozpaky nad bytovou stěnou vrací čtenáře zpět do reality. Vychází z průzkumu, kdy se zástupci 1000 domácností vyjadřovali k tomu, proč by si domů pořídili stěnu, a jakou by si přáli z výrobků domácí produkce.
- Když domov voní lípou... je další návštěva v ateliéru, která tentokrát představuje řezbářskou dílnu.
- Moderní kuchyně - pračky a sušičky prádla, minikuchyně - nabízí spotřebiče vhodné do malých bytů. Představuje například pračky, které lze podstavit pod pracovní desku nebo celé kuchyně integrované do jedné skříně.
- Domov vás informuje o experimentálních rodinných domcích na okraji Mnichova.
- Rodinná sauna nabízí pravidla pro stavbu tohoto zařízení, vyjmenovává vhodný materiál, rozměry i různé typy topidel.

- Udělejte si sami přináší návod, jak si vyrobit sušák na prádlo.

3.5.5

Obálka Domova číslo pět po určité době opět představuje interiér. Je to jídelní stůl v pozadí s pracovnou z článku Byt v čp. 1819.

- Odpovídáme na dopisy čtenářů opět na stránce doplňuje Ptali jsme se za vás.
- Architektura jako domov se zaměřuje na lidovou architekturu, podobu vesnice i nové domy, které zpravidla svým pojetím neodpovídají vzhledu okolí. Článek patří k nejdelším, má sedm stránek.
- O bydlení - úložné prostory - je trojstrana, kterou představil kolektiv autorů ÚBOK.
- Stěna jako plastický obraz - atypickou úpravou zdí se zabývala výtvarnice Adéla Matasová, která tak v roce 1980 vyzdobila Dům kubánské kultury, což také dalo podnět k napsání tohoto materiálu.
- Byt v čp. 1819 je návštěva v píseckém panelovém domě u architekta Vlastimila Tesky.
- Skleněná plastika Jiřího Šuhájka nabízí medailon známého výtvarníka a jeho prezentaci na přehlídce současného skla v americkém Corningu.
- Pět chutí pro pět smyslů - materiál o zahraničních kuchyních se tentokrát věnuje Japonsku - čtenář se o ní dozvěděl vše od stolování až po přípravu tradičních pokrmů.
- Kobyla se musí kupovat hubená - toto rčení uvádí návštěvu v chalupě na Vysočině.
- Zo starej i novej architektúry predstavuje staré i nové, obyčejné i významné domy v tehdejší Jugoslávii.
- Jak se vám bydlí, Novákovi? - rozhovor, který se svým obsahem nevymyká z několika posledních dílů.
- Bydlení na dánský způsob - mapuje vývoj nábytkářského průmyslu a bytové kultury v této zemi.

- Chataření a chalupaření a aktivita volného času je kritika způsobu života o víkendu, nedostatku pohybové aktivity a doporučení, jak trávit volný čas.
- Berlín zdraví Prahu představuje stejnojmennou výstavu a zvlášť expozici, zaměřenou na reálně zařízené byty nových německých sídlišť.
- Domov určuje styl života - neobvyklá návštěva v bytě, který měli majitelé zařízený nábytkem původně určeným do brněnské vily Tugendhat.
- Hajdy do kanafasu! se nezaměřuje na ložní prádlo, ale domácí oblečení z tohoto materiálu.
- Z keramické dílna malířky Miroslavy Zychové je tradiční návštěva v uměleckém prostředí.
- Zamyšlení nad tapisérií - jak je uvedeno v první větě, podnět k následujícímu článku dala výstava tapisérií Josefa Müllera v Boskovicích.
- Lékař a jeho volný čas - představuje drobné plastiky a další díla přednosty univerzitní kliniky Jaroslava Dandy.
- Radikál - Varinat, nový stavebnicový dílcový nábytkový program n. p. Interiér Praha - novinka na trhu představuje dvoustrana nákrasů jednotlivých dílů, jejich popis a technické údaje.
- Využití energie v bytovém organismu - další z řady technických materiálů, která nabízí přehled o energetické náročnosti v bytě, možnosti úspor a využití alternativních zdrojů energie.
- Domov vás informuje - o pěti zajímavých přestavbách domů a bytů ve Francii a Itálii.
- Udělejte si sami tentokrát o tom, jak si postavit skleník v paneláku, respektive o pěstování květin ve skleněných nádobách, vitrínách či minisklenících.
- Závěr tvoří strana inzerce, čtyři strany shrnutí v jiných jazycích a šest stran inzerce včetně obálky.

3.5.6

Titul posledního čísla v roce 1960 tvoří detail tištěné opony v karlovarském kině Thermal. Pozornost upoutá rudý kruh - osvětlená část opony - na tmavém podkladě. Základní údaje jsou vepsány bíle.

- Odpovídáme na dopisy čtenářů a Ptali jsme se za vás tvoří standardní úvod časopisu.
- Architektura jako domov - tato rubrika opět dostává první strany a pokračuje v tématu tvorba životního prostředí.
- O bydlení je pravidelný článek, který pro Domov připravoval kolektiv z Ústavu bytové a oděvní kultury. Autoři se tentokrát zaměřili na sezení a židle.
- Pokus o renesanci užitého umění přináší portrét významné osobnosti devatenáctého století Williama Morrisa.
- Vynikající výrobky po čtrnácté přináší výsledky pravidelné tuzemské přehlídky, do které bylo přihlášeno 169 exponátů a titul Vynikající výrobek si odneslo 39 z nich. Fotografie deseti doplňují tento článek.
- Nábytek na MVSZ - Brno 80 - pod zkratkou se skrývá mezinárodní veletrh spotřebního zboží a článek hodnotí jeho další ročník. Doplňuje ho šest stran černobílých i barevných fotografií.
- Výstava v řízkých parcích je dvojstrana o sochách a dalších uměleckých dílech v parcích lotyšského hlavního města.
- Co nového ve státě dánském? Materiál kromě jiného hodnotí novinky ve stavebnictví této severské země a zaměřuje se především na tepelné izolace a úspory energie.
- Tištěné tapisérie Karla Lapky představuje průřez dílem autora, který mimo jiné vytvořil oponu festivalového kina v Karlových Varech.
- Vřed na tváři Paříže polemizuje nad krásou či ošklivostí tehdy nově otevřeného Centre Pompidou.
- Užité tvorba mladých olomouckých výtvarníků představuje některé osobnosti moravského designu a architektury, odchovance katedry výtvarné teorie a výchovy Palackého univerzity.
- Dům plný knih zavádí čtenáře domů ke spisovatelce Heleně Šmahelové.

- Z dílny Jiřího Kollingera nabízí pohled do několika interiérů tohoto architekta.
- Krása prázdného prostoru navazuje na minulé číslo, kde se začal objevovat seriál o Japonsku. Tentokrát se zabývá především interiérem rodinných domů a bytů.
- Diskuse na téma Jak se vám bydlí, Novákoví? otiskuje názory odborníků a členů redakce Domov na seriál, který se v časopise objevoval v tomto roce.
- Vzpomínka na Domov představuje obrazy malíře Jindřicha Hegra.
- Vkus a nevkus kolem vánoc se zamýšlí nejen nad výzdobou bytu v tomto svátečním období, ale také nad malou nápaditostí při výběru dárků.
- Abeceda úpravy řezaných květin - po pauze v předcházejícím čísle se tentokrát autorka zaměřuje na květiny jako ozdobu svátečního stolu.
- Možnost zvyšování účinnosti malých olejových a plynových kotlů ústředních vytápění - technický materiál o šetření zpestřují ilustrace Vladimíra Jiráňka.
- Moderní kuchyně nese podtitul Kuchyňské linky. A co dál? Poslední díl seriálu, který do té doby prezentoval zahraniční novinky, se obrací na domácí scénu. Pouze několik výrobků tady snese srovnání, většina by - podle autora - v konkurenci neobstála.
- Domov vás informuje tentokrát o skládacím pracovišti určeném pro kanceláře. Zbytek dvoustrany dostala rejstřík přinášející seznam článků v Domově v roce 1980. Nejvíce prostoru dostávala rubrika Interiéry a zařízení, kam je zařazeno 35 článků. Se třiceti materiály následují Výtvarné umění a průmyslový design. Stejný prostor jako Technika v domácnosti dostávaly také teorie a úvahy. Na druhém konci žebříčku je s pěti zástupci Udělejte si sami a pouze čtyřikrát dostala prostor Zeleň.

3.6 Výroba časopisu, politický vliv na práci redaktorů a jejich postavení ve společnosti

Absence počítačů, internetu či e-mailu nebo neexistence nejen digitálních fotoaparátů, ale i firemních fotografií - bez toho všeho se musel obejít redaktor časopisu Domov ještě před patnácti lety. Jak časopis vznikal?

„Existoval na rok dopředu schválený rámcový plán, podle kterého se postupovalo. Ke každému číslu potom byla porada zvlášť. Každý měl svůj archiv hotových materiálů. Přitom na některých jsme tehdy dělali i dva nebo tři měsíce. Těch článků jsme měli připraveno více a z nich se potom skládalo číslo,“ vysvětluje Jitka Kiková, která v časopise pracovala od poloviny sedmdesátých let a dodává: „Pokud potřeboval redaktor obrázky, oslovil některého ze spolupracujících fotografů, aby mu je udělal.“

Cennou součástí časopisu byly informace ze zahraničí. Neznamenalo to však, že by časopis své redaktory do jiných států vysílal.

„Zahraněční materiály jsme získávali například od dopisovatelů, kteří vyjžděli, ale rozhodně je na veletrhy neposílal Domov, říká Jitka Kiková a její slova potvrzuje doc. ak. arch. Jaroslav Kadlec: „Pracoval jsem v Institutu průmyslového designu, který mě vyslal třeba na tradiční veletrhy do Kolína nad Rýnem nebo Milána. V redakci jsem si vyzvedl potvrzení, že jsem novinář, abych měl vstup zadarmo. A potom jsem jim o tom napsal článek a dodal fotografie, které jsem na výstavě udělal.“ Důležitým zdrojem zahraničních informací byli také lidé, kteří vyjžděli služebně mimo republiku a o své zkušenosti se byli schopni podělit. „A také jsme pročetli a brali různé vychytávky ze zahraničních časopisů. Některé nám chodily přímo do redakce, jiné jsme sháněli, kde se dalo. A z těch jsme je přebírali. Nějaká autorská práva nám starost nedělala,“ dodává Jitka Kiková.

Při výběru článků měli redaktoři poměrně velkou volnost. Jen občas prý museli udělat nějakou úlitbu, když například zařadili například výstavu organizovanou k nějakému výročí. Bývalá redaktorka PhDr. Milena Nyklová k politickým či jiným vlivům na svou práci doplňuje: „Já osobně jsem se dostala do střetu pouze dvakrát. Poprvé, když jsme napsala o výstavě v Malostranských dvorcích, na které vystavovali i nepovolení výtvarníci a

byla předčasně uzavřená. Podruhé, když Jindřiška Smetanová, která také měla zakázanou činnost, ale publikovala u nás pod značkou, nám přislíbila psát pravidelné fejetony a chtěla se pod ně podepsat. To vím, že šéfredaktor musel jít na ÚV KSČ a vysvětlovat to. Mně osobně nikdo nikdy nic nevytkl.“ Situace však nebyla po celou dobu tak ideální. Opačný příklad uvádí tehdejší šéfredaktor ing. Jiří Bárta v editoriale na začátku Domova 2/1990: „Vyskytly se až absurdní zásahy „vyšších míst“ do naší práce. Jako příklad můžeme uvést krutý postih někdejšího šéfredaktora ing. arch. Josefa Rabana za uveřejněnou fotografii interiéru bytu (6/69), v němž na stěně visel denní kalendář s datem 21. srpna (50 000 Kč pokuty a ztráta místa).“ Projevily se určité tlaky při výrobě časopisu aspoň v období kolem listopadu 1989?

„Na časopise se nějak moc projevit nemohly. Jeho výrobní lhůta byla více než tři měsíce, a proto jsme v tomto období připravovali už druhé, tedy dubnové číslo roku 1990,“ konstatuje Daniela Švorčíková, která v něm byla zaměstnaná od roku 1982.

Být redaktorem časopisu Domov bylo před dvaceti či třiceti lety prestižní povolání. „Žádný zvláštní morální nebo pracovní kodex jsme v redakci neměli. Tenkrát sice existoval kodex socialistického redaktora a zásady socialistické žurnalistiky. Na to se ale v Domově nijak striktně nehrálo,“ říká Jitka Kiková. Daniela Švorčíková k tomu dodává: „Šlo o nadstandardní povolání, ještě neplatilo to co dneska, že psát může v podstatě každý, což vedlo ke značné degradaci této profese. Navíc naše dobré pozice ještě tehdy umocňovalo slušné jméno časopisu.“ Milena Nyklová to potvrzuje a pouze dodává: „Bylo jen špatně placené, ale člověk měl u svého okolí určitý respekt.“

V redakci platila nepsaná zásada, že redaktori mezi sebou měli rozdělené různé okruhy a zaměření. Pokud někdo odešel, jeho nástupce je zdědil a příliš si nemohl vybírat. Běžnou součástí bylo, že člověk nastoupil do Domova jako sekretářka, aby si ho redakce vyzkoušela, a potom postoupil na místo redaktora. „Ona sekretářka nedělala pouze sekretářské práce, ale také hlídala termíny, četla texty a pomáhala s korekturami a také editací

podobně jako redaktoři. Jen chodila méně do terénu,“ popisuje tehdejší praxi Jitka Kiková.

4. Ročník 1990

4.1 Politická a společenská situace

Nový společenský a ekonomický řád, první svobodné volby a jiné společenské události v tomto období odsunují také v denním tisku problematiku bydlení do pozadí. Po čtyřiceti letech roste v zemi zájem především o politiku a takto zaměřené články i časopisy, na což časem doplácí i časopis Domov.

Novoroční projev přednáší nově zvolený prezident ČSSR Václav Havel: „Milí spoluobčané, čtyřicet let jste v tento den slyšeli z úst mých předchůdců v různých obměnách totéž. Jak naše země vzkvétá, kolik dalších milionů tun oceli jsme vyrobili, jak jsme všichni šťastní, jak věříme své vládě a jaké krásné perspektivy se před námi otevírají. Předpokládám, že jste mne nenavrhli do tohoto úřadu proto, abych vám i já lhal. Naše země nevzkvétá. Velký tvůrčí a duchovní potenciál našich národů není smysluplně využit. Celá odvětví průmyslu vyrábějí věci, o které není zájem, zatímco toho, co potřebujeme, se nám nedostává.“ [1]

Předsedou nové federální vlády je Marián Čalfa, v čele Federálního shromáždění stojí Alexander Dubček. Vznikají nové politické strany. Začíná diskuse o omluvě odsunutým sudetským Němcům i jednání o odsunu sovětských vojsk z Československa. První jednotky opouštějí republiku 26. února. Objevují se otázky nad dalším fungováním RVHP a ruší se monopoly mnoha podniků a bank. Na základě amnestie prezidenta republiky je propuštěno více než 20 000 osob.

Federální shromáždění přijímá zákon o politických stranách. Dochází k obměně jeho členů - na základě dohody u kulatého stolu několik desítek poslanců odstupuje nebo je odvoláno a nahrazují je noví zástupci z více politických stran včetně OF.

---

1 Rudé právo, 2. 1. 1990, ročník 70, str. 1

Zaniká Národní fronta, ruší se i ROH, které postupně nahrazují nezávislé odbory.

Česká národní rada ruší v názvu republiky socialistická. Čechy, Morava a Slezsko se jmenují pouze Česká republika. O něco později je schválen nový státní znak České republiky.

V březnu schvaluje federální shromáždění přebytkový rozpočet na rok 1990 s příjmy 137,305 miliard korun a výdaji 131,921 miliard korun. Na konci měsíce se přejmenovává stát na Československou federativní republiku. Název se nelíbí Slovákům. Objevují se další návrhy, například Republika česko-slovenská, Česká a Slovenská republika a podobně. V dubnu dochází k dalšímu přejmenování republiky. Nové jméno zní Česká a Slovenská Federativní Republika. Poslanci schvalují také nový státní znak.

Slaví se 100. výročí Svátku práce, oslav 45. výročí konce II. světové války se v Plzni účastní i velvyslankyně USA Shirley Temple-Black. Federální shromáždění ruší trest smrti.

V pátek a v sobotu 8. a 9. června se konaly po více než čtyřiceti letech svobodné volby. V celé ČSFR kandidovalo 22 politických stran, hnutí a koalic. Možnost volit využilo přes 95 % voličů. Jasně zvítězilo Občanské fórum, která získalo do obou sněmoven FS kolem 50 % hlasů, slovenská Veřejnost proti násilí si připsala kolem 35 %. Za nimi skončila se zhruba 13 % komunistická strana. Do Federálního shromáždění se dostaly ještě Křesťanská a demokratická unie, Slovenská národní strana, Hnutí za samosprávnou demokracii – Společnost pro Moravu a Slezsko a maďarská Együttélés-Soužití. Předsedkyní ČNR se stává Dagmar Burešová a SNR František Mikloško. Federální shromáždění zvolilo do svého čela Alexandra Dubčeka. V čele vlády zůstává Marián Čalfa. Českým premiérem se stává Petr Pithart, slovenským Vladimír Mečiar. Ve čtvrtek 5. července byl v tajných volbách podruhé zvolen prezidentem Václav Havel. Pro bylo 234 poslanců, proti 50.

Na podzim se konají další volby, tentokrát komunální. V České republice se účastní 74,8 % a na Slovensku 63,7 % voličů. V českých zemích vítězí

Občanské fórum, za ním skončili komunisté, Československá strana lidová a nezávislí kandidáti.

V létě se odstraňuje záporná daň z obratu u potravin a potravinářských výrobků. Zdražuje se tak zhruba 30 tisíc položek od nuly až do 50 %. V polovině měsíce se objevuje nákupní panika, mizí benzín i prací prášky. Od 1. ledna 1991 se předpokládá další zdražení potravin o 30 %. Ministerstvo financí stále vydává cenový strop, který ceny nesmí překročit.

Na Slovensku vzniká Hnutí za demokratické Slovensko, které má za cíl postupné dosažení svrchované, samostatné slovenské státnosti a vznik samostatného Slovenska.

Od srpna se otevírají úřady práce. V říjnu ustanovuje Federální shromáždění komisi pro vyšetřování událostí 17. října.

Dokončuje se návrh o malé privatizaci, ve které mohou získat zaměstnanci i ostatní občané prodejny a drobné provozovny do soukromého vlastnictví.

V polovině října devaluje česká měna. Radikálně se mění kurz koruny vůči dolaru a dalším měnám, zdražují potraviny, technika i další zboží. Lidé se proto zbavují peněz a skupují hlavně elektroniku a další zboží trvalejší hodnoty. Federální shromáždění rozhoduje o navrácení majetku KSČ lidu ČSFR.

Na přelomu ledna a února začínají jednání o přerozdělení novinového papíru, která se týkají zatím pouze deníků. Na úkor Rudého práva si polepšují Lidová demokracie, Svobodné slovo, Mladá fronta a další. Rudé právo v té době tisklo zhruba 900 000 tisíc denně, v sobotu náklad dosahoval 1 400 000. Z toho 553 000 výtisků šlo soukromým a 122 000 industriálním předplatitelům. Zbytek se prodával prostřednictvím PNS. Po přerozdělení papíru se měl náklad snížit na 450 000 kusů novin denně. Do Prahy během roku přicestoval Dalajláma, 22. dubna vítá Československo poprvé v dějinách papeže, přijíždí Jan Pavel II. Na oslavy 17. listopadu přilétá do ČSFR americký prezident George Bush.

V zahraničí zpočátku budí pozornost situace v Rumunsku, kde došlo ke svržení Ceaušeskova režimu. Na svobodu byl propuštěn Nelson Mandela, který strávil ve věznici na okraji Kapského města 27 let. Do funkce

prezidenta SSSR byl opět zvolen Michail Gorbačov. Lotyšsko, Estonsko, postupně i Litva vyhláší svou nezávislost na SSSR. Probíhají schůzky Bush – Gorbačov, na který se jedná například o sjednocení obou německých států, budoucnosti NATO a Varšavské smlouvě a především o smlouvě o omezení strategických zbraní. Írán zachvátilo zemětřesení, které si vyžádalo 150 tisíc mrtvých. Koncem července se vyostřuje konflikt mezi Irákem a Kuvajtem o hranice mezi oběma státy. 3. srpna Irák obsazuje Kuvajt a označuje ho jako svou 18. provincii. Do krize v Perském zálivu se postupně zapojují nejen arabské státy, ale i USA a NATO. K sankcím se postupně připojuje 106 zemí. 1. září byla podepsána smlouva o sjednocení NDR a SRN, a to s platností od 3. října 1990. Hlavním městem sjednoceného Německa se stává Berlín.

4.2 Konkurenční prostředí - další vycházející časopisy

V roce 1990 se objevují první časopisy, které se později stávají přímým konkurentem Domova. Přehled periodického tisku vydaný Národní knihovnou v Praze řadí časopis Domov do rubriky Kultura, osvěta a umění, zábavné, populárně vědecké časopisy a magazíny. Kromě Domova je tady zařazeno také Bydlení nebo Nové Bydlení, které vydával Julek Macháček, Chatař, časopis Bytová kultura. Nově vznikly tituly Ano - magazín moderního životního stylu nebo Blok, který nabízel informace pro výstavbu a architekturu. Z odborných titulů stále zůstává na trhu časopis Architekt, který vydává jednou za čtrnáct dnů Obec architektů ČR. Pro kutily je určen titul Udělej-Urob si sám.

4.3 Základní údaje o časopise v daném roce

V roce 1980 vychází časopis Domov opět šestkrát: první číslo se podle informací v tiráži posunuje z února na konec prosince předcházejícího roku. Další navazují v pravidelných intervalech, tedy v únoru, dubnu, červnu, srpnu a říjnu. Časopis také podražil na 15 Kčs. Vydavatel SNTL - nakladatelství technické literatury, n. p. Praha - zůstává stejný.

Časopis má v tomto roce standardní počet stran, a to 75 číslovaných. Zmenšil se rozsah cizojazyčných překladů, kterým patřily tři strany. Od čísla dvě jsou číslované a avizované v obsahu jako resumé. Tisknou se na stejném papíře jako celý časopis. Zmenšil se také objem inzerce. Reklamě je věnována poslední dvoustrana a druhá, třetí i čtvrtá strana obálky. V čísle čtyři a šest ale nejsou všechny stránky obálky prodané a inzeráty nahrazují stránkové fotografie.

Strana 1 nabízí standardně tiráž, zmenšenou černobílou fotografii z titulu s popisem a obsah, který doplňuje šest barevných fotografií. Pro lepší orientaci jsou obrázky číslovány a stejné číslo najdou čtenáři také v obsahu u článku, ke kterému se obrázek vztahuje. Strana dvě zpravidla patří fejetonu a závěr krátkým zprávám shrnutým pod hlavičkou Domov informuje. V magazínu je vždy několik rubrik, které se v každém čísle opakují - Bydlení na sídlišti, Zeleň, Váš byt řeší a podobně. V časopise se stále střídají barevné a černobílé archy, titulní fotografie představuje pohled do interiéru. Mění se však barva a pozice loga.

Časopis vedl ing. arch. Jiří Bárta, který pozici zastával od poloviny roku 1980, předsedou redakční rady byl doc. akad. arch. Jaroslav Kadlec.

4.4 Srovnání Domova 1990 s předcházejícími ročníky

Domov v roce 1990 je velmi podobný časopisu z roku 1980. Čtenář, který čekal v „nové době“ převratnou změnu, se nedočkal. Mohly za to především dlouhé výrobní lhůty. Proto redakce uváděla v tiráži dodatek, z jakého období pocházejí otištěné články. U čísla dvě je připsáno, že „toto číslo bylo sestaveno z článků a materiálů shromážděných v období od prosince 88 do srpna 89.“ [2]

Domov číslo tři byl složen z informací z doby od března 89 do září 89, čtyřka

---

2 Tiráž, Domov 2/ 1990, ročník 40, str. 1

od ledna 89 do prosince 89. Teprve číslo pět částečně překračuje rok 1989, bylo sestavené z článků pocházejících od září 89 do února 90. Šestý Domov shromáždil materiály za období leden 1989 až červen 1990.

Své místo tady stále mají informace z výstav a veletrhů, návštěvy v uměleckých ateliérech, medailony umělců a závěrečné krátké zprávy, které dostávají pravidelně čtyři strany. Nechybí ani návštěvy v domech a bytech. Oproti roku 1980 se do časopisu vrací více článků zaměřených na rostliny, zahrady a zeleň všeobecně. Své místo si tady našla rubrika Váš byt zařizuje, kdy architekt připravuje řešení konkrétního čtenářského bytu. Podobný avšak nepravidelný pokus se objevil už v roce 1960, a to v rubrice Architekt radí čtenářům. Z Domova zcela vymizely články pro domácí kutily a návody udělej si sám, na kterých byl z velké části ostaven časopis v roce 1970.

Nově se tady objevují návštěvy a reportáže z prodejen s nábytkem. Informace ze zahraničí se neomezují pouze na veletrhy či technické a jiné novinky, ale objevují se tady reportáže o stylu života a bydlení.

4. 5 Chronologická deskripce jednotlivých čísel

4.5.1

Titulní stranu prvního Domova v roce 1990 tvoří celostránková fotografie regálových prvků, které vyráběl Dřevosloh Břeclav. Druhá strana obálky patří inzerátu.

- Strana jedna nabízí obvyklé informace - tiráž, zmenšenou černobílou fotku titulu s popisem a obsah se šesti barevnými fotografiemi.
- Fejeton doplněný ilustrační kresbou si nachází místo na straně dvě.
- Alergici a astmatici v bytě - Roztoče a alergie na domácí prach - článek otevírá výstřižek z Hospodářských novin o počtu astmatiků ve společnosti, nákladech na jejich léčení a dalších problémech spojených s nemocí. V následujícím textu přináší Domov informace o roztočích, kteří jsou hlavním alergenem v bytě, a především návod, jak lze jejich množství omezit.

- Prodejna v Chrudimi představuje rekonstrukci a nabídku obchodu s nábytkem v tomto městě.
- Bydlení nad fjordem aneb sídliště po norskou nabízí příklad nové zástavby Holmila na okraji Oslo.
- Jan Měšťan a jeho místo v textilním výtvarném umění je jeden z tradičních medailonů.
- Výstava ztrácejících se iluzí? prezentuje expozici v pražském modrém salonu z počátku roku 1989 a zároveň přidává zamyšlení, jestli tento nábytek najde také své výrobce.
- 2 x 2 aneb textil a keramika na váš stůl ukazují komplety tvořené vzájemně sladěnými jídelními soupravami a ubrusy, které byly navrženy na stejnojmennou prodejní výstavu.
- Rekonstrukce historického domečku zve na návštěvu do domu se zahrádkou v městské památkové zóně v Hradci Králové.
- Hliněná architektura nese podtitul Tradiční hliněný dům v Československu a ve světě. Nabízí exkurz nejen do historie, ale také popisuje postup výroby tohoto zdiva, přidává jeho výhody a zkušenosti ze zahraničí.
- Nábytek na Prodejních výstavách 1989 představuje a hodnotí nejen celkovou úroveň, ale také výrobky jednotlivých podniků a družstev, která se v Brně prezentovala. Redakce mu dala prostor na patnácti stránkách, kam se kromě textu vešlo 36 obrázků.
- Když chutná humor je první díl seriálu, v němž se představují humoristé a satirici, a to nejen svými vtipy, ale také názory na bydlení a domov. První část je věnovaná Václavu a Petrovi Herinkovým.
- Váš byt řeší... je další z pravidelných rubrik v tomto roce. Redakce předloží vždy jednomu architektovi půdorys bytu, počet členů a nároky v rodině. Výsledkem je půdorys a řez nově navrženým bytem včetně popisu vhodného zařízení.
- ISH 89' ukazuje novinky z největšího veletrhu sanity a vytápění ve Frankfurtu nad Mohanem.

- Andreas Brandolini: Nábytek není jen formou a funkcí, je také nositelem kultury. Jak dodává podtitul, článek vznikl jako součást původních interview Domova s významnými zahraničními designéry a architekty.
- Modernizace, přestavba a úpravy rodinných domků 6: Příklady. Jde o poslední díl seriálu, který ukazuje na půdorysech, kresbách a fotografiích některé zásady, o nichž bylo předchozích pět pokračování.
- Minimální prostor pro bydlení je návštěva v bytě, který si manželé zvětšili o vestavěné obytné patro.
- Ze světa předmětů je nový seriál, který se ve svém prvním díle zaměřuje na montované rekreační chaty a zahradní domky. Na dvoustraně přináší průřez trhem, u každého výrobku nabízí popis a cenu.
- Zeleň v bytě se ve své třetí části, která nese podtitul Rostou i bez země, zabývá pěstováním hydroponií.
- Domov informuje - tak se jmenuje závěrečná trojstrana o zajímavostech ze soutěží, novinkách, výtvarnících, výročích a podobně.
- Poslední nečíslované strany i v tomto roce patří cizojazyčnému shrnutí a reklamě. V čísle jedna jsou to čtyři celostránkové inzeráty včetně zadní obálky.

4.5.2

Druhé číslo časopisu Domov otevírá titul s fotografií obývacího pokoje a černě vepsaným logem. Podobně se nemění úvod časopisu - druhá strana obálky je inzertní a na další se nachází tiráž a obsah.

- Fejeton tentokrát nahrazuje slovo šéfredaktora Jiřího Barty, ve kterém reaguje na změny z listopadu 1989: „Vážení čtenáři, dlouhá výrobní lhůta našeho časopisu, bohužel neumožňuje reagovat na současné převratné události tak rychle, jak bychom si přáli. Mrzí nás to obzvlášť v době, kdy každý den, ne-li hodina přinesly tolik změn, z nichž každá by mohla být podnětem k redakčnímu zamyšlení.“
- Nábytek ze západního pobřeží Norska má podtitul klekačka a něco o psychologii sezení. Představuje legendární norské židle a klekačku, která měla svou premiéru v roce 1979.

- Nové posláním mosteckého chrámu představuje nejen historii této památky, ale také její současné využití jako kulturního centra.
- Regina opět kraluje - článek představuje v různých variantách rakouskou kuchyni Regina.
- Salón je salón se ohlíží za přehlídkou užitého umění pražských výtvarníků, která se konala v létě 1989.
- Zeleň: Zahrady na střeších - fantazie, nebo reálná perspektiva? Materiál představuje různé typy zelených zahrad, příklady ze zahraničí i pokusnou zahradu na střeše prodejny Sempra.
- Keramika Daniely Stehlíkové - medailon doplňují tři strany obrázků.
- Atypický byt na typickém sídlišti přináší návštěvu z tehdy nové dvougarsoniéry. Z tohoto materiálu pochází i fotografie na titulní straně.
- Hliněná architektura nese v tomto vydání podtitul Hliněný dům konce 20. století. Ukázky a fotografie pocházejí především z alternativních vesnic ve Francii a Spojených státech.
- Kouzla s hrnků aneb Radost na první pohled ukazuje hrnky různých výtvarníků z hrnkového sympozia z Dubí.
- Příběhy příbramské školy nabízí ukázkou alternativní výzdoby budovy a nachází další nedostatky, které vyplývaly z používání typových dílů.
- Humor jako zábava je tentokrát věnován dvojici humoristů Václava Mikoláška a Karla Klose, kteří vystupovali pod značkou MIKL.
- Krize barevného vnímání? Se zamýšlí nad barevností nebo spíš šedivostí staveb i výrobků.
- Čajová nostalgie - povídání o umění a anglickém čaji mapuje historii tohoto obřadu a představuje čajové servisy z různých období.
- Drobná architektura a plastika v krajině je nový seriál, který začíná článkem Vesnické hřbitovy.
- Váš byt řeší: architekt tentokrát radí rodině s uspořádáním bytu 2 + 1 tak, aby měly děti vlastní pokoj. Nabízí dvě varianty.
- III. Mezinárodní výstava v NSR - kachlová kamna a krby - představuje novinky z tohoto oboru.

- Ze světa předmětů dokončuje přehled zahradních domků a zamýšlí se nad právními hledisky zřizování chat.
- Příklad z Bulharska představuje rekonstrukci zpustlého domu v bulharských horách, který se povedlo zachránit tím, že byl zařazen mezi kulturní památky.
- Domov informuje - rubrika dostala na novinky, výstavy a další zajímavosti čtyři strany.
- Po cizojazyčném shrnutí časopis uzavírají čtyři strany reklamy.

4.5.3

Titulní strana třetího Domova patří pohledu do ekologického domu na Moravě.

- Úvod časopisu se nijak nemění od předcházejících vydání. Po obsahu a tiráži následuje fejeton.
- Prodejna Domus Praha představuje obchod, který se vymyká běžné průměrnosti.
- Ekologický dům na Moravě je návštěvou v domě, který si nechal majitel postavit nejen v souladu s přírodou, ale také s minimálními nároky na vytápění. Kromě fotografií ho doplňují pro lepší představu také nákresy a půdorysy.
- Garsonka „5 + 1“ na 17 metrech čtverečních nabízí ukázkou, jak zařídit jednu místnost, aby tady mohla žít rodina s dítětem.
- Z textilní tvorby Jany Slámové a Jitky Štenclové je medailon věnovaný dvěma výtvarnicím.
- Zeleň: Zahrady na střeších - fantazie, nebo reálná perspektiva? Pokračuje druhou částí a nabízí seznam a fotografie rostlin vhodných k pěstování na střeších.
- Drobná architektura a plastika v krajině je tentokrát o kapličkách a Božích mukách.
- Monotéma Rodinné sauny a saunování dostává v časopise 25 stran. Pro lepší přehlednost je rozděleno na několik menších článků. Kapitola A se jmenuje Sauna našich domovů a přináší základní přehled o saunách

v bytě i samostatných. Doplňují ji články Co je saunová lázeň a jak je stavebně podmíněná? a Know-how při stavbě rodinné sauny. Následuje kapitola B se saunářským slovníčkem a C je pojmenovaná Nebojte se sauny aneb Proč nemáme rádi saunářské desatero.

- Váš byt řeší: architekt Marek Teska zařizuje mladým manželům obývací prostor tak, aby se sem kromě jídelního stolu vešel i klavír a knihovny.
- Ze světa předmětů tentokrát přešlo od chatek k dřevěným montovaným rodinným domkům. Opět u nich nechybí základní popis včetně orientační ceny, závěr je věnován povolování těchto staveb.
- Kanadské překvapení nabízí návštěvu v atypickém dřevěném domku známého výtvarníka.
- Abychom se nemuseli bát návratů se zaměřuje na cylindrické vložky a bezpečnostní zámky.
- Humor v skrytu se věnuje výtvarníku Miloši Nollovi.
- Domov informuje na čtyřech stranách o svítidle, novém bytovém ionizátoru, výrobcích jugoslávské firmy Mevlo a podobně.
- Časopis uzavírají cizojazyčné stránky a inzerce.

4.5.4

Titulní stranu čtvrtého čísla tvoří fotografie z podkrovního bytu. Logo s podtitulem a dalšími údaji opouštějí své místo u horního kraje obálky a přesouvají se netradičně zhruba na hranici horní třetiny. Na druhé straně obálky není výjimečně reklama, ale fotografie zahrady s trávnikem. Dál už získává Domov svoji standardní podobu. Po obsahu a tiráži následuje fejeton.

- Lidová architektura žijící? První část nového seriálu se zaměřuje na jižní Čechy, popisuje situaci a stav tradičních staveb a pokouší se popsat kroky nutné k jejich záchraně.
- Jiná hřiště aneb stavět vlastníma rukama se zabývá procesem vzniku dětského hřiště v hlavě a ateliéru architekta. Autor článku se podílí také na přípravě prostorů pro děti.

- Větrat, či nevětrat? se zabývá touto otázkou především u bytů v domech se zvýšenou koncentrací radonu.
- Pozvalo mě zrcadlo je návštěva v rekonstruovaném podkrovním bytě.
- Nábytek na podzimním veletrhu v Lipsku 1989 hodnotí tuto pravidelnou mezinárodní výstavu.
- Domus je i v Brně – materiál představuje po pražské návštěva v předchozím čísle špičkovou prodejnu také na Moravě.
- Nábytkový debut státního podniku Považan - dvoustrana ukazuje drobný nábytek, který se nově začal vyrábět v této společnosti.
- Zaostřeno: bytové elektrospotřebiče - jak napovídá podtitul, první část se zabývá víceúčelovými kuchyňskými stojky a ukazuje novinky v této kategorii přístrojů. V tabulce nabízí praktické srovnání několika typů.
- Bella Italia představuje nejen na fotografiích moderní designové předměty.
- Nové francouzské město Cergy - Pontoise – článek je o nové čtvrti stavěné na západ od Paříže v sedmdesátých letech.
- Bydlení na sídlišti - Bílý šumperský příklad představuje byt starších manželů, kteří ho kompletně zrekonstruovali po odchodu dětí z domova.
- Emma má humor je povídání nejen o obrázcích Emmy Srnkové.
- O skle Gizely Šabókové – medailon známé výtvarnice, autorky mnoha skleněných objektů i veřejných prostorů.
- Korek - móda, nebo zasloužený úspěch? představuje tuto podlahovou krytinu, její výhody i způsob pokládky.
- Zeleň v bytě se tentokrát vrací do interiérů a dává návod k pěstování lián.
- Jak se vám klečí aneb Co umí a co neumí klekačka se zaměřuje především na zdravotní aspekty při využívání tohoto nábytku.
- Váš byt řeší: architektka tentokrát radí dvěma rodinám s dětmi, bydlicím v panelovém domě, jak postupovat při jeho zařizování.
- Drobná architektura a plastika v krajině - dalším díl upozorňuje na sochy a pomníky.

- Domov informuje - závěrečná rubrika dostala pět stran, na kterých představuje pařížský veletrh Interclima, výstavu v Jindřichově Hradci, přenosný zahradní gril nebo rady, jak kontrolovat spotřebu tepla.
- Dále už zbyl v časopise prostor pouze na cizojazyčné shrnutí a inzeráty, přičemž třetí strana obálky není obsazená reklamou, ale pokračuje tady fotografie zahrady z druhé obálky.

4.5.5

Titulní strana Domova 5/1990 ukazuje jídelní kout. Grafik si opět pohrál s logem a dalšími údaji. Tentokrát jsou umístěné šikmo.

- Obsah a tiráž dostaly prostor na straně jedna.
- Úvodní fejeton nese jméno Byt vznešený.
- Najde podzemní architektura i u nás své místo? ptá se autorka článku, který představuje nejen v textu polozapuštěné a zapuštěné domy určené k bydlení. Příklady pocházejí především z USA.
- Chvála střízlivé barevnosti je návštěva v bytě mladého architekta, který zvolil nejen netradiční rozdělení funkcí místností. Upustil také od preferovaného dřeva a zařídil si byt v bíločerné barvě.
- Lidová architektura žijící? se ve svém pokračování zabývá nejstaršími objekty v této oblasti a jde až do středověku.
- 3 + 1 - Jižní Město patří do seriálu Bydlení na sídlišti. Jak je uvedeno na začátku reportáže, většinu zařízení si majitelé sami vyrobili.
- Pnucí a popínavé dřeviny - pověry a realita - článek vyjmenovává několik výhod těchto rostlin, mezi něž jistě patří i to, že zlepšují kasárenský vzhled mnoha sídlišť. Redakce materiálu věnovala sedm stran.
- Radon v domácnosti - o obsahu tohoto článku vypovídá podtitul: Anežk možnostem odstraňování nebezpečného plynu z domů a obytných místností.
- Monotéma je zaměřeno na ukládání v kuchyni. Základ tohoto článku tvoří informace z publikace ÚBOK Nábytek, člověk, bydlení, která byla okamžitě po vydání rozebrána. Text doplňují nejen obrázky kuchyňských linek a zajímavého řešení jejich vnitřního prostoru, ale také nákresy

ukazující snadnost ukládání v různých výškách nebo potřebný prostor pro práci v kuchyni. Materiál dostal prostor na třinácti stránkách.

- Na okraj výstavy historického porcelánu z Březové je materiál o záchraně a znovuzprovoznění cenné vzorkovny porcelánky.
- Svobodný humor - povídky a vtipy na téma bydlení pocházejí od kreslíře Vladimíra Hlavína.
- Moudrost designu Jak Francka představuje významnou osobnost finského návrhářství.
- Park La Villette v Paříži je pozvánkou do muzea nazvaného Centrum vědy, techniky a průmyslu, které se rozléhá na ploše 55 hektarů na severovýchodním okraji Paříže.
- Instalace podle Wirsbo upozorňuje na nové materiály a technologie pro instalaci ústředního topení a dalších rozvodů v domě.
- Bydlení v nástavbě zve do bytu postaveného na střeše takzvaných dvouletkových domů.
- Zaostřeno: bytové elektrospotřebiče - článek se konkrétně zabývá mikrovlnnými ohříváči. Jak je napsáno v úvodu, k pojmové nejasnosti v této oblasti přispělo to, že se u nás objevily překlady z angličtiny či němčiny, které nesly v názvu slovo trouba. Oni však budou používat správné označení mikrovlnné ohříváče. Materiál představuje historii, princip fungování a výhody mikrovlnných trub, jak se dnes běžně nazývají.
- Váš byt řeší: ing. arch. Zuzana Hamanová se zabývá velkým prostorem s dipozicemi 4 + 1 ve starém secesním domě, který je třeba rozdělit na dvě poměrně samostatné části - pro mladou rodinu a samostatně žijící matku.
- Domov informuje se zaměřuje převážně na výstavy v Brně i v Praze.
- Závěr časopisu patří cizojazyčnému resumé a několika inzerátům. Zadní obálka zůstává neobsazená.

4.5.6

Titulní strana posledního Domova v roce 1990 zachycuje dvě skládací dřevěné židle na zeleném pozadí. Logo se tentokrát přestěhovala k dolnímu okraji stránky. Druhá strana obálky není obsazená inzercí.

- Obsah a tiráž jako obvykle obsadily stranu jedna.
- Fejeton nahrazuje přání do nového roku Jiřího Barty. Šéfredaktor v něm avizuje, že od roku 2001 bude Domov celobarevný, lépe vytištěný a také kvůli rostoucí ceně papíru dražší.
- Lidová architektura se ve své třetí části přesouvá do jihozápadních Čech a zaměřuje se na staré chalupy v této oblasti.
- Victor Papanek - sociální a ekologický design - představuje profesora designu na univerzitě v Kansasu a přidává ukázkou jeho nejznámějších děl.
- Byt má být na bydlení - další díl ze seriálu Bydlení na sídlišti nabízí byt 3 + 1, který si majitelé předělali a přestavěli podle svých potřeb.
- Keramik Jiří Váp - medailon umělce s ukázkou jeho děl.
- Žijete a pracujete v kleci? Článek se zabývá negativním vlivem železobetonových domů zvláště na starší a citlivé lidi.
- Oživlá stoletá chalupa nad městem – materiál zve do zrekonstruované chalupy z konce devatenáctého století.
- Drobná architektura a plastika v krajině - po pauze, v minulém čísle tento materiál chyběl, se tentokrát zaměřuje na kříže, mezníky a milníky.
- Pasivní využití solární energie ukazuje, jak při využití velkých prosklených ploch, na které svítí slunce, lze v určitém období šetřit za teplo. Obrázky, které článek doprovázejí, většinou pocházejí ze zahraničí.
- Bořek Šípek - architekt, designér a filozof, vyznavač individuality a krásy - rozhovor je zařazen pod hlavičku Původní interview Domova s významnými zahraničními designéry a architektky.
- Humor jako umění žít představuje názory akademického malíře Františka Skály na bydlení a domácnost slovem i obrázky.
- MVSZ Brno '90 - jak konstatuje autor, politické a ekonomické změny se na 21. ročníku mezinárodního veletrhu spotřebního zboží zatím nijak neprojeví. K vystaveným exponátům potom konstatuje, že vymizel nejen

nevkus, ale také odvážnější řešení a návrhy. Článek doplňuje 24 obrázků a dostal prostor na devíti stránkách.

- Podkroví skoro na míru zve do prostoru pod půdou, kde si majitelka navrhla velkou kuchyň propojenou s obývacím pokojem na úkor ložnice.
- Zaošřeno: bytové elektrospotřebiče tentokrát pokračují představením smažičů pro domácnost. Dnes byl se v podtitulu objevil výraz fritovací hrnce.
- Zeleň v bytě přináší návod jak pěstovat kaktusy, které patří mezi rostliny vhodné do suchých panelákových bytů.
- Váš byt řeší: akad. arch. Andrej Kozánek tentokrát pomáhá rodině korigovat a vylepšit návrh rodinného domu, kteří si majitelé sami připravili.
- Ze světa předmětů - tři strany představují výrobky, které získaly na mezinárodním veletrhu spotřebního zboží oceněny Zlatou medaili.
- Domov informuje o mezinárodním sochařském sympoziu, bezdrátové domácnosti, budově nového onkologického centra v Motole a podobně. Rubrika tentokrát dostala sedm stran.
- Rejstřík ročníku 1990 tvoří závěr časopisu. Nejrozsáhlejší byla v tomto roce rubrika Bydlení a architektura. Oproti minulým ročníkům ubývá článků o užitém umění.
- Závěr časopisu má obvyklou podobu - zahraniční shrnutí a inzerci.

4.6 Přejít časopis Domov do soukromého vlastnictví

PhDr. Lenka Žižková nastoupila do časopisu Domov v osmdesátých letech. Po převodu časopisu ze SNTL do vydavatelství Premiéra ji majitelka Marie Poledňáková - na rozdíl od jiných - nevyhodila, ale naopak svěřila post šéfredaktorky. Jak získala Premiéra časopis Domov? Jak se změnily podmínky a styl práce v redakci? Jak se časopis vyrovnával s masivním nástupem inzerce i vznikem konkurenčních titulů? Odpovědi na tyto otázky pomohou dokreslit situaci časopisu Domov v období po roce 1990.

V osmdesátých letech jste měla před sebou výzkumnicko-vědeckou dráhu. Proč jste odešla pracovat do časopisu Domov?

Pracovala jsem ve výzkumném ústavu, který se zabýval architekturou a bydlením. Naše výzkumné úkoly byly tehdy skutečně zajímavé, například sémantika v architektuře a bydlení, ale výsledky se prakticky nikdy neprojeví v praxi. Navíc jsem měla zkušenosti ze studia architektury a designu na fakultě architektury a designu ve Finsku. Domnívala jsem se, že znalosti nabyté v zahraničí budu moci v časopise prezentovat, ve výzkumném ústavu to bylo absolutně nemožné. Chtěla jsem, aby se Domov alespoň trochu přiblížil časopisům o bytové kultuře a designu v zahraničí. A tehdejší šéfredaktor – ing. arch. Jiří Bárta, CSc., který do Domova přišel z Ústavu bytové a oděvní kultury, tomu byl nakloněn. Domov byl podle mne tenkrát takový mírně společensky tlachavý časopis o ničem – chtěla jsem do něj vnést informace o funkci, smyslu a významu designu, dělat rozhovory se světovými designéry, rozšiřovat obzor českých čtenářů, který sahal sotva za humna našich hranic. Vždyť v té době kolem roku 1985 zde bylo minimum lidí, kteří třeba jen tušili, co je IKEA či Habitat, natož něco více.

Jak se vám dařilo prosazovat tyto své plány?

Částečně se to vedlo, protože ani tehdejší vedení SNTL nemělo o designu, natož světovém, velké ponětí. Architekt Bárta to na všelikých stranických a jiných jednáních dokázal vždy obhájit. Navíc jsme vedle sebe měli tehdy nesmírně oblíbený časopis T, takzvané Těčko a jeho šéfredaktor Vladimír Petřík byl předseda komunistické stranické buňky nakladatelství, která byla v každém podniku. A zřejmě již začínal tušit či cítit ve vzduchu nadcházející politické změny. Těčko tehdy uveřejnilo první na tu dobu velmi odvážné hospodářské rozbory Miloše Zemana. Domov byl trochu ve stínu Těčka a našťastí to nebyl politický časopis, i když politika se na něm podepisovala stejně jako na veškerém československém tisku. Architektu Bártovi se tak také podařilo prosadit, aby Domov vydával vlastní knižní řadu Knižnici Domova. Participovali na ní různí odborníci i redakce časopisu. V knižnici vyšla Kuchyně, Ložnice a Obývací pokoj. Dětský pokoj se vydání nedočkal, protože ho zastihla revoluční doba spojená se zmatkem v tiskárně, kde se celá připravená kniha ztratila. Autor dalšího připravovaného titulu Koupelna zemřel a mezitím se Domov dostal na „dlažbu“. Knižnice měla obsahově

vyšokou odbornou úroveň a bez uzardění lze principy v ní doporučené aplikovat dodnes, na rozdíl od řady v současnosti vydávaných a překládaných titulů, které jsou ovšem tištěny na dobrém papíru a obsahují kvalitní obrazový materiál.

Ale po roce 1989 se SNTL privatizovalo a jak jste se zmínila, Domov i s redakcí se najednou ocitli „na dlažbě“. Jak to, že ještě dneska existuje?

Bylo to pro nás tehdy nesmírně těžké. Já osobně jsem ani v nejtemnějších snech nechtěla připustit, aby Domov zanikl. Psala jsem na všechny strany, na všechna ministerstva, tehdejšímu premiérovi, všem ministrům, obcházela jsem různá tehdy ještě existující a fungující nakladatelství. Ale ta doba nějakým časopisům o bytové kultuře nepřála, lidé se zajímali o politiku. Náklad Domova spadl na nějakých pět až šest tisíc výtisků. V zoufalství jsem se obrátila na ing. Vlastu Štěpovou, která dříve pracovala ve Výzkumném ústavu obchodu a byla stálou přispěvatelkou a autorkou Domova a v první porevoluční vládě se stala ministryní obchodu. Ta mi poradila, abych se obrátila na režisérku Marii Poledňákovou, která tehdy právě založila nakladatelství a vydavatelství Premiéra, k němuž později přibyla televize stejného jména. Marie Poledňáková dostala v té době snad od nové vlády či ministerstva na novou firmu nějaký finanční příspěvek. Po mnoha jednáních se Marie Poledňáková rozhodla, že Domov bude vydávat. Z původních redaktorů převzala pouze mne a Danielu Švorčíkovou. Částečně to bylo dáno i tím, že zbývající kolegové byli těsně před důchodem nebo v důchodu již byli a zůstali proto v SNTL, odkud je v řádném termínu do důchodu poslali. Premiéra dostala tehdy všechno zadarmo – přinesli jsme jí nejstarší československý časopis o bytové kultuře jako na zlatém tácku.

Jak se změnila pozice a pravomoci šéfredaktora s přechodem ze SNTL k soukromé firmě?

Tehdy jsem jako pozitivní vnímala to, že nám v Premiéře stoupl plat asi dvojnásobně – z necelých tří tisíc na téměř šest tisíc korun. Navíc jsme dostávali procenta z námi sehnané inzerce. Najednou jsme se ani nemuseli

bát psát o tom, o čem jsme chtěli. Zrodila se ale nová – ekonomicky podložená - cenzura. Bylo logické, že jsme nesměli kritizovat produkty firem, které u nás inzerovaly. Jako šéfredaktorka jsem ručila za všechno - obsahově i jinak jsem se musela zodpovídat vedení firmy a respektovat její představy o podobě časopisu. Změnil se formát časopisu, gramáž papíru, na který se tisklo, grafika i obsah. Premiéra bylo nakladatelství orientované na tituly o filmu, proto se i v časopise o bytové kultuře propagovaly filmy, videokazety, časopisy a knihy, které produkovala. Vzpomínám si na zděšené dopisy a reakce čtenářů, když jsme doporučovali „limonádový“ příběh monacké kněžny Grace Kelly nebo film Osm a půl. Marie Poledňáková byla především režisérka, která byla zvyklá vládnout pevnou rukou a činila tak i ve vlastní firmě. Domov se přestěhoval z centra města v Krakovské ulici do Radlic a ztratil proto hodně svých autorů, kteří ho téměř denně navštěvovali. Pracovní doba nebyla běžných osm ani výjimečných deset hodin. Před vedením firmy jsem byla často povolována v osm až deset hodin večer a neexistovalo, abych nebyla po ruce. Přestali jsme tehdy spolupracovat s domácími fotografi, ale kupovali několik let staré realizace z německých časopisů, jako byl například Schöner Wohnen. Z původně tvořivých redaktorů se měli stát jen drobní přispěvatelé z české scény, ostatní se mělo přejímat ze zahraničí. Tato cesta je dnes běžná téměř ve všech časopisech, které u nás v současnosti vycházejí. Tenkrát ale nebyly na českém trhu firmy, které by představované zahraniční produkty prodávaly, nedalo se na ně odkazovat a tudíž ani zmiňovat cenu apod.

Snažily se firmy-inzerenti prosazovat svůj vliv v časopisech?

Nikoli přes redakci, neboť jsme pro ně nebyli partneři. Dělo se tak prostřednictvím vedení firmy. Když jsme se jen nesměle nějakého produktu kriticky dotkli, byl oheň na střeše. Neměli jsme právo hodnotit, což je, obávám se, stav fungující do dneška. Když čtu dnešní podobné časopisy, nabývám dojmu, že v redakcích není žádán pišící kvalifikovaný odborník v daném oboru, ale lehce manipulovatelný, většinou mladý a nezkušený novinář.

Kdo určoval rozsah časopisu - byl dán konstantně nebo se zmenšoval a zvětšoval podle množství inzertních stran?

Rozsah časopisu udávalo vedení firmy a s redakcí či šéfredaktorem o tom nediskutovalo. Když přibývalo inzerce, nepřidávaly se stránky, ale vyhazovaly články. Někdy třeba v noci přes tiskem. V tom musela být redakce velmi pružná a nesměla do toho mluvit.

Pro jaké publikum byl Domov určen?

Pro co nejširší. Je fakt, že Marie Poledňáková měla a má ohromný čich na vkus mas, o čemž svědčí řada jejích velmi úspěšných filmů, a ten uměla uplatnit i v časopise Domov. Podařilo se jí také prosadit, že prvně v České televizi a později na Premiéře běžel seriál Jak se tvoří domov, který se z počátku zcela a později částečně rodil v časopise. Na rozdíl třeba od dnešního podobného projektu Bydlení je hra šlo o seriál odborně erudovaný, v němž se nedoporučovaly zdravotně, ergonomicky nebo ekologicky nevhodné výrobky, postupy, přestavby apod.

Jaký měl časopis náklad, hlídalo se procento remitendy?

Z podpultového časopisu o 70 000 až 80 000 výtisků spadl na nějakých 3 000 kusů a jen pomalinku a kus po kuse se zvedal. Zcela se rozpadla předplatitelská síť. Původní obluby však už nikdy nedosáhl. Bylo to dáno dobou – lidé se opravdu pár let zajímali především o politiku a časopisy s ní spojené, později přibýly na trhu konkurenční časopisy. Domov ztratil své stálé čtenáře – ti také za těch 15 let zestárlí a kvůli jeho zvyšující se ceně pro ně začal být nedostupný. Časopis také zcela ztratil odbornou část čtenářů, tedy architektky a designéry, pro něž v minulosti hrál dosti významnou úlohu.

Remitenda se u nového majitele samozřejmě sledovala. Je ale třeba připomenout, že se tehdy rozpadla nejen struktura trhu tisku, ale také distribuce. PNS přestála hrát historicky jedinou a dominantní roli, zrodily se nové distribuční firmy a rozpoutal se mezi nimi nelitostný boj. Časopisu to paradoxně nepřineslo zvýšení odběru ani ekonomické zvýhodnění. Byly nastaveny nové a tvrdé ekonomické parametry pro zapojení do distribučních sítí. Domov, který míval minimální remitendu od nuly do tří procent, se na

počátku devadesátých let dostal na neuvěřitelně vysoká čísla - od 30 do 60 procent. Postupně toto procento klesalo a stabilizovalo se na úroveň remitendy ostatních časopisů. A v této situaci se zřejmě drží dodnes.

5. Ročník 2000

5.1 Politická a společenská situace

V roce 2000 MF Dnes uvádí, že klesá zájem o nové byty. Zatímco v roce 1999 vydaly úřady povolení na výstavbu 17 322 bytů, v roce 2000 byl zájem asi o polovinu nižší. Nejnižší ceny nových bytů se v různých regionech pohybují od 15 do 20 tisíc korun za metr čtvereční.

Prezident Václav Havel ve svém novoročním projevu vyzývá občany, aby se pokusili přelomový rok mezi tisíciletími proměnit v rok změny. „Ideál lidských práv a snaha o vznik a upevňování demokratických institucí se sice úspěšně šíří světem, ale ruku v ruce s nimi se bohužel šíří i četné moderní zločiny, jako diktatura reklamy a konzumu, bezduchá komerční kultura, televizní násilí či rostoucí nadvláda mediálních manipulátorů a vynálezců sloganů nad přemýšlivými politiky.“ [1]

Na základě takzvané opoziční smlouvy vládně v zemi česká strana sociálně demokratická s tichou podporou ODS. Premiérem je Miloš Zeman, předsedou Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Václav Klaus. Během roku však dochází k názorové kolizi mezi oběma stranami, kterou řeší podepsáním dodatku k opoziční smlouvě. ČSSD se v ní zavazuje k rekonstrukci vlády, ze které odchází několik ministrů, dále ke snižování výdajů a snížení deficitu státního rozpočtu. Obě strany se zavazují urychlit změny Ústavy a volebního zákona.

V podzimních volbách do Senátu zaznamenává ČSSD debakl, když získává z 27 možných mandátů pouze jeden. Vítězem voleb se stává Čtyřkoalice stran KDU-ČSL, ODA, US a DEU. Získává celkem 33,6 % a její kandidát Petr Pithart je zvolen předsedou horní komory. Podobně dopadají výsledky voleb do krajských zastupitelských orgánů, kde také vítězí Čtyřkoalice.

Premiér Miloš Zeman oznamuje, že po volbách v roce 2002 odejde z politiky i čela ČSSD. Stanislav Gross se nechává slyšet, že nebude kandidovat na předsedu strany, velkým favoritem se tak stává Vladimír Špidla.

---

¹ Mladá fronta DNES, 3. 1. 2000, str. 1

v Praze se konalo výroční zasedání MMF a Světové banky, které doprovázely demonstrace a boje v ulicích hlavního města.

Na konci května vláda schvaluje Národní program přípravy na členství v EU. V létě plní stránky tisku zprávy o připravované akci Olovo - materiálu, který měl zdiskreditovat ministryni školství Petru Buzkovou. Jeho autoři zřejmě pocházejí z okruhu blízkých spolupracovníků premiéra.

Do problémů se dostávají české banky. Stát pomáhá Komerční bance výměnou za to, že odejde celé její vedení. Dramatičtější situace nastala v IPB, kterou vlastnila japonská Nomura. Ústav se dostává do platební neschopnosti a nucený správce se ujímá své funkce až za asistence policejního komanda. Později je banka předána za symbolickou cenu ČSOB.

V České republice byl zřízen úřad ochránce lidských práv a prvním ombudsmanem se stává Otakar Motejl. Spuštěn byl také první reaktor jaderné elektrárny Temelín, což vzbuzuje protesty nejen v jižních Čechách, ale také v sousedním Rakousku. Na podzim utíká a po několika týdnech je dopaden vězeň Jiří Kajíněk.

Závěr a přelom roku charakterizuje krize v České televizi. Zaměstnanci nesouhlasí se zvolením Jiřího Hodače generálním ředitelem, který do funkce ředitelky zpravodajství jmenuje Janu Bobošíkovou. Stávka redaktorů a dalších pracovníků narušuje standardní program, několikrát nebyly odvysílány zprávy.

Počátek roku v zahraničí patří odchodu Borise Jelcina z funkce ruského prezidenta, na jeho místo nastupuje Vladimír Putin.

Ke změně prezidenta dochází také v USA. Bill Clinton po dvou volebních obdobích odchází z tohoto postu a o volné místo svádí boj demokratický kandidát Al Gore a republikán George Bush junior. Ve volbách s nejasnými a těsnými výsledky je přiřknuto vítězství Bushovi. V potopené ponorce Kursk umírá 118 námořníků.

V roce 2000 se konala letní olympiáda v australském Sydney, hokejisté obhájili titul mistrů světa.

5.2 Konkurenční prostředí - další vycházející časopisy

Úplný katalog periodického tisku vydávaného v České republice řadí Domov do kapitoly Stavebnictví, architektura, design, která obsahuje celkem 43 titulů. Kromě Domova je tady zařazen také Architekt, Bydlíme, Dům a zahrada, Koupelna, Můj dům nebo Moderní byt. Nelze však říci, že by se časopis musel potýkat s konkurencí 42 titulů, jak by mohlo na první pohled vyplývat z tohoto přehledu. Dlouholetý konkurent - časopis Bydlení - je například uveden v jiné kapitole, a to Hobby a volný čas. Sem dále patří také tituly Chatař a chalupář, Jak bydlet, Praktik, Receptář na každý den nebo Udělej si sám, které se svou tematikou a zaměřením přibližovaly Domovu. Další z přímých konkurentů - Střecha nad hlavou - je dokonce zařazena pod hlavičku Zábavné a populárně vědecké časopisy.

5.3 Základní údaje o časopise v daném roce

V roce 2000 vychází Domov dvanáctkrát. Patří vydavatelství Economica, a. s. Z původních jmen lze v tiráži objevit pouze Ivanu Čapkovou, která v této době působila jako šéfredaktorka. Redakční rada už neexistuje, zato jsou v tiráži uvedené kontakty na inzertní oddělení. Domov stojí 45 Kč.

Základ titulní strany tvoří celostránková fotografie interiéru. U loga domov je podtitul: kultura bydlení a životní styl * architektura * design. Dále se tady objevují upoutávky na nejzajímavější články, a to jak přímo v obrázku, tak na jednobarevném podkladu. Nové typy pokladen si vyžádaly i přítomnost čárkového kódu na první straně.

Mění se rozsah jednotlivých čísel, který se pohybuje od 96 do 112 stran. Na rozdílném rozsahu už se nepodepisuje přiděl papíru, ale množství inzerce. Podle období patří inzerci od deseti až po dvacet pět stran. Nejde však pouze o reklamu na nábytek, spotřebiče a další produkty spojené s domovem a stylem bydlení. Například v čísle sedm je zařazena speciální příloha Pohyblivý domov, která poutá články Jak vybírat karavan či Obytný přívěs nebo Domácí potřeby jedou. Z 22 stran však tvoří šest stránek reklama, a to převážně na automobily. Časopis tak našel prostor, jak rozšířit

portfolio svých inzerentů v letních měsících, kdy dochází k útlumu zájmu firem o propagaci.

Struktura časopisu je v tomto roce poměrně jasně daná. Redakce dělí časopis na tři části Byty a bydlení, Obydlený svět a Info Domova. Tyto tři rubriky však nejdou po sobě, ale materiály z nich se různě střídají, což znesnadňuje čtenářům orientaci. Úvodní návštěvy v interiérech zpravidla prokládají trendy a novinky na trhu. Zhruba uprostřed nachází čtenář několik materiálů o designu, případně návštěvu v uměleckém ateliéru, komerčním prostoru a podobně. Závěr, který se odlišuje barvou papíru, patří rubrice Právo a bydlení, technickým článkům, čtenářským dopisům a blok uzavírá křížovka. Tři vylosovaní luštitelé získávali od domova 400 Kč. Většinou bývá před tento blok ještě zařazena speciální monotematická příloha, například Naše domácnost, Základy našeho domova, Pohyblivý domov a podobně.

5.4 Srovnání Domova 2000 s předcházejícími ročníky

Časopis Domov v roce 2000 je zcela jiný než předchozí čtyři sledované ročníky. A to nejen tím, že je celobarevný, vychází každý měsíc a texty doplňuje všudypřítomná inzerce.

Značně se změnila i obsahová náplň a také výrazové prostředky.

Z materiálů převažují návštěvy u nás i v zahraničí, pravidelné místo dostávají osobnosti showbizny. Časopis už neklade takový důraz na to, aby vychovával a šířil osvětu. Svým čtenářům se především snaží nabídnout zajímavé a příjemné čtení. Textové materiály, které dříve dostávaly pravidelný prostor, se nyní skrývají v druhé polovině časopisu. Zpravidla ve speciální příloze, která má podobu časopisu v časopise s vlastní titulní stranou, obsahem i strukturou. Rozsah této části se však pohybuje kolem dvaceti stran, a proto ani tady není dost místo na vysvětlování, uvádění do souvislostí a podobně. Informačně nejzajímavější články ale nedostaly prostor ani tady a jsou zastrčené v závěrečném bloku spolu s právníckou poradnou, dopisy a křížovkou. Těchto několik stránek je navíc tištěno černobíle, což je činí značně neatraktivní. Člověk proto musel mít o téma opravdu zájem a vyhledat si ho.

Mění se také přenos informace z textu na fotografie. Kvalitnější výroby fotografií i tisk způsobily, že obrázky dostávají vyšší výpovědní hodnotu. A redakce toho značně využívá. Je zcela běžné, že návštěva v interiérech a informace o veletrzích jsou právě „pouze“ o prohlížení obrázků a čtení popisků u nich. V roce 2000 se čtenář běžně setkává s tím, že šestistránkový materiál doplňuje pouze jeden sloupec s dvaceti řádky textu. Podobně výstavy provází krátký odstavec o tom, kdy, kde a proč se konala. Na druhé straně je nutné konstatovat, že si časopis snaží zachovat určitou návaznost na předcházející ročníky hlavně v oblasti užitého umění. Stále představuje zajímavé a nekomerční výtvarníky, dává prostor vysokým školám. Možná je to tím, že šéfredaktorkou je Ivana Čapková, která se „starým“ Domovem léta spolupracovala.

5.5 Chronologická deskripce jednotlivých čísel

5.5.1

Titulní strana prvního Domova v roce 2000 nabízí pohled do jídelny. Logo dostalo červenou barvu, jednička v datu žlutou. První dvoustranu tvoří obrázek zasněžené krajiny s přáním Pf 2000. Následuje úvodník šéfredaktorky Ivany Čapkové. Číslo patří k nejsilnějším v tom roce, má 112 stran a obálku.

- Obsah, který dostal prostor na třech stranách, poutá pouze některé materiály. Autoři jsou uvedeni jen u jedné třetiny článků. Více než stranu zabírají obrázky, na třetí straně jsou pouze obrázky a tiráž.
- Mezi sochami Pavla Krbálka je návštěva v bytě umělce, který před svou emigrací připravoval pro Domov například rubriky Udělejte si sami, Z ateliéru mladých umělců a podobně.
- Svítidla pro sezónu 1999/2000 představuje pařížský veletrh Lumière.
- S pirátskou lodí na trojpalandě je návštěva v bytě 2 + 1, který si přestavila pětičlenná rodina.
- Paříž v Praze - další návštěva, tentokrát u mladé francouzské rodiny, která se do Prahy přestěhovala z Paříže i s nábytkem.

- Z českého trhu - dvoustrana novinek, upoutávek na knihy, výstavy, nové prodejny i výrobky.
- Misijní stanice - článek seznamuje čtenáře a přidává několik obrázků z různých kostelů a misijních stanic v Mexiku.
- Škola Jitřní - dvoustrana ukazuje zajímavě řešený interiér jedné z pražských škol.
- Móda se jmény - představuje krejčovskou dílnu Josefa Tréška a přidává fotografie několika modelů, které mají vždy své jméno.
- Malované stěny - tak se jmenuje rozhovor o zařizování interiérů s akademickým malířem Vladimírem Mertou.
- Pod širým nebem - strana je věnovaná parku v Kolíně nad Rýnem, kde se každé dva roky objevují nové sochy a plastiky.
- Mladé umění z Uherského Hradiště dává prostor k prezentaci Střední uměleckoprůmyslové škole v Uherském Hradišti a obrázkům prací zdejších studentů.
- Rostoucí dům zve na návštěvu do venkovského stavení, jehož autor se ho snažil použítými materiály, orientací na světové strany i vzhledem co nejvíce k přírodě.
- Kámen a dřevo, zahrada - nezahrada zve do zahrady, kterou ve svazitém terénu u rodinného domu navrhl Stanislav Špoula.
- Etnický akcent v interiéru dneška - prezentuje expozici Passeport z veletrhu Maison & objet.
- Změnilo se mnohé, ledacos zůstalo - tak se jmenuje část, která má být věnovaná podle obsahu jubileu vzniku Domova. Následuje několik článků - návštěva v rekonstruovaném bytě, kuchyně, domácnost řízená z kanceláře i z procházky, spaní, nábytek, domácí kancelář, teplo. Že jde o přílohu lze poznat snad pouze podle žlutého podtisku. U některých materiálů se v perexu objevuje text, jak se o daném problému psalo před čtyřiceti lety. Informace v článku i fotografie jsou však o soudobých trendech. Materiál prokládá několik menších článků, u kterých lze jen těžko poznat, zda jde o redakční nebo komerční materiál.

- Krátce - po příloze následují další dvě stránky novinek, například o výstavě Motostyl 2000 a dalších výstavách.
- Právo a bydlení - je první článek z rubriky Info Domova, tištěné na šedém podkladu. V bloku následuje materiál o nízkoenergetických domech, výběr z výstav a veletrhů v roce 2000, třináctá část seriálu Nábytek pod lupou zaměřená na peřiny a odpovědi na čtenářské dopisy. Blok uzavírá křížovka.
- Namátkou z příštího čísla uzavírá první vydání Domova v roce 2000.

5.5.2

Na titulní stranu druhého vydání Domova byla použita výrazná fotografie z obytné kaple. Časopis má 104 stran plus obálku a uvnitř pokračuje speciální příloha Jubilejní Domov.

- Českojaponsko Tsukaharových - článek nese podtitul Vizualní energie keramiky, obrazů a energie. Jde o návštěvu v měšťanském domě v centru Prahy, který obývá česko-japonská rodina.
- Inspirace pro dlouhé zimní večery - na šesti stranách jsou pod hlavičkou novinky a trendy představena svítidla a kuchyňské doplňky dvou různých italských firem. Následuje materiál Připraveno pro výrobu, kde jsou opět prezentovaná svítidla.
- Po česko-francouzsku na Vinohradech - osm stran zve na návštěvu do bytu 3 + 1, který si manželé zařídili převážně moderním nábytkem, doplněným několika kusy ze starožitnictví a bazarů.
- Vizitka památkáře - další návštěva, tentokrát v domě, který byl postavený kolem roku 1785 a zrekonstruoval si ho bývalý ředitel památkového ústavu.
- Z českého trhu - tři strany představují nové výrobky na trhu. Některé jsou doplněné cenou, u jiných tento údaj chybí.
- Čtvrtá návštěva v tomto čísle představuje - školku předělanou na základní uměleckou školu.
- Největší v Krumlově - článek s podtitulem Historické domy - jak jim lépe porozumět objevuje zajímavé detaily domu čp. 32 v Českém Krumlově.

- Od volného umění po pivní sklenici představuje na třech stranách tvorbu šperkařky a výtvarnice Markéty Šílené.
- Dřevěný svět Zdeňka Hajducha - pravidelný rozhovor tentokrát redakce vedla s řezbářem a sochařem o jeho dílech a ateliéru.
- Základní škola waldorfská - škola příběhů - článek představuje filozofii těchto škol, styl výuky, postřehy pedagogů i rodičů žáků. Doplnuje ho několik fotografií z interiéru.
- Vězni na Bezdězu aneb Kaple s obytným ateliérem - další návštěva ukazuje opravdu netradiční bydlení v barokní kapli na Českolipsku, kterou si zrekonstruovali na obytný prostor bývalí emigranti. Z tohoto materiálu pochází i fotografie na titulní straně druhého Domova.
- Zahrada za Prahou - přináší inspiraci, jak upravit okolí domu v satelitním městečku.
- Etnický akcent v interiéru dneška - pokračování článku z minulého Domova, který nabízí netradiční způsoby zařízení v různých stylech, jak byly představeny na pařížském veletrhu Maison & objet.
- Nový domov - spotřebitelský pololetník se nachází na stránkách, kde byla v obsahu avizována příloha Jubilejní Domov. Má vlastní titulní stranu, obsah a editorial a všechny stránky modrý podtisk. Stránky První článek - Nově na staré návštěvě je dvoustránková návštěva v bytě Sisi Sklovské. Střídá ho článek Jak vybírat materiály pro stavbu zaměřený na cihly, betonové tvárnice, malty, okna, podlahy a podobně. Mozaika přináší dvoustranu novinek a typů různých firem. Na závěrečných osmi stranách dostala prostor koupelna a sauna.
- Krátce - čtyři strany vysvětlují, kde se vzala palanda, představují publikaci Dějiny uměleckého řemesla v českých zemích či soutěž Interieur 2000.
- Info Domova - pravidelný informační blok začíná Právní poradnou, pokračuje články o nízkoenergetických domech, Jak zabránit šíření požáru a materiálem Bezpečný a vstřícný domov, který informuje o ochraně před požárem. Opět ho uzavírají čtenářské dopisy a křížovka.
- Namátkou z příštího čísla tentokrát dostalo prostor na necelou půlstranu.

5. 5. 3

Březnové vydání Domova, které má 104 stran, uvádí do světa obálka se stroze zařízenou obytnou kuchyní. Tradiční zůstává úvod časopisu, kde jednu stranu dostává editoria šéfredaktorky, dvě obsah.

- V Hostišově u Herbenových je návštěva ve starém domě, který si pro sebe zrekonstruoval a zařídil sám architekt.
- Novinky a trendy seznamují čtenáře s designerem Vernerem Pantonom a jeho výstavou ve Vitra Design Museu v německém Weilu nad Rýnem. Pokračují novinkami z německého veletrhu Heimtextil.
- S vůní Lucemburska v Třebíči - návštěva v novostavbě u mladé dvojice, kdy ona pochází z Čech, on z Lucemburska.
- Jako ve středověku - druhá návštěva zve k manželům, jejichž koníčkem se stala středověká kultura a způsob života, což se projevuje i v zařizení jejich domu.
- Z českého trhu - pravidelná rubrika tentokrát dostává pět stran.
- Mizející svět tradiční Číny představuje čtenářům původní architekturu v jihočínských oblastech, která ustupuje moderním novostavbám.
- Bydlení na lodi si nevybralo za svůj cíl nic menšího než slavný zaoceánský parník Queen Mary. Fotografie zavedou čtenáře do kajut, pokojů, koupelen, dětského koutku i mezi mosazná kormidla.
- Přes poledník i rovnoběžky seznamuje čtenáře převážně s norským designem a jeho osobnostmi.
- Na fakultě výtvarných umění v Brně - článek představuje změny ve statutu školy v posledních letech a přináší rozhovor se dvěma studenty o jejich pracích.
- Dům, který vyrostl do prostředí - představuje zajímavou rekonstrukci a dostavbu patra na vile s plochou střechou.
- Nevšední bambus - jak konstatuje autor v úvodu, módní vlna se čas od času nevyhne ani zahradám. A potom se začne i v Evropě pěstovat bambus.
- Solitér v obývacím pokoji - nizozemský návrhář Axel Enthoven ukazuje své skříně na počítač, už běžnou součástí interiéru.

- Naše domácnost - příloha má opět vlastní obálku, úvod i obsah a barevný podtitulek. Zásadní společný prvek či téma, jak by se dalo u přílohy očekávat, ale chybí. Pod záhlavím zrcadlo se tentokrát neskrývá návštěva u osobnosti, jako v minulém čísle, ale ukázka typového domu vytápěného tepelným čerpadlem. Po článku Uklízení si zjednodušíme se nově objevuje anketa s osobnostmi, kterým redakce položila otázku Bez čeho si neumíte představit svou domácnost? Ukládání předmětů je materiál o vestavných skříních. Dvoustránková fotografie kuchyně je podepsaná značkou -j- . Chybí jakékoli záhlaví, zda jde o novinku nebo komerční prezentaci. Následují čtyři strany na téma Jak šetřit místem v bytě, Mozaika a článek Úspěch přináší pečlivý výběr - o rodinném stolování.
- Krátce - tři strany upozorňující na několik veletrhů v Brně, nové CD zpěvačky Milady Šubrtové nebo zpřístupnění zámku v Litomyšli. S bydlením, architekturou nebo designem toho příliš společného nemají. Tvoří určitý předěl mezi dvěma přílohami.
- Blok technických informací Info domova získává pravidelnou strukturu: začíná právní poradnou, pokračuje technickými články o nízkooenergetických domech, kvalitě nábytku. Nově se tady objevuje vzpomínání Mileny Nyklové na psací stroj společnosti Olivetti. Závěrečný prostor dostaly dopisy čtenářů a křížovka.
- Poslední redakční strany jsou tradiční upoutávkou na další číslo.

5.5.4

Dubnové číslo Domova s pohledem do netradiční ložnice na titulu má pouze 104 stran a tradiční strukturu. Vedle editoriale, kde zpravidla bývá inzerát, se tentokrát nachází celostránková fotografie Koule - netradiční jídelní soupravy, kterou navrhla v roce 1971 designérka Helena von Boch. Jde zároveň o pozvání do muzea v Mettlachu, kde jsou představeny produkty firmy Villeroy & Boch.

- Bydlíme proto, abychom žili - citát zve čtenáře na návštěvu k Ivanu Medkovi, který po návratu z exilu působil na několika významných pozicích včetně vedoucího prezidentské kanceláře.

- Novinky a trendy se na pěti stranách zaměřují na atypické židle a pohovky.
- Lidé nad městem - druhá návštěva zve do nově postavené dvougenerační vily.
- Medailonek staré paní je portrét Milady Semotánové, která se se svým manželem zabývala vlivem prostředí na centrální nervovou soustavu člověka.
- Z českého trhu - novinky a zajímavosti opět dostávají prostor na šesti stranách.
- Umění v travertinu zve do kulturního centra Getty Center, které bylo v roce 1997 otevřeno v Los Angeles.
- Nejstarší z nejstarších - další část z cyklu Historické domy - jak jim lépe porozumět – zavedl čtenáře na starý statek do Rožmberka.
- Elegance 30. let - dva obrázky a třicet řádků textu představují historii nájemního domu na rozhraní brněnské Masarykovy třídy a Květinářské ulice.
- Pohledem času, na Tržišti i jinde - tímto článkem se redakce vrací k premiéře mezinárodní přehlídky Now - design pro život, která proběhla v Paříži.
- Cesta do středověku - je jednostránkovou pozvánkou zveřejněnou pod hlavičkou Obydlený svět na akce středověkého města Faber. Návštěvu v bytě majitelů uvedl časopis o měsíc dříve.
- Institut výtvarné kultury - prostor dostává další z uměleckých škol, tentokrát z Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem.
- Doktor v domě a v koupelně - další návštěva, tentokrát jde o vilu ze třicátých let, kterou si zhruba o padesát let později koupil a zrekonstruoval veterinář se svou rodinou. Článek dostává poměrně velký prostor na osmi stranách.
- Vrby pro děti - materiál o zahradě tentokrát nahrazuje ukázka dětských prací a staveb z vrbových prutů.
- Upleťte si košíček - časopis se vrací o několik desítek let zpět a na fotografiích i v textu popisuje postup, jak se pletou proutěné koše.

- Čajová souprava milovníků uspořádanosti - jedna strana se dvěma obrázky bez jakéhokoli záhlaví se vrací k soutěži Design 2000.
- Domov pro náročné - tak se jmenuje příloha s podtitulem dům, interiér, nápady. Má opět podobu časopisu. Úvod patří návštěvě v půdním bytě. Následující článek Jak postavit dům se zabývá vlivem okolního prostředí a klimatu na podobu stavby. Speciál pokračuje články Pět fází stavby, Kupujeme stavební parcelu, Zařizujeme byt i dům a Vybíráme realitní kancelář. Další dvoustrana s hlavičkou Tradice a současnost představuje společnost Vitra. Po Mozaice dostala prostor některá designová studia a obchody s nábytkem. Na závěr je materiálu Kde hledat vynikající nábytek?
- Krátce - o stavbě a výstavách - dostalo prostor pouze na jednu stranu.
- Druhá příloha - Info domova - si zachovává standardní podobu : právní poradna, technický článek o tepelné pohodě a teplotě vzduchu ve vnitřním prostředí, další díl seriálu Bezpečný a vstřícný domov, čtenářské dopisy a křížovka.
- Upoutávka na další Domov se dělí o jednu stranu s informacemi o dvou výtvarných přehlídkách.

5.5.5

Titulní strana pátého Domova v roce 2000 se částečně vymyká z obvyklé řady. Nenabízí totiž pohled do interiéru, ale je na ní fotografie domu zvenku. Číslo má opět 104 stran plus obálku. Nechybí ani příloha. Podoba úvodních stran je tentokrát standardní.

- Pletu si na sebe klec - tak se jmenuje návštěva ve venkovském sídle malíře Stanislava Diviše.
- Novinky a trendy se v tomto čísle zaměřují na bytový textil a nábytek z mezinárodního veletrhu v Kolíně nad Rýnem.
- Rodina s Ájou - osm stran provádí čtenáře zrekonstruovaným domem z přelomu devatenáctého a dvacátého století, který kromě tříčlenné rodiny obývá i pes Ája.

- Snídaně v oblacích - třetí návštěva v tomto vydání opět zve do bytu, který obývá mezinárodní pár. Článek má rozsah osm stran a doprovází ho šestnáct obrázků a pouze 22 řádek základního textu. Čtenář se tak o bytě příliš mnoho informací nedozví.
- Z českého trhu je tradiční rubrika představující novinky v obchodech. Ceny výrobků a adresy prodejen, kde je lze koupit, stále chybí.
- Mizející svět staré Číny - zahraniční návštěva opět zavedla čtenáře do této nejlidnatější země.
- Od černého řemesla k bílému střepu představuje firmu Villeroy & Boch, výrobce nádobí, keramiky i sanitárního vybavení, která slavila 250 let od svého vzniku.
- Sochošperky Pavla Krbálka - v lednu nabídl Domov návštěvu v bytě tohoto umělce a bývalého spolupracovníka časopisu, v tomto čísle věnuje čtyři strany jeho výrobkům.
- Letem po několika ateliérech VŠUP - tentokrát přináší ukázky z výstavy klauzurních prací na konci zimního semestru.
- Na zelené louce úsporně a velkoryse - článek zve na prohlídku nového domu z titulní strany tohoto Domova, jehož podobu i vnitřní zařízení nechala majitelka zcela na architektovi.
- Fóliové jezírko trochu jinak - rubrika zelený domov přináší návod a postup, jak si vybudovat na zahradě malé jezírko.
- Krásný obal na pěkný nábytek - čtyřstránkovou návštěvu tentokrát doprovází šest fotografií a text na 16 řádek. O dispozicích domu, jeho zařízení či spokojenosti majitelů tady však není ani řádek. Text se týká několika výstav a výrobků na nich prezentovaných. Některé z nich jsou představené na následující stránce.
- Speciální příloha tentokrát nese jméno Pro mladý domov. Začíná návštěvou v bytě Nakupovalo se ze stavebního spoření. Bez peněz, a přesto spolu dává mladým lidem spíš teoretické rady, jak správně a levně postupovat při zařizování bytu. Po seznámení s předmanželskými smlouvami následuje stránka na téma Láska stále prochází i žaludkem, která radí mladým hospodyním jak nakupovat, skladovat, připravovat i

servírovat pokrmy. V anketě tentokrát nikoli osobnosti showbyznysu, ale architekti a odborníci odpovídají na otázky zda zařizovat provizorně, nebo si raději půjčit a pořizovat věci trvalé hodnoty. Opět se tady objevuje obrázek přes dvě strany doplněný textem, tentokrát však má i záhlaví - nové materiály. Z papíru i dřeva doporučuje vhodný nábytek pro mladé lidi. Opět však chybí ceny výrobků. Po mozaice dostávají prostor Barevné hodiny z celého světa. Závěr patří PR materiálu firmy Miele, který má podobu redakčního článku.

- Krátce nabízí výsledky soutěže Design 2000, informaci o nově otevřené prodejně a tradičně pozvánku na výstavu a veletrhy.
- Info domova řeší v právní poradně mezilidské vztahy, v rubrice Nábytek pod lupou se podruhé v tomto čísle vrací k veletrhu v Kolíně nad Rýnem, pokračuje v sériálu o nízkoenergetických domech a závěr tvoří dopisy čtenářů a křížovka.
- Prostor pro upoutávku dalšího čísla se opět zmenšil na pouhou třetinu strany.

5. 5. 6

Titulní strana šestého čísla v roce 2000 se opět vrací fotografií do interiéru, dominantním prvkem je schodiště. Časopis má opět 104 stran plus obálku. Zachovaná zůstává i obvyklá struktura časopisu.

- Život s mužem ze země Pipi dlouhé punčochy - první návštěva zavede čtenáře do bytu Bány Srencové, kde stěny zdobí obrázky její matky Emmy Srencové.
- Novinky a trendy se zaměřují na italský design a věnují mu celé čtyři strany.
- Ráj nejen pro medvídka Mr. Beana - pozvání do sto let starého domku přišlo do redakce přímo od čtenářů Domova. Jde opět spíš o obrázkový materiál, textu a popisu stavby tady čtenář příliš nenašel.
- Podkovy pro kovářskou kobylu - třetí návštěva zve do půdního bytu, který si sami pro sebe navrhli manželé - architekti. Zajímavé srovnání přinášejí obrázky před rekonstrukcí a po ní.

- Z českého trhu, kde se opět stírá rozdíl mezi redakčními typy a inzeráty, představuje interiérový i koupelnový nábytek stejně jako nové typy praček.
- Všichni mu říkali Caveman - se zahraniční návštěvou se tentokrát mohli čtenáři podívat na netradiční rodinný dům do Tel Avivu.
- Odras industriální inspirace v bydlení - materiál o proměně stylů doprovází mnoho fotografií moderních kovových svítidel, nábytku i doplňků.
- Ateliér oděvního výtvarnictví VŠUP je přehlídkou zajímavých modelů, které vytvořili zdejší studenti.
- Funkcionalismus stále aktuální - celkem pátá návštěva v čísle představuje dva zajímavé nové domy na okraji Brna, při jejichž navrhování se architekt řídil právě účelovostí a krásou jednoduchosti.
- Jak se dělá zahrada je návštěva na zahradě, která neměla zrovna ideální dispozice. Majitelé si proto přizvali ke spolupráci zahradního architekta.
- Pokoj s plotnou podruhé je proměna bytu, který časopis zveřejnil už v roce 1996. Nyní v něm bydlela dcera původních majitelů, která si ho změnila podle svého.
- Podruhé v roce 2000 vychází příloha Naše domácnost. Postupně se však mění z redakční v inzertní přílohu. Úvod patří návštěvě, a to v single domácnosti. Také druhý materiál - Chtěla hrnečky, koupila postel - je návštěvou. Následuje anketa a dvoustrana věnovaná představení jednoho typu kuchyně. Pod rubrikou spotřebiče se opět skrývá PR materiál, neboť samotný název článku zní Snídáme s Philipsem. Další strana je stejný případ, pouze je věnovaná Přemýšlivým pračkám Miele. Rady, jak vybírat bytové zařízení, které by tady čtenář na základě minulých příloh očekával, dostávají prostor až v závěru. Ovšem i materiál Jak vybírat nový koberec? Je proložen třemi inzeráty prodejců koberců. Do závěru už se vešla pouze mozaika s drobnými zprávami.
- Krátce - opět zve na veletrhy a výstavy a působí jako předěl mezi dvěma přílohami.

- Info Domova si zachovává svou obvyklou strukturu. Po sobě následují: právní poradna, technický materiál o vlhkosti vzduchu, typ od domácího kutila, který si doma vybudoval výtah na dřevo, a článek Bezpečný a vstřícný domov má tentokrát podtitul Policie, handicapovaní občané a technika. Poslední dvoustranu obsadily dopisy čtenářů a křížovka.
- Pravidelné upoutávky Namátkou z příštího čísla tentokrát skoro zanikají mezi inzeráty.

5.5.7

Pohled na dům zvenku doplněný modrou oblohou a zelenou trávou navozuje příjemnou letní atmosféru u titulní strany červencového čísla, Škoda jen, že upoutávky na články zakrývají terasu s pergolou. Číslo patří k nejslabším, má pouze 96 stran včetně přílohy Pohyblivý domov.

- Skutečnosti imaginárního světa - tak pojmenoval autor návštěvu v bytě výtvarníka Josefa Lieslera, který se do tohoto bytu nastěhoval už v roce 1941.
- Novinky a trendy nesou podtitul Oblečený stůl. Ubrusům a prostírání jsou věnované čtyři strany.
- $3+1=3+0$ - tento matematický titulek napovídá, že majitelé dalšího představeného bytu změnili dispozice a propojili kuchyni a obývací pokoj v jeden obytný prostor.
- Bydlení ušité na míru je návštěva v nově postaveném domě na okraji Prahy. Jde i o nízkoenergetickou stavbu. Podobně jako u několika předchozích návštěv na to redakce upozorňuje speciálním logem EKO, které je u titulku tohoto článku.
- Z českého trhu dostalo na představení novinek necelé tři strany. Ačkoli jde o letní číslo, mezi výrobky převažují krby a kamna.
- Okouzlený sběratel - čtenáři tentokrát mohli obdivovat nebo zatracovat dům plný lidového umění starých indiánů, který stojí v kalifornské poušti.
- Individuální krajiny s nábytkem představuje nový nábytkový systém New Concepts, který byl k vidění v pražské galerii Sirius design.

- Článek Za Paříží představuje ateliér mladé francouzské sochařka Josée Coquelin, která si zřídila ateliér v malém městě kousek od Paříže.
- Ten zvláštní „ušatý“ dům - tak pojmenovali majitelé dům, který dostal prostor na titulní straně tohoto Domova. Jde o novostavbu s atypickým vzhledem i půdorysem, který se musel přizpůsobit velikosti a tvaru pozemku.
- Vnitřní prostory ve stavebnicovém domě - článek se zaměřuje na možnosti různého dispozičního řešení dle přání majitelů, i když jde o stejné byty v jednom domě.
- Proč má truhlář i na zahradě hodně práce - lavičky, altány, terasy i chodníky ze dřeva jsou, jak dokazují připojené obrázky, ozdobou každé zahrady. Nechybí ani rady, jaké dřevo do exteriéru použít a jak se o něj starat.
- Podle libosti se jmenuje jednostránkový materiál, který představuje polohovatelnou pohovku Libitum.
- Pohyblivý domov - tato speciální příloha má stejnou podobu jako předchozí, mění se však obsah. Článek Jak vybírat karavan či obytný přívěs, který má sedm stran, doplňuje pouze mozaika s nabídkou různých výrobků pro život v přírodě a dvoustrana Zakletý pohyb Radka Přídala s ukázkou nábytku inspirovaného stoji. Zbytek stránek obsadila reklama či skryté komerční materiály na automobily a podobný sortiment.
- Do rubriky Krátce se vešly pouze pozvánky a upoutávka na knihu.
- Právní poradna, Nábytek pod lupou, Bezpečný a vstřícný domov, dopisy čtenářů a křížovka tvoří obsah závěrečného bloku Info domova.
- Mezi inzeráty zařazená čtvrtstrana nabízí upoutávku na některé články z dalšího Domova.

5.5.8

Na titulní stranu srpnového Domova se dostal zajímavý průhled skrz prosklenou jídelnu na okolní činžovní domy a zelené stromy. Časopis má opět pouze 96 stran a příloha se tentokrát orientuje na zahrady.

- Opravdová kvalita zůstává nadčasová hlásá titulek první návštěvy, jež zavedla čtenáře do vily, kterou majitelé udržují ve stejném stavu, jak ji navrhl ve čtyřicátých letech známý pražský architekt Adolf Benš.
- Novinky a trendy se na šesti stranách ohlížejí za mezinárodním veletrhem nábytku v italském Miláně.
- Prosklené království - druhá návštěva je v mezonetovém domě, na jehož podobě se opět podílel atypický tvar pozemku. Osm stran zaplnilo dvanáct obrázků, perex na čtrnáct řádek a devatenáctiřádkový text.
- Když terasa je větší než byt... a rodina se rozrůstá, je čas nepoměr změnit. Další návštěva představuje byt, kde majitelé nástavbou na terase vytvořili z 1+1 poměrně velký 3+1.
- Z českého trhu informuje na čtyřech stranách proložených inzeráty menších formátů o novém ramínku na šaty, prodeji bytového textilu z Nizozemí nebo představuje nová svítidla firmy Luminex, jejíž inzerát dostal prostor hned vedle.
- Na skok v Estonsku - článek ze zahraničí se tentokrát orientuje na staré dřevěné stavby a navazující lidovou architekturu v Estonsku.
- Mladý obal 2000 představuje vítězné práce této soutěže studentů výtvarných škol a designérů do třiceti let.
- Mona Lisa upozorňuje na novou galerii v Olomouci.
- Festival módy Šaty 2000 - se vrací k pátému ročníku této přehlídky více či méně originálních oděvů, mezi autory patří jak výtvarníci, tak módní návrháři.
- Jak se dělá z hrnku socha prozrazuje v rozhovoru, který se do Domova vrací po několikaměsíční pauze, mistr keramik František Švancar.
- Bydlení pro šest osob, kníračku a kocoura přivádí čtenáře do třípodlažního řadového domu, kde se z ložnice rodičů vstupuje přímo na zahradu.
- Tajemství závěsů - čtyři strany ukazují i netradiční podobu tohoto tradičního doplňku oken.
- Zelený domov se tentokrát jmenuje pravidelná příloha, podbarvená - jak jinak - zeleným podtiskem. V úvodním materiálu se zabývá fenoménem

moravských předzahrádek. Mistři mezi kaktusy zvou do losangelského komplexu, kde jsou shromážděné sbírky rostlin z celého světa. Za pár korun o za desetitisíce nabízí návod, podle čeho vybírat zahradní nábytek. Přílohu uzavírají články Korunou je chodník a Jak zahodit motyky, kosa, další nářadí. Konec přílohy obstaral článek jedné ze stavebních spořitelny.

- Trojstrana krátce přináší například informaci a fotografie o předání cen vítězům ankety Domov 2000 nebo tipy na prázdninové cestování.
- V závěrečném bloku dostává po právní poradně poměrně velký prostor materiál o elektromagnetickém záření a elektromagnetických polích. Dál už tady zbyl prostor pouze na dopisy čtenářů a křížovku.
- Upoutávka na obsah dalšího čísla se dělí o půlstranu s nabídkou výstav a veletrhů.

5.5.9

Titulní strana Domova 9/2000, který má opět pouze 96 stran, se fotografií vrací zpět do interiérů.

- Místo pro dva přivádí čtenáře do bytu známého slovenského hudebníka Mariana Vargy. Text nahradil rozhovor s manželkou o bydlení a vztahu k tomuto bytu.
- Novinky a trendy přinášejí informace o čalouněném nábytku a potahových látkách.
- Afričan na Žižkově - druhá návštěva zve do klasického bytu v pražském činžovním domě, jehož majitel se narodil v Zimbabwe, žil v Jihoafrické republice a Londýně. Vliv různých kultur se projevuje také v zařízení interiéru.
- O mezonetu, který čeká na přestavbu - článek ukazuje standardní nový byt, který majitelé koupili kvůli hezkému místu a domu. Firma jim však odmítla vyhovět se změnou dispozičního řešení. Proto, ačkoli jde o novostavbu, rodina už má zpracovaný projekt na rekonstrukci.
- Z českého trhu přináší ukázkou houpacích sítí pro interiér i zahradu, zajímavosti z veletrhů Habitat nebo možnosti skleněné mozaiky.

- Jihočeská zvláštnost - pravidelně nepravidelná rubrika Historické domy - jak jim lépe porozumět se tentokrát zaměřuje na netypické patrové domy. Většina typických staveb se zdobenými štíty je totiž pouze přízemní, ale výjimky existují.
- Albergo Uridl se jmenuje rodinný hotel v jižních Tyrolách, kam zve domov své čtenáře tentokrát. Také třeba proto, že je mimo jiné zařízený židlemi z jižní Moravy.
- Zadáno pro věnuje prostor Střední umělecké škole textilních řemesel, která jako jedna z mála dokázala navázat na tradici lidových řemesel. O čem svědčí i výrobky na fotografiích.
- Sklo je jazz ve výtvarném umění, říká v rozhovoru výtvarník René Roubíček, který - stejně jako jeho žena - s tímto materiálem pracuje už třicet let.
- Na samotě u lesa představuje nový dům na ústeckoorlicku. Mladé manžele ke stavbě zlákal především velký a levný pozemek, který postupně zaplňují terasa s pergolou, krb i bazén.
- Co způsobí 120 cm - autorka nabízí na půdorysech několik příkladů, o kolik více místa přinese v celém bytě jeden zásah, kdy se při rekonstrukci zvětší obytný prostor například na úkor ložnice.
- Povídaní o podzemních naháčích ukazuje v „zahradní“ rubrice krásu ocúnů.
- V druhé polovině časopisu dostává prostor v pořadí třetí přílohy naše domácnost. Tentokrát opět převládají redakční materiály nad inzertními. Úvodní článek se věnuje domácím pracovním a k tomuto tématu se vztahuje i anketní otázka. Následuje článek o úpravách panelákové kuchyně s podrubrikou o pracovních deskách Luxusní i praktické. Nechybí ani pravidelná dvoustranu představující nový typ kuchyně. Jak večerět do dvaceti minut? Zní otázka a jako odpověď následuje dvoustrana o talkových a parních hrncích, sendvičovačích a dalších kuchyňských pomocnicích. V následující mozaice dostávají prostor také kamna, cihly a podlahy.
- Krátce přináší tři zprávy z oblasti výstav a umění.

- Závěrečný blok tentokrát nezačíná právní poradnou, která se posouvá dozadu, ale Nábytkem pod lupou. Konec má standardní podobu - dopisy a křížovku.
- Upoutávka na další číslo je opět skrytá mezi inzeráty.

5.5.10

Titulní strana desátého Domova s fotografií ložnice slibuje v upoutávkách například vloženou přílohu Hřejivé teplo domova nebo spotřebitelský pololetník Nový domov. Číslo má i v měsíci, kdy je inzertně silné, pouze 96 stran.

- Těším se na každý nový den - říká bavič Petr Novotný v rozhovoru, který doprovází návštěvu v jeho domě. Rozhovor se více zabývá společenskými a všeobecnými tématy, o domě se toho čtenář příliš nedozví.
- Novinky a trendy tentokrát patří zdravému, komfortnímu a pohodlnému sezení a kancelářskému nábytku.
- Mezonet z půdy po babičce si vytvořila rodina pod střechou pražského činžáku. O charakteru bytu opět vypovídá hodně obrázků a málo textu.
- Spíme a plaveme pod jednou střechou nabízí rekonstrukci bytu, kterou začali ještě předchozí majitelé. Současní proměnili stodolu na vnitřní bazén s tělocvičnou.
- Z českého trhu - novinky dostávají prostor na necelých čtyřech stranách. Jde o mozaiku nábytku, domácích spotřebičů i doplňků.
- Městečko z westernu vítá čtenáře na stránkách věnovaných zahraniční architektuře. Reportáž z kalifornského San Diega postupně představuje starší i nové stavby.
- Porcelánový svět Jiřího Laštovička představuje jak rozhovor, tak ukázka některých čajových a kávových souprav i plastik.
- Pod pražskou oblohou zve na výstavu bronzových soch malířka a výtvarnice Anny Chromy, která se narodila v Českém Krumlově.
- Zadáno pro nabízení prostor Střední uměleckoprůmyslové školy v Praze 3. Článek doprovází fotografie ze školy i některé projekty zdejších studentů.

- Podnikání na vsi je rekonstrukce domu, jejíž zdařilost lze porovnat při srovnání fotografie před a po úpravách. Přilehlá stodola zároveň slouží jako malá dílna.
- Podzimní barevná hostina ukazuje nejen náladové fotografie zbarveného listí, ale seznamuje čtenáře také s rostlinami, které kvetou i na podzim.
- Barva a prostor - další z návštěv přináší zajímavé a málo tradiční propojení dvou bytů nad sebou.
- Příloha se, jak napovídá text na její první straně, zabývá koupelnou a vším kolem ní. Začíná ukázkou historických záchodů a umyvadel a přes novinky zajímavosti se dostává k hlavnímu tématu, což jsou zkušenosti z výměn bytových jader. Tomuto pro mnoho lidí důležitému článku jsou však dané pouze tři stránky. Nechybí ani anketa s osobnostmi, které odpovídají na otázku Jaká je vaše představa ideální koupelny? Po komerčním materiálu, který se opět tváří jako redakční, přicházejí tipy na výrobky do malých koupelen a článek o hydromasážních vanách a sprchových koutech. Závěr této přílohy je ale věnován domkům pro SOS vesničky a materiálu o zámčích.
- Krátce dostalo prostor na jedné straně.
- Blok na konci časopisu se skládá z článku Bezpečný a vstřícný domov, Práva a bydlení, dopisů a křížovky.
- Namátkou z příštího čísla a pozvánka na veletrhy a výstavy obsadily poslední redakční stranu Domova.

5.5.11

Titulní strana tohoto vydání Domova nabízí průhled z interiéru na obytnou terasu. Číslo má 96 stran a v závěru dostala příloha tentokrát nazvané pro náročné .

- Vedle editoriale se místo inzerátu objevuje na stěně svatovítské katedrály obraz Poslední soud - před a po restaurování.
- K bydlení patří atmosféra - tak se jmenuje návštěva v bytě v centru Prahy u textaře Pavla Vrby.

- Novinky a trendy daly prostor Corianu a výrobkům z tohoto materiálu jak je navrhl designér Ettore Sottsass. Další dvě strany ukazují nádobí a kuchyňské doplňky z veletrhu v Miláně.
- V srdci Krkonoš - americko-francouzský pár si nechává zařídit svůj byt v horách od designérky Anne Love.
- Po snídani na terase, večere na střešní zahradě - mezonetový byt si sami pro sebe zrekonstruovali a zařídili manželé - architekti. Z tohoto materiálu pochází i fotografie na titulní straně.
- Z českého trhu ukazuje postel ve skříni, novou kolekci dětského nábytku, knihovnu a další novinky z oblasti nábytku. Celkově dostává i s proloženou inzercí šest stran.
- Dýňový Halloween - materiál zve do Spojených států na oslavu Halloweenu, zmiňuje se o jeho historii a přináší několik pohledů na slavnostně vyzdobený dům.
- Renesanční klenot - pátá návštěva provází čtenáře pražským letohrádkem Hvězda.
- Jak se sedí v de Sede - křesla, pohovky a jiná lehká této švýcarské firmy byly vystaveny v pražské galerii Sirius.
- Střední uměleckoprůmyslová škola sv. Anežky České v Českém Krumlově - rozhovor s ředitelkou této školy doprovází fotografie převážně soch a keramických objektů, které vytvořili místní studenti.
- Dům pro dva a jejich hosta - další návštěva přivedla čtenáře do nového domu, s atypickám půdorysem a dvěma výškovými úrovněmi Dostává prostor na sedmi stranách.
- Její Veličentvo růže - článek představuje tuto rostlinu a zavádí je do starého Europa- Rosaria nedaleko Erfurtu.
- S okny Velux - zajímavá návštěva v podkrovním bytě v centru Prahy. Majitelka s fotografií pořízenou z okna tohoto prostoru vyhrála druhé místo ve velké fotografické soutěži, kterou vyhlásil právě výrobce šikmých oken.
- Příloha Domov pro náročné začíná materiálem Koberce pro náročné a přes osmistránkovou návštěvu nového domu u Českých Budějovic

přechází ve stranu ukazující nové tvary a vzory porcelánu. Poslední materiál je o pánských taškách firmy Luis Vuitton.

- Krátce přináší už po několikáté recenzi nového CD a upozornění na výstavu Česká kamenná sochařství 90. let.
- Závěrečný blok otevírá technický materiál Jak vylepšit balkony a lodžie panelových domů a před právní poradnu a dopisy spěje až ke křížovce.
- Vedle strany s upozorněním na další Domov a pozvánkami na výstavu je celostránková fotografie z restaurování obrazu Poslední soud, kterou časopis číslo 11 začínal.

5.5.12

Ke čtení posledního Domova v roce 2000 zve fotografie interiéru se slavnostně prostřeným stolem. Časopis má rozsah 96 stran.

- S nadhledem a vůlí obývat svůj prostor- první materiál nenavštěvuje osobnost jako ve čtyřech předchozích případech. Byt ve vícegeneračním domě ze sedmdesátých let zdobí nejen výrazné barvy stěn, ale také knihovna designéra Bořka Šípka.
- Novinky a trendy přinášejí nápady pro zařízení kanceláře, jak je firmy představily na veletrhu v Kolíně nad Rýnem. Druhá část patří „robinskému“ nábytku francouzské firmy Bleu.
- Modř a dřevo jako vášeň postihlo majitele novostavby u Ústí nad Orlicí. Dům si nejen postavili svépomocí, ale majitelka si také navrhla kuchyni a zařídila celý interiér.
- Záhadně barevné - článek zve do už šestého pražského bytu Francouzky Anne, která se při jeho zařizování řídila pověstnou francouzskou elegancí a barevností, dodávají energii.
- Z českého trhu - pět stran představuje barevné pečicí formy, myčky Miele, posuvné stěny nebo třeba porcelánový betlém.
- Křišťálová katedrála vyrostala v Kalifornii nedaleko Anaheimu. Mrakodrap ze skla a oceli, který v roce 1980 navrhl Philip Johnson má tvar hvězdy a půdorys o velikosti 63x127 cm. Věž dosahuje do výšky 72 metrů.

- Nejstarší srub: do časopisu se vrací rubrika Historické domy - jak jim porozumět. Autor hned v úvodu uvádí, že pod označením srub si člověk většinou představí dřevěnou stavbu. Realita však může být jiná, jak ukazuje návštěva v domě ve znojenské Zelenářské ulici, který pochází z počátku čtrnáctého století.
- Umění nad Čertovkou zve do galerie Peron, která vznikla právě v tomto pražském zákoutí a zaměřuje se na prezentaci nejen uměleckých děl, ale také nábytku.
- Sklo a oděvy představuje netradičně právě skleněné plastiky světoznámé módní návrhářky českého původu Blanky Matragi.
- Katedra designu ve Zlíně - prezentace další školy s uměleckým zaměřením, kterou ilustrují zajímavé výrobky studentů.
- V lůně beskydských lesů - stavba, která si zachovala svůj původní ráz beskydské chalupy, prý nabízí uvnitř pro majitelku ráj na zemi.
- Komfortní místočko mezi kopci - poslední návštěva zve do bytu, který si majitelé zařídili moderním nábytkem, doplněným několika starožitnými kousky.
- Příloha Naše domácnost se orientuje na vánoční svátky. Po aranžmá zimních květin následuje zamyšlení Jak dnes připravovat rodinné svátky? Následujících pět stran se snaží pomoci se vším od úklidu a výzdoby přes výběr adventního věnce a stromku až po radu, do kdy ponechávat vánoční výzdobu. Další dvoustrana ukazuje, jak prostříhat sváteční stůl. Na tento blok navazuje článek S obrázky i bez představy o barvách v bytě, následuje materiál Pro vaši ložnici zaměřený na výběr postele i ložního prádla. Dvoustranu o skříňových kuchyních střídá mozaika s výrobky nabízenými na milánském veletrhu. Závěr patří výběru nádobí.
- Stránka Krátce zve na Projekt 2000+1 a hodnotí nové CD Dagmar Peckové.
- Bezpečný a vstřícný domov, Právo a bydlení a rejstřík Domova 2000, čtenářské dopisy a křížovka zaplnily poslední stránky časopisu.

5.6 Vliv majitele na chod a obsah časopisu Domov

Akad. arch. Ivana Čapková začala do Domova přispívat v roce 1972, od roku 1980 působila v redakční radě. V roce 1995, když časopis patřil vydavatelství Economía, a. s., se stala šéfredaktorkou. Podruhé ji do této funkce jmenoval ing. Alexander Bukovský, poslední majitel. Své působení a spolupráci s časopisem ukončila po více než dvaceti letech na podzim roku 2004.

Můžete porovnávat, jak se - v dobrém i špatném - na kvalitě titulu podepsali různí majitelé?

V době SNTL jsem působila vlastně jako spolupracovnice, pracovala jsem tehdy v Ústavu bytové a oděvní kultury a připravovala seriály. Některé byly lehce poučné, šířily osvětu a také popularizovaly práci ÚBOK. Na jejich vymýšlení a přípravě jsme se vždy podíleli společně. Výběr byl sice tehdy omezený, nebylo možné najít reálné vzory. A když už jsme je našli, tak dost často nešly vyfotit. Proto jsme si u příležitosti Roku dítěte pronajali halu, kde jsme sestavili reálné místnosti tak, že vždy byla jedna stěna odnímatelná, což značně ulehčilo jejich focení. Je to zcela běžný postup ve světě při fotografování interiérů do časopisů. Nám se to podařilo tehdy poprvé a myslím také naposled. Dnes už se do toho z finančních důvodů nikdo nepustí. Když jsem se vrátila do Domova v polovině devadesátých let, kdy patřil Economii, kupodivu jsem zaznamenala obrat směrem k horšímu. Myslela jsme si, že jde o bohaté vydavatelství, které bude do časopisu investovat. Ale bylo to zcela naopak. Oni tvrdili, že dobrý časopis se prodává sám. Navíc zmenšili formát, aby měli stejně velké inzeráty pro všechny tituly ve vydavatelství. Naučné seriály vedení nechtělo, prý kazí pověst a inzerenti nebudou mít o takový časopis zájem. Hodně věcí se podřizovalo tlaku inzerentů, hlavně aby se neurazili. Obsah časopisu, články i práce redaktorů směřovaly k mnohem větší povrchnosti. Úloha časopisu v tomto období nebyla nijak přesně vymezená. Původní Domov měl za úkol osvětu lidí, bez ohledu na politiku a peníze. V tomto období jsem měla pocit, že jde hlavně o ty peníze. Aby jich časopis vydělal co nejvíc s co nejmenšími náklady. Časopis se stal mnohem komerčnějším, začaly se tam objevovat firemní prezentace, které se nijak graficky neodlišovaly od redakčních materiálů.

Myslíte si, že by původní Domov - tedy s podobným obsahovým zaměřením - měl šanci dneska obstát?

Důvod, proč poklesl jeho prodej je podle mě nejen fakt, že tady existuje spousta velice podobných časopisů. V původním Domově bylo především více témat, byl to jakýsi otevřený vějíř, kde si mohl každý najít něco - od umění přes design, techniku, dobré čtení, informace ze zahraničí, novinky, zařizování, návštěvy bytů a podobně. V Economii se už tento obsah začal oklešťovat a zaměřoval se hlavně na bydlení, ale stále jsme ještě představovali osobnosti z uměleckého a odborného života. Ale i to se postupně utlumovalo až postupně zmizelo. Něco podobného jsme se pokoušeli ještě obnovit za pana Bukovského, kdy jsme chtěli dát jako dříve prostor podobně zaměřeným školám. Ale také školství se za tu dobu posunulo jinam, až jsme zjistili, že o spolupráci už není zájem. Většina čtenářů se s tím titulem neidentifikuje jako dřív.

Všichni vydavatelé tvrdí, že jsou zaměřeni na mladé, ale nikdo si neuvědomuje, že to není stádo, a že se i tito lidé liší a mají různý vkus. Ale to se dalo předpokládat od samého začátku. Když jsem byla v roce 1990 na stáži ve Vídni, už tenkrát mi říkali: Nedělejte si naděje, takový časopis jako Domov už dělat nebudete. Na druhé straně musím říct, že bych obětovala i sebelepší časopis za to, aby lidi nebyli zavírání.

Je možné říct, že se tlak politický změnil v ekonomický?

Poprvé jsme nátlak inzerentů zažila právě v Economii, kdy se objevily požadavky firem, které chtěly mít inzerát samy na stránce, kladly si podmínky, kde může být zařazená konkurenční firma a podobně. Kultura inzerce tady přitom chyběla a myslím, že stále ještě chybí nějaká. Ty firmy si ani nedaly práci, aby měl inzerát nějaký nápad, k něčemu vypadal. Dokonce jsem tehdy dva inzeráty odmítla zařadit, protože jsem je považovala po obsahové stránce za nesmysl - jeden byl o nějakých geopatogenních zónách a druhý vysvětloval, jak obraz vydává léčivé síly. Ale že bychom se nějak zbavili politických tlaků se říct také nedá. V roce 1999 jsme třeba zveřejnili uměleckou fotografii z demonstrací v roce 1989 a přidali titulek Jen vzpomínky zůstanou? s tím, že jsme ještě časopis o umění. A vedení se ohrazovalo, co tam ta fotografie dělá, že prý nejsme politický časopis. Ale ekonomické tlaky byly asi silnější. Třeba

když jsme sehnali byt Ivana Medka, kde byly pověšené obrazy jeho bratra Mikoláše Medka, opět byl problém, protože si inzertní oddělení stěžovalo, jak k tomu mají sehnat inzerci.

6. Kvantitativní analýza Domova v období 1960-2000

Nejen změna společenské, politické a ekonomické situace, ale také posun v charakteru a informovanosti čtenáře a rozvoj technických prostředků se podílely na proměně časopisu za posledních pětadvaceti let.

Časopis během tohoto období míval více či méně pevnou strukturu, kterou dodržoval. Zatímco na začátku jeho existence se v úvodu Domova střídal editorial s úvodníkem na aktuální téma, v roce 1980 tady dostává prostor rubrika odpovídáme na dopisy čtenářů, v roce 1990 fejeton, který dvakrát střídá (v číslech 2 a 6) úvodník šéfredaktora ing. arch. Jiřího Barty. V roce 2000 je na úvod zařazen vždy editorial šéfredaktorky. Celých dvanáct měsíců má konstantní podobu - je na první redakční straně za inzercí, doprovází ho stejný portrét a velice podobný je i rozsah.

Více či méně svázanou strukturu lze najít i v každém ročníku. Zatímco zpočátku se řazení článků a témat měnilo také s ohledem na množství a umístění barevných stran, v roce 2000 je struktura téměř konstantní - za sebou se řadí editorial, obsah, první návštěva v interiéru, novinky a trendy, druhá a třetí návštěva, z českého trhu a podobně. Závěr tvoří po speciální příloze, která se také snaží zachovávat vlastní strukturu „menšího“ časopisu, rubrika krátce a na šedém papíře je tištěný blok obsahující právní poradnu, dva až tři technické materiály, dopisy čtenářů a křížovku. Mezi inzercí je zařazena už pouze upoutávka na obsah dalšího čísla. Ačkoli si v roce 2000 Domov udržuje poměrně přesnou strukturu, nezdá se přehlednější než časopis před deseti či dvaceti lety. Ovlivnila to nejen grafická podoba, ale především inzeráty a komerční prezentace bez řádného označení zařazované mezi články i do nich.

Podobně se mění i kvantita a kvalita různých témat. Pro následnou analýzu je rozdělují na několik okruhů:

- 1 - zařizování a nábytek (kam zpočátku patří také informace o veletrzích, protože jinde nebylo možné zajímavé kusy nábytku vidět)
- 2 - užité umění
- 3 - design
- 4 - návštěvy a prezentace interiérů včetně návštěv o známých osobností

- 5 - architektura a stavebnictví
  - 6 - zahrada
  - 7 - domácnost a spotřebiče
  - 8 - rubriky zaměřené na domácí kutily
  - 9 - technické články (vytápění, podlahy, výměna a výběr oken a podobně)
- Samozřejmě se během existence vyskytly i další útvary a témata, jejich množství však bylo zanedbatelné.

6.1 Téma zařizování a nábytek

Ačkoliv bych se měla zaměřit na kvantitativní analýzu, je třeba v úvodu podotknout, že nejen tyto rubriky byly zvlášť v prvních desetiletí existence časopisu zpracovány na vysoké úrovni.

Materiály o zařizování a nábytku mají zvlášť v roce 1960 zdaleka největší zastoupení v časopise. Často jsou spojovány s ohlednutím za domácí či zahraniční výstavou, neboť jinde byla pravděpodobnost objevení zajímavého zařízení opravdu minimální. Kvalitní a moderní nábytek tehdy v obchodech chyběl, což dokládá i konstatování z článku Nábytek 1960: „Náš nábytkářský průmysl dostal velký úkol: vyrobit nábytek, odpovídající potřebám současného člověka, odpovídající požadavkům bytu v nových typových jednotkách.“ [1] Tento apel se později v časopise objevuje ještě mnohokrát.

V prvním vydání Domova je věnována tomuto tématu více než třetina rozsahu, 23 z 65 stran. Článek Koberce 1960 doplňuje ještě šest stran věnovaných nábytku typu Montisektor, jednoznačně inspirovanému zahraniční produkci. A do této kapitoly lze zařadit i materiál o bytových doplňcích, osvětlení a barvách v našem bytě.

Také v dalších číslech v roce 1960 patří tomuto tématu zhruba třetina časopisu.

---

[1] Nábytek 1960, Domov 1/1960, str. 14

Například úvodní materiál z čísla tři se ptá: Lze typové byty dobře zařídit? V čísle čtyři mimo jiné zastupuje tuto kategorii článek Dětský pokoj, kde autor apeluje, aby rodiče zařizovali místnosti svých potomků rovnoprávně s ostatními nikoli tím, co kde zbylo, tento problém přetrvává v naší společnosti ještě dnes, skoro po padesáti letech: „Nechceme, aby naše děti byly zázrakem, který kdekdo doma obsluhuje. Nechceme, aby nákladný nábytek a celkové zařízení dětského pokoje a dětského koutku učilo děti nemístné náročnosti, výlučnosti. Nezapomínejme však při tom na to, že dětství není jen přípravou na život, na dospělost. Je samo o sobě kusem života, rovnocenným jeho ostatním obdobím. Jeho šťastné rozvinutí závisí do značné míry na tom, jaký má dítě domov, jak bydlí, jaké věci má kolem sebe.“ [2]

V Domově číslo 5/1960 redaktoři hledají dobrou knihovnu na celkem šesti stranách a dále se zabývají skříní v bytě, což je jednostránkový materiál obsahující i rozbory, jak velká skříň je potřeba pro vícečlennou rodinu a podobně. Další dvoustrana je věnována nábytku z Litvy.

Dnes poněkud unikátně působí článek v Domově číslo 5 od architektky Evy Jiřičné a J. Jiřičného - Volaly Kralupy. Stavba mládeže v Kralupech potřebovala od redakce radu, jak zařídit společenskou místnost pro období, kdy ještě nebude stát kulturní dům.

Číslo 6 se věnuje dánskému nábytku a také uplatnění starožitných kousků v moderní domácnosti. Dvoustrana o úpravě kuchyně patří mezi první materiály, které naznačují, že si čtenáři mohou leccos zařídit, upravit či renovovat sami.

O deset let později článků na toto téma značně ubývá. Z prvního čísla sem lze zařadit materiál o prototypu bytu Visiona, který však autor „shazuje“ příloženou Povídkou o boháči. Trochu směšně působí i srovnání s dalším článkem, nazvaným Česká Visiona. Ukazuje jednu typovou skříňku a varianty jejího využití. Celkem jde asi o deset stran z celkového rozsahu, informační hodnota je však mnohem menší.

---

2 Dětský pokoj, Domov 4/1960, str. 40

V druhém Domově z roku 1970 je věnováno nábytku a zařizování 16 stran. Dvanáct z nich však patří článku Výtvarníci ÚLUV vystavovali (ÚLUV: Ústředí lidové umělecké tvorby.) Materiál se zaměřuje nejen na ukázkou nábytku, ale i doplňků a bytového textilu. Kvalitou a obsahem by bylo možné přirovnat k materiálům z roku 1960. Podobně jako před deseti lety se i tady objevují stížnosti na kvalitu a úroveň tohoto odvětví u nás: „Výrobou hromadnou a velkosériovou se zabývají převážně národní podniky. Pokud by se nevyráběly výhradně nábytkové komplety (například obývací pokoje, které si zákazník může zakoupit pouze v úplné sestavě), dalo by se říci, že je to obdoba oděvní konfekce. Výroba a prodej oděvní konfekce je však podstatně dál než výroba sériového nábytku“. [3]

V dalších číslech tohoto ročníku se téma o zařizování objevuje velmi sporadicky, je zastoupeno zpravidla jedním, výjimečně dvěma materiály v čísle čtyři. Informace o domácí produkci nábytku se objevují pouze jako součást různých výstav a přehlídek, a to nejen tuzemských. Jinde totiž mnoho zajímavých kusů k vidění nebylo. Zvláště v tehdejší době byly velmi cenné ukázky ze zahraničních veletrhů a trendy v nábytku v různých zemích, které pomohly čtenáři udělat si představu, kam se nábytek vyvíjí. Domov se tyto články snažil přinášet v každém čísle. Mířil přitom hlavně do Skandinávie, Francie či nebo na německé a italské veletrhy. Socialistický blok zde byl jednou zastoupen Litvou.

Rok 1980 v časopise Domov znamená návrat materiálů o zařizování a výběru nábytku. Podílí se na tom nejen nově navázaná spolupráce s Ústavem bytové a oděvní kultury v Praze. V čísle 1/1980 je tomuto tématu věnováno 25 stran. To byl sice poměrně velký prostor, který v dalším čísle klesl, ale v následujících vydáních si tyto materiály drží dobrý rozsah kolem patnácti stran, tedy zhruba čtvrtinu časopisu.

Bydlení a zařizování jsou v roce 1980 věnovány také dva pravidelné seriály - O bydlení, který připravuje již zmiňovaný ÚBOK a Jak se vám bydlí, Novákovi?

---

³ Nábytek na zakázku? Domov 2/1970, str. 40

U druhého ale zaměření, kvalita i reakce okolí měly během roku sestupný trend. V prvním čísle stojí za vypíchnutí, jak už jsem se zmiňovala v chronologické deskripci, materiál připravený u příležitosti mezinárodního roku dítěte Obytné funkce a nábytek pro děti. Velký prostor opět dostalo ohlédnutí ze výstavou spotřebního zboží v Brně a připomenutí výročí nábytkářského družstva Dyha Brno.

V druhém čísle se seriál O bydlení věnuje kuchyním, ve stejném čísle je článek Moderní kuchyně - nádobí a náčiní, dále se tu objevují rady jak vybírat dřez, jídelní stoly a židle. Po letech vzala za své myšlenka o celodenním hromadném stravování a společných domech. Proto se kuchyně dočkala v bytě rovnoprávnosti a pozornosti, jakou si zasloužila.

V materiálu Situace normální, který se věnuje trhu s nábytkem, autor poukazuje na rostoucí informovanost a vytříbenost vkusu občanů. „Jakýmsi signálem, oznamujícím změny v nazírání našich občanů na zařizování bytů, byly odbytové potíže u některých skupin vyráběného nábytku. Tyto odbytové potíže se projevíly již na počátku roku 1977. Naproti tomu je protikladem stálá vysoká poptávka po jiných nábytkových typech.“ [4]

V roce 1990 dostává představování kvalitního nábytku novou formu - několikrát během roku se tady objevuje upozornění na otevření nových prodejen s kvalitním nábytkem. Je nutné připomenout, že vzhledem k výrobním lhůtám časopisu a situaci na trhu ještě nešlo o nějakou propagaci jedné firmy oproti jiné. Pravidelným zdrojem o novinkách byly stále výstavy a veletrhy u nás i v zahraničí. Jen v prvním čísle tyto články dostaly prostor na 20 stranách ze 75.

V druhém čísle je představen nábytek z Norska, který o pár stran dál střídají ukázky ze výstavy Salón je salón. Pro čtenáře však byla zřejmě mnohem zajímavější rubrika, která se objevila v každém Domově a jmenovala se Váš byt řeší. Různí architekti v časopise prezentovali byt, který navrhli pro

---

4 Situace normální, Domov 2/1980, str. 51

konkrétní lidi na základě zaslaného půdorysu a velikost, životního stylu i požadavků rodiny. Rubrika měla většinou rozsah čtyři strany. Praktické rady při zařizování a zkušenosti přináší také další série článků - Bydlení na sídlišti. Zařizování a nábytku je tak v tomto roce obvykle věnovaná až čtvrtina časopisu.

Dvakrát se v časopise objevuje takzvané monotéma - tedy větší materiál, skládající se z několika "podčlánků". V pátém čísle to je Ukládání v kuchyni, které dostalo prostor na deseti stranách. O číslo dříve dostaly Rodinné sauny a saunování, které se skládaly ze tří materiálů, dokonce 26 stran ze 78, tedy celou třetinu časopisu.

Nábytek a zařizování dostávají v roce 2000 prostor v rubrice novinky a trendy, která většinou přinášela informace z veletrhů a výstav. Místo na tyto informace byl vymezen také v přílohách, kde se mohl čtenář dozvědět jak postupovat při zařizování bytu, čím vybavit ložnici a obývací pokoj a podobně. Rozsah těchto článků však nebýval takový, aby mohly poskytovat komplexní přehled. Informačně velmi kvalitní byla rubrika Nábytek pod lupou. Ve struktuře časopisu však byla zařazená na samotný konec mezi právní poradnu a čtenářské dopisy. Doplněvaly ji pouze černobílé fotografie.

6.2 Téma užité umění

„V krásných věcech vidíme denní nutnost nezbytnou stejně jako chléb,“ citát národní umělkyně a předsedkyně redakční rady Jarmily Glazarové otevírá v roce 1960 materiál Průmysloví výtvarníci soutěží. Následuje další rubrika, která se stává pravidelným přídělem tohoto duchovního chleba, a to Mladí umělci pro moderní domov. Článků na toto téma číslo od čísla přibývá. Zatímco v prvním vydání je reprezentovaly tito dva zástupci, v druhém čísle s k nim přidává článek Krása z výstav do našich domovů, upozorňující na celostátní přehlídku výtvarného umění v Jízdárně Pražského hradu, dále potom materiál představující Užité sklo školy profesora Kaplického a informace o dvou textilních výstavách. Celkem už tomuto tématu patří 15 stran z 63. V čísle čtyři je pouze devět stran věnováno milánskému Triennale. Informaci o této přehlídce mohl tehdejší československý čtenář najít v jiném

domácím periodiku jen těžko. Její význam připomíná autor článku ve vysvětlení, proč přehlídka dostala v Domově tak neobyčejný rozsah: „Stala se nejvýznamnější světovou přehlídkou a soutěžním kolbištěm vyspělých průmyslových zemí právě v oblasti kulturní stránky výroby. Obchodní zájem není přímým a hlavním vodítkem.“ [4]

Užitě umění se stává významnou součástí časopisu hlavně o deset let později. V Domově 1/1970 dostávají články O sochách ve městě Liberci a Řezané sklo celkem deset stran, o dva měsíce později je to už sedmáct stran a na podobné úrovni se drží rozsah do konce tohoto ročníku. Většinou jde o představení konkrétního druhu umění (soch, šperků či lidového umění), osobnosti autorů zatím ještě zůstávají v pozadí. Objevují se až v posledním Domově v tomto roce.

Umění je také součástí různých ohlédnutí za výstavami. Plasty, sochy a další sochařské počiny lze objevit i při návštěvách v domech a zahradách, které se v roce 1970 začínají v časopise pravidelně objevovat.

Užitě umění si uchovává v roce 1980 standardní rozsah i podobu. V každém čísle je mu věnováno čtyři až šest materiálů s celkovým rozsahem přibližně 15 stran, tedy čtvrtina časopisu. Ve struktuře materiálů se toho za deset let příliš nezměnilo. Na stránkách se mohou čtenáři setkat s osobnostmi, které se věnují práci se dřevem, textilem, sklem i keramikou včetně návštěv jejich ateliérů. Pravidelný prostor zde dostávají na svou prezentaci i umělecké školy. Nechybí ani ohlédnutí za soutěžemi a přehlídkami z oboru.

Množství stránek věnovaných užitému umění začíná klesat v roce 1990, kdy se uprostřed roku věnuje tématu pouze jeden materiál v čísle. Většinou jde o představení jedné konkrétní osobnosti a její tvorby. Velice se redukovala spolupráce s výtvarnými školami a informace o výstavách se přesunují do rubriky krátkých zpráv Domov informuje.

V roce 2000 se v časopise objevují zpravidla dva materiály z této oblasti. Jeden, většinou formou rozhovoru, představuje skláře, výtvarníky, keramiky

-----
4 Triennale, Domov 4/1960, str. 18

a další umělce. Mají obvykle rozsah čtyř stran a samozřejmě je doplňují i ukázky z tvorby zpovídáných osob. Domov však v tomto roce opět poskytuje několik stran také uměleckým středním a vysokým školám, které na jeho stránkách prezentují především díla svých žáků.

6.3 Téma design

První větší pojednání na téma design se v Domově objevuje až ve čtvrtém čísle v roce 1980. Autor tady mimo jiné objasňuje, co termín nábytkový design je: „Hlavním cílem těchto tvůrčích týmů je tvorba individuálního charakteru nábytku, který nespočívá jen v dekorujících elementech, ale v dobrém: a) tvaru, b) funkci, c) konstrukci d) celkovém komfortu výrobku.“[5]

Materiál, který dostal prostor na osmi stranách doprovázejí až příliš velké detaily nábytku, jež působí poměrně rušivým dojmem. O několik stránek dále se design objevuje znovu a to v rozhovoru s pracovnící Umělecko-průmyslového muzea, který nese název Muzeum a design.

V roce 1990 se designu věnuje několik materiálů. Jsou to především dvě původní interview Domova s významnými zahraničními designéry a architektky. V prvním čísle v roce 1990 Domov vyzpovídal tehdy západoněmeckého designéra Andease Brandoliniho a v posledním vydání Bořka Šípka. Mezi tím byly ještě zveřejněny dva články Bella Italia a Moudrost designu Jak Francka. Přesto je této oblasti v porovnání s jinými tématy stále věnováno jen minimálně prostoru a pozornosti.

Také v roce 2000 se materiály o designu objevují sporadicky, a to většinou opět v rámci rubriky Novinky a trendy. Ve třech případech je věnováno designu i více stran pod hlavičkou Obydlený svět/osobnosti designu.

Základem článku je vždy zahraniční přehlídka nebo veletrh.

---

⁵ Design - součást kvality nábytku a bytových doplňků, Domov 4/1980, str. 6

6.4 Ukázky reálných interiérů a návštěvy

V roce 1960 byly rady, jak zařizovat a vybavovat interiér, dokumentovány pouze nákresy a půdorysy, fotografie interiérů zde chyběly.

O deset let později si už čtenář mohl prohlížet fotografie z domů, bytů a dalších objektů. V Domově je dvěma materiálům věnováno celkem 18 stran. První návštěva překvapivě poodhalí lidem Soukromý život Salvadora Dalího a nechá čtenáře nahlédnout do vily, kde tehdy žil známý umělec. Návštěvy u známých osobností se v tomto roce stávají čím dál častější. V dalších číslech čtenář mohl prostřednictvím Domova nahlédnout do vily výtvarníka Cyrila Boudy nebo domku národního umělce Václava Rabate. V čísle 5/1970 návštěvu nahrazuje článek Jinak než obvykle. Moderátor Vladimír Dvořák v něm konstatuje: „Často uveřejňujete byty různých výtvarníků nebo architektů, kde je všechno jako ze škatulky... A někdy jsou to byty, které jako by se zrodily jenom proto, aby byly ukazovány a fotografovány. A takový byt já nemám.“ [6] Proto návštěvu nahrazuje rozhovorem s tímto umělcem na téma domov a bydlení. Podobná situace se opakuje o měsíc později s Miroslavem Horníčkem. Návštěvy u osobností v některých číslech doplňují také domy a byty, které si zařídili „obyčejní“ lidé. Například v čísle 4 nabízí Domov svým čtenářům devítistránkovou prohlídku Dům v řadě. Dále následuje 11 stran fotografií a textu o rekonstruovaném půdním bytě. Připočteme-li k tomu ještě tři strany z opraveného pražského paláce, zjistíme, že návštěvám je v tomto vydání věnována třetina celého časopisu.

Na rozhraní návštěv a užitého umění je desetistránkový Ateliér na brambořišti v čísle 6, který přibližuje nejen interiér domu, ale také některá díla majitelů - výtvarníků.

V roce 1980 z časopisu zcela vymizely návštěvy u známých osobností. Čtenář dostal v každém čísle možnost nahlédnout do jednoho či dvou interiérů. Nedostávaly však tolik prostoru jako před deseti lety. Rozsah byl zpravidla čtyři strany. Kromě ukázek bytů a domů přibývají návštěvy v chatách

---

6 Jinak než obvykle, Domov 5/1970, str. 44

- fenoménu té doby v Československu. Za návštěvu lze označit také první dva díly seriálu Jak se vám daří, Novákovi?

V roce 1990 se návštěva bytů objevuje pravidelně jako součást rubriky Bydlení na sídlišti, která dostává prostor v každém Domově od čísla dvě: „Přestože výsledky výzkumů bydlení na sídlištech před několika lety konstatovaly, že více jak polovina obyvatel zkoumaných lokalit nových bytových souborů je s bydlením, byty i okolním prostředím spokojena, je současně zjištěno, že život v jejich monotónním prostředí vyvolává u mnoha lidí pocity osamění, odcizení a stísněnosti... Proto bychom měli jako obyvatelé sídlišť i my sami vyburcovat svou lhostejnost k obytnému prostředí, k onomu prostředí, ve kterém musíme žít, a měli bychom se pokusit i v rámci svých možností aktivovat fantazii ke zlepšení kvalitativních parametrů našeho nejbližšího prostředí – bytu.“ [7] Návštěvu na sídlišti zpravidla doplňuje ještě další, a to v činžovním bytě nebo rodinném domě. Častěji se tady objevují návštěvy v zahraničí. Příkladem může být v Domově číslo 2 památkově chráněný dům v Bulharsku s kombinací původního a nově vyrobeného nábytku. Přesto tyto dvě návštěvy dohromady nedostávají v časopise více prostoru než kolem deseti stránek.

Svůj boom si zažívají návštěvy v roce 2000, kdy dostávají nejvíce prostoru. Po první návštěvě vždy následoval předěl z novinek, aby časopis pokračoval v prohlídce dvou interiérů za sebou. Zpravidla následovala i návštěva v jiném objektu -nejčastěji ve škole - a časem se objevuje pravidelná návštěva v rodinném domě. Tomuto útvaru patřily i první stránky speciálních příloh v druhé polovině Domova. Tyto články tak dostávaly kolem 25 stran a podle rozsahu čísla tak tvořily 25 až 30 % obsahu. Postupně se začínají objevovat i návštěvy v bytech celebrit, aby od čísla deset patřily hvězdám showbiznyu právě úvodní návštěvy v Domově. Výjimkou bylo číslo 12. Ačkoli návštěvy všeobecně dostávají mnohem více prostoru než v minulých letech, rozhodně nelze říci, že by se tady čtenář dozvěděl více informací o bytě, způsobu jeho zařízení a podobně.

---

⁷ Atypický byt na typickém sídlišti, Domov 2/1990, str. 29

Množství textu u šestistránkového článku většinou odpovídalo rozsahu půl až jedna normostrana.

6.5 Téma architektura a stavebnictví

Architektura a stavebnictví dostávají prostor zvlášť v počátcích časopisu. Postupně kvantita, ale také kvalita přinášovaných informací klesá.

V roce 1960 v Domově číslo 1 je zhruba šestina, tedy 10 ze 65 stránek věnováno úrovni stavebnictví, bytové výstavbě a zařizování bytů v panelových domech. Po hlavním článku Pražané staví následují další čtyři stránky na téma stavby rodinného domku s výkresy a půdorysy a dvoustránková úvaha Jak budeme bydlet v budoucnosti.

V čísle 2 je tomuto tématu věnován hned první článek Člověk a dům o rozsahu pět stran. Následuje téma Přestavujeme vesnický domek od arch. Máčela. Autor tady popisuje i úkoly, které na tehdejší stavebníky a projektanty čekaly: „Hlavním úkolem přestavby je doplnit byt koupelnou, splachovacím záchodem a vyřešit moderní kuchyň. Černá kuchyně, která při kolektivním hospodaření nemá opodstatnění, se může vybourat a na jejím místě se postaví záchod a lázeň.“ [7] U tohoto článku je celá dvoustrana věnována výkresům a perspektívám, které názorně představují venkovský domek, přestavěný na moderní byt k nerozeznání od jakéhokoli jiného. Václav Tajovský se poté věnuje přestavbě chaty. V tomto čísle je tedy stavbě jako takové věnováno 12 stran z 63.

Třetí číslo už tomuto tématu věnuje pouze čtyři strany v materiálu Experimenty ve stavebnictví .

Domov číslo 6 zařadil hned za editorial tehdejšího šéfredaktora Ludvíka Veselého materiál věnovaný novostavbě bytového domu v Praze-Bubenci od architekta Havránka. Jednalo se o mimořádně zdařilý pokus o kvalitní bydlení, kterému je věnována náležitá pozornost na třech stranách a to včetně půdorysů. Následuje analýza z cesty po šesti různých sídlištích v republice

---

⁷ Přestavujeme vesnický domek, Domov 2/1960, str. 4

od architektů Librové a Lábuse: „Dosavadní naši bytovou výstavbu charakterizují téměř tři čtvrtiny dvoupokojových bytů. Obývají ji především domácnosti tří až čtyřčlenné, většinou rodiče se dvěma dětmi. Jsou-li děti různého pohlaví, počet místností nestačí. Také směnnost silně vadí a bude vadit stále více. Tento stav je důsledkem našich dosavadních ekonomických možností a odpovídá špatnému, ale tradičnímu požadavku větších místností, i když je jejich počet menší!...“ [8] Celkem pět stránek je v tomto čísle věnováno kolektivním domům, na prvním místě známému litvínovskému. V roce 1970 ustupuje toto téma do pozadí. Dostává prostor pouze na třech až pěti stranách a zpravidla má teoretické pojetí. V čísle jedna je to materiál Jak Bydlíme a Prostředí pro lidský život o vztahu a vzájemném ovlivňování mezi průmyslem i jiným odvětvími výroby a bydlením. První srovnává bytovou situaci v Československu a tehdejší Evropě v šedesátých letech: „Neméně uspokojivá je kulturnost našeho bydlení, určená vybavením bytů základním příslušenstvím. Tak vodovod v bytě mělo u nás jen 49,1 % bytů, čímž se řadíme v žebříčku 21 evropských zemí až na patnácté místo. (Ve Spojeném království byl vodovod zaveden v 98,4 % bytů, ve Švýcarsku v 97,8 %, v Norsku v 90,4 % atd.) Koupelnou (sprchovým koutem) je v ČSSR vybavena jen asi třetina bytů, zatímco například ve Spojeném království 77,4 %... Procentem bytů s WC (29 %) se řadíme až na 17. místo a pronikavě zaostáváme za evropskými špičkami (Švýcarsko 99,7 %, Spojené království 91,7 %, Belgie 88,98 %).“ [9]

V dalších měsících pokračují články na téma Prostředí pro lidský život. Výjimkou mezi teoretickými materiály je představení dostavujícího se televizního vysílače na Ještědu, kterého si všiml i svět a ocenil ho Perretovou cenou. Částečně se stavba objevuje v materiálu Dům v řadě v čísle 4. Po zbytek roku je však zcela ignorováno.

-----
8 Poučení a výstraha, Domov 6/1960, str. 6

9 Jak bydlíme, Domov 1/1970, str. 2

V roce 1980 se do časopisu vracejí články věnované stavbě a architektuře. Neomezují se pouze na území Československa, ale v několika případech se vydávají i do zahraničí. Úvod časopisu patří v každém čísle seriálu *Architektura jako domov*. V prvním díle se autor pokouší vymezit, co vlastně slovo architektura a také domov znamenají: „Do pojmu Domova patří vlastně nerozlučně to co nás obklopuje - příroda a krajina, stavby i města, což si výrazně uvědomujeme tehdy, když se ocitneme ve vzdálení cizí zemi.“ [10] Článek doplňují obrázky nejen malebných zákoutí Malé strany, ale také moderních sídlišť. Další části jsou věnované sblížování města a venkova, problematice sídlišť, lidové architektuře a podobně.

Prostor zde opět dostávají veřejná prostranství, a to například ukázka dětského hřiště v Berlíně v *Domově 2/1980*. V pátém čísle se mohl čtenář přesvědčit o proměně staveb a architektury na pobřeží Jadranu. Poslední *Domov* v roce 1980 seznamuje čtenáře s pařížským kulturním centrem Pompidou. Mnohé čtenáře však mohl odradit od přečtení článku titulek *Vřed na tváři Paříže*. I když v textu předkládá autor argumenty pro i proti, více tolerance by neškodila ani titulku.

Velký prostor dostaly stavba a architektu v *Domově* po třiceti letech v roce 1990. V tomto roce se časopis zabývá nejen rodinnými domy, ale také komerčními objekty a přidává ukázky ze zahraniční architektury.

V čísle 1 a 2 dostávají tato témata prostor na 18 stranách, ve třetím na 15, ve čtvrtém na 21 a v pátém na 20 stranách. V *Domově* číslo 6 jejich počet klesá na 14 stran. Při rozsahu časopisu necelých 80 stran je to tedy vždy kolem 20 až 25 %. Tento rok je bohatý na seriály z těchto témat. Více článků tak dovoluje podat čtenáři komplexnější informaci o problému.

Na začátku roku už probíhá série *Hliněná architektura 2*. Časem se přidává nepravidelná série *Drobná architektura* a plastika v krajině a od poloviny roku pravidelně vychází články o lidové architektuře.

-----
10 *Architektura jako domov*, *Domov 1/1980*, str. 24

V prvním čísle patří k nejzajímavějším materiálům Nové posláni mosteckého chámu. Už třetím dílem sem z roku 1989 přešly články o hliněné architektuře: „Hlínu je dnes možno stabilizovat tak, že odolává vodě a mrazu lépe než pálená lícová cihla a má i srovnatelné pevnostní parametry,“ říká ing. Petr Suske o materiálu, který do té doby a ještě dnes mnozí považují za více či méně exotický. [11]

Seriál o lidové architektuře žijící, uvádí autor slovy: „Nutnou podmínkou pro navrácení původní krásy krajiny a sídlům je schopnost těmto historickým kvalitám porozumět, mít schopnost je rozpoznat a hodnotit. Sem patří i schopnost orientovat se v mnohotvárném časovém i výtvarném vývoji naší tradiční vesnické zástavby, která tvoří podstatnou část většiny historických jader našich sídel a spoluvytváří obraz krajiny.“ [12] V čísle 3 je čtenář navíc pozván do dřevěného domu v Kanadě, v pátém čísle se může seznámit s architekturou nového severovýchodního města na okraji Paříže.

Architektura je v roce 2000 pravidelně zastoupena návštěvami ze zahraničí, které představují například vilu na okraji Tel Avivu, westernové městečko i staré vesnice v Číně. Několikrát se Domov zabývá také architekturou historických domů. Moderní a tuzemská architektura zcela chybí.

Nepravidelně se v Domově objevují teoretické materiály o přestavbách a rekonstrukcích, text většinou doplňují nákresy a půdorysy, ovšem bez prezentace skutečných realizací.

6.6 Téma zahrada a zeleň

Květiny a zeleň mají v Domově své pravidelné místo. Časem se však mění nejen rozsah věnovaný tomuto tématu, ale také zaměření, které během čtyřiceti let obsáhlo vše od pěstování a aranžování květin, přes návštěvy soukromých zahrad až po zeleň ve veřejných prostorech.

V roce 1960 v čísle 1 dostávají hydroponie prostor na dvou stranách.

V čísle 3 byl publikován osmistránkový materiál o veřejné zeleni ve městě.

-----
11 Hliněný dům konce 20. století, Domov 2/1980, str. 34

12 Lidová architektura žijící: jižní Čechy, Domov 4/1980, str. 3

Další číslo věnuje osm stran dětem ve městě a úpravě dětských hřišť a parků, což částečně nahrazuje tuto rubriku. Poslední číslo se věnuje správnému rozmístění zeleně a sázení vzrostlých stromů ve městě.

V roce 1970 toto téma dostává v časopise méně prostoru. Samostatně se zahrada objevuje v čísle 1, kde Václav Větvíčka představuje původní plané růže pro venkovské zahrádky. V čísle dvě se mohl čtenář seznámit se stále kvetoucími keři, které období okolí domu i v zimě. Květnový Domov se věnuje tulipánům a předchází mu také článek o aranžmá Sklo a květina. Fotografie zahrad někdy bývají součástí návštěv.

V roce 1980 se objevuje vliv zeleně a přírody například v seriálu Architektura jako domov. Nechybí však ani konkrétní články, a to v seriálu Abeceda úpravy řezaných květin, která se během roku objevuje čtyřikrát a nepřekračuje rozsah dvou stran.

Květiny a zeleň jsou v roce 1990 opět zastoupeny jedním materiálem v každém čísle. Jeho rozsah se však zvětšuje, a to až na devět stran. Během roku se však značně mění témata i zaměření této rubriky. Zatímco v čísle 1 se časopis opět zabývá na třech stranách hydroponiemi, ve druhém a třetím čísle se přesunuje k tématu tehdy ještě skoro neznámému – zeleným střechám. Na šesti stranách v čísle 3 redakce seznamuje čtenáře s výhodami tohoto řešení i popisem jejich vzniku. V dalším čísle dostává závěr tématu dokonce devět stran, z nichž tři zabírá tabulka s rostlinami vhodnými pro pěstování na střeše. Po návratu do interiéru v Domově číslo 4 se opět v předposledním vydání přesunuje čtenář ven a na sedmi stranách se dozví vše o popínavým dřevinám zdobících ne jeden dům. Poslední číslo se zaměřuje na kaktusy s konstatováním, že pro lidi nevhodné suché a teplé prostředí v panelákových bytech je pro tyto rostliny ideální.

V roce 2000 je zastoupená zahrada v časopise pouze jedním materiálem, ale ten patří k nejzajímavějším. Zaměřuje se na návštěvy v zahradách, které navrhoval specialista, výjimečně představí například stavbu jezírka nebo se zabývá fenoménem moravských předzahrádek. V čísle 8 je tématu věnovaná celá osmnáctistránková příloha Zelený domov.

6.7 Téma domácnost a spotřebiče

Téma domácnost dostává prostor hlavně v začátcích časopisu, kdy u nás chybí nejen periodika o bydlení a životním stylu, ale omezená je i nabídka časopisů pro ženy. Navíc dochází ke změně postavení ženy ve společnosti, což se projevuje především v péči o domácnost. Upozorňuje na to i architekt Julius Šifa v článku Člověk a dům: „Zásadní vliv na názory o bydlení mají společenské poměry a změny. Tak rostoucí zaměstnanost žen v naší republice vylučuje postupně z bytu některé funkce, bez nichž jsme si dříve nedovedli bydlení představit: přenášejí se do společenských služeb, do prádel, čistíren, žehlíren i do podniků společného stravování atd. (...) Dítě tráví mnohem více času než dříve mimo byt v jeslích, školkách, družinách, školách.“ [13]

Tyto rubriky jsou zpravidla umístěny v druhé polovině časopisu a na zhruba šesti stránkách představují nejen nové kuchyňské spotřebiče, chladničky, pračky, zabývají se stolováním, ale také péčí o šaty, domácím oblečením a podobně. V prvním ročníku tady ale čtenář nenašel například zásady, jak se zařizuje kuchyň. Místo toho se tu objevovaly vize o tom, že tyto činnosti budou v domácnost omezené a přesunou se do společných jídelen a prádel, aby společnost usnadnila ženě péči o domácnost. V roce 1960 má v časopise pravidelné místo také týdenní jídelníček s několika recepty.

V roce 1970 toto téma značně ustupuje. Krátké zprávy o nových spotřebičích, a přístrojích se objevovaly pouze v rubrice Domov vás informuje. Ta však byla zařazena jen v prvních čtyřech vydání. Větší prostor z techniky dostala pouze klimatizace, jejímu představení věnovala redakce tři strany v čísle čtyři. Změnou prošly i recepty a jídelníček. Čtenářky a čtenáři sice našli toto téma v každém Domově, ale ze šesti případů jeden byl věnován pěstování a uchovávání zeleniny v bytě a třikrát se recepty objevily jako součást návštěvy restaurace.

Více prostoru dostávají v roce 1980 v časopise hlavně domácí spotřebiče

---

13 Člověk a dům, Domov 2/1960, str. 4

a další technické vymoženosti. Do závěru časopisu se vrací rubrika s krátkými a aktuální zpravami, nazvaná Domov vás informuje, kde je možné najít velké množství informací o domácnosti. Moderní spotřebiče, myčky a další výrobky do kuchyně dostávaly prostor v rubrice Moderní kuchyně. Článek Novinky od sousedů představuje nový typ vysavače či žehličku na vlasy, nemalá expozice spotřebičů se objevila také na veletrzích Brně.

Do této rubriky by bylo možné také zařadit nepravidelné materiály jako Hurá do kanafasu o domácím oblečení z tohoto materiálu nebo materiál Vkus a nevkus kolem vánoc.

Módu, recepty či jídelníček v roce 1990 už v Domově nenajdete. Ale mnohem více pozornosti se zde věnuje článkům o spotřebičích. Z pouhého upozornění, že existují, tentokrát dostávají prostor například na čtyři stránky. Zvláště to platí o druhé polovině roku 1990, kde byly otištěny tři díly: Zaostřeno: bytové spotřebiče. První materiál se zaměřuje na kuchyňské roboty a na čtyřech stranách představuje různé typy, způsoby použití, jejich klady i zápory. Na závěr přidává ještě tabulku s přehledně zpracovanými vlastnostmi spotřebičů. O dva měsíce později vyplnila redakce mezeru ve znalostech svých čtenářů materiálem o mikrovlnných ohříváčích, tedy mikrovlnných troubách. Polední díl této trilogie se zabýval smažiči pro domácnost. Hlavní část sice byla věnovaná fritovacím hrncům, ale nechyběly ani informace o elektrických pánvích. Závěr opět patří přehledné tabulce, která - což v té době ještě nebylo pravidlem - aspoň u českých výrobků uváděla ceny. Do tématu domácnost lze zařadit i vůbec první materiál v roce 1990 o Roztočích a alergii na domácí prach. V roce 2000 se Domov domácnosti, výběru spotřebičů, nádobí a podobných tématům věnuje pouze v přílohách. Tedy pokud nejsou zaměřené na pohyblivý svět nebo zahradu.

6.8 Články zaměřené na domácí kutily

V roce 1960 se toto téma vyskytuje v časopise pouze sporadicky. Poprvé se objevuje ve třetím čísle, kde na straně 55 a 56 přináší návod, jak si vyrobit svítidlo za pár korun.

Z předešlých citací a informací o bytové politice, ale i nábytkářském a spotřebitelském průmyslu vyplývá, že situaci v Československu nejen v sedmdesátých letech rozhodně nebylo možné označit jako standardní. Zřejmě to mnohé donutilo, že si začali vyrábět, budovat a vylepšovat své přibytky sami. Právě v roce 1970 jim byl velmi nápomocen časopis *Domov*, který nabízel několik rubrik věnovaných domácím kutilům. Patřil jim tradičně závěr časopisu, kde dostávaly prostor mezi šesti až deseti stranami, tedy zhruba 10 až 15 % z celkového rozsahu časopisu. Do této kategorie se řadí rubrika *Snadno - rychle - sami*, které přinášela základní servis pro malování, lakování a natírání, dále *Restaurování po domácku*. Tyto články radily, jak opravovat starý nábytek a rubrika *Udělejte si sami* přinesla například návod na šití zástěry, kapsářů, výrobu skříňky. K těmto tématům je možné přiřadit i závěrečnou *Bursu dobrých nápadů*. Graficky byla zpracovaná tak, aby si čtenáři mohli články vystříhnout a uschovávat. Našli tady mnoho rad od uchovávání kosmetiky a potravin, přes vytápění, malování, těsnání oken a podobně.

Právě tato rubrika v roce 1980 zaznamenává největší omezení a zeštíhlení oproti roku 1970. V časopise se objevuje pouze *Udělejte si sami*, a to s výjimkou posledního šestého čísla. Značně se také lišila náročnost jednotlivých návodů. Zatímco v prvních dvou dílech se stavěly krby, v čísle tři si čtenáři mohli vyrobit dle návodu pokojové svítidlo.

V roce 1990 materiály, jak si co vyrobit, z časopisu zcela zmizely.

V roce 2000 čtenář překvapivě našel po dvaceti letech v čísle 4 návodný text doplněný obrázky, který radil, jak si uplést košíček.

6.9 Technické materiály

Technické materiály jsou v časopise Domov během čtyřiceti let zastoupeny opravdu sporadicky a prostor dostávají skoro až na konci časopisu.

V roce 1960 v čísle 4 seznamují s novinkami v elektrotechnické výrobě, v pátém čísle radí, jak postupovat při odstraňování vlhkosti ze zdiva. V čísle 6 přinášejí přehled o vlastnostech, a výhodách různých typů podlahové krytiny. Na rok 1970 se vtaňuje stejné konstatování. V prvním čísle jsou čtyři strany věnované podlahám. Několikrát redakce řeší vytápění domů a bytů. Tím výčet končí.

Na začátku roku 1980 vzbudil nečekaný ohlas článek o využití solární energie. A to tak velký, že se k němu redakce vracela v dopisech v čísle 2 a této jinak stránkové rubrice věnovala třikrát větší prostor. Časopis se opět zabýval vytápěním a využití energie. Tyto materiály měly své místo opět až v samotném závěru časopisu.

V roce 1990 technických materiálů přibýlo a prakticky v každém vydání si takto založený čtenář našel „něco svého“. V prvním čísle to byla úvodní část článků Ze světa předmětů o montovaných rekreačních chatách a zahradních domcích. V druhém čísle tento článek pokračuje a navíc čtenář dostal informace o novinkách z III. mezinárodní výstavy Kachlová kamna a krby. Ve třetím Domově jistě zaujaly tři strany o bezpečnostních zámcích a o dva měsíce později se redakce vrací k podlahám, tentokrát se však zaměřuje pouze na korkové podlahy, způsob jejich pokládky, výhody i zápory tohoto materiálu. Instalace podle Wirsbo se jmenuje materiál v pátém čísle o novém způsobu vedení rozvodů v bytě. Na závěr roku připravila redakce šestistránkový článek o možnostech využití solární energie v domě.

I když v roce 1990 těchto témat přibýlo, nikdy jejich rozsah nedosahoval kvantitativně ostatních témat.

V roce 2000 se technické materiály opět stěhují na samotný závěr časopisu. Zpravidla se zaměřovaly na nízkoenergetické domy, vytápění, úspory energie a podobně.

7. Personální obsazení redakce a redakční rady

Kvalitu časopisu ovlivňují také a nebo především lidé, kteří se na jeho vzniku podílejí. Chronologická deskripce sledovaných ročníků vypovídá o tom, kdo se na přípravě Domova podílel.

7.1

V roce 1960 zastával funkci hlavního redaktora Ludvík Veselý. Redakce ještě v tiráži uvedená nebyla. Je tady však vypsáno šestnáct členů redakční rady: v jejím čele stála národní umělkyně Jarmila Glazarová, Oldřich Benda, akad. arch. Aleš Beneda, inž. Václav Dobiáš, prof. Alois Fišárek, inž. arch. Jiří Hrůza, akad. arch. Ilja Kvasnička, prof. Antonín Kybal, Martin Marušiak, Antonín Matíáš, dr. Jiří Pokorný, inž. arch. Josef Raban, Josef Sedláček, inž. arch. Jiří Ulman, arch. Jan Vaněk, inž. Jiří Vojtíšek. Někteří členové rady také přispívali do časopisu jako autoři. Tento tým se během roku nezměnil. Mezi autory článků lze najít i budoucí členy redakční rady, například arch. L. Níkla, akad. arch. K. Koželku a podobně.

Střídali se pouze grafici. V čísle jedna se o úpravu časopisu starala Eva Kurážová, kterou ve druhého čísla vystřídal Ladislav Svatoš a ve třetím vydání Miloš Hrbas. Ve čtvrtém Domově je v tiráži opět uvedená Eva Kurážová, v čísle pět J. Červený a v posledním Domově v tomto roce Věra Lišková.

7.2

Rok 1970 začíná časopis bez šéfredaktora. Jako zástupce šéfredaktora je v tiráži uvedená Alena Finková. Redakci tvořily Vladislava Müllerová, Anna Malinská a sekretářka redakce Marta Jelínková. Redakční rada má v tomto období jedenáct členů, přičemž sedm už působilo v radě před deseti lety. Kromě národní umělkyně Jarmily Glazarové to byli Václav Dobiáš, Jiří Hrůza, Ilja Kvasnička, Jiří Pokorný, Josef Sedláček, Jiří Vojtíšek. Nově k nim přibyl Prof. Dr. Ing. Emanuel Hruška, DrSc., ing. arch. Alex Kadlec, CSc., akad. arch. Karel Koželka, Dr. Jiří Včelák. Grafickou úpravou se zabýval Mirek Juna. Za celý rok došlo pouze ke třem změnám. Od čísla pět má

časopis šéfredaktora Josefa Koliha a zároveň byla zrušena funkce zástupkyně šéfredaktora, z redakce odešla Alena Finková. V posledním vydání není mezi členy redakční rady uveden Ilja Kvasnička.

7.3

Na začátku roku 1980 je časopis opět bez šéfredaktora a zastupuje ho Vladimíra Müllerová. V redakci působí Dr. Milena Nyklová, Jitka Kiková a Hana Vanclová. Dochází i k proměně redakční rady, z patnácti členů je nových čtrnáct, z roku 1970 zůstává pouze akad. arch. Karel Koželka. Předsedou redakční rady se stal J. Raiser, členy Ing. arch. J. Houda, Dr. J. Karbulka, Ing. arch. O. Kolář, J. Květ, Dr. M. Lamarová, Prof. S. Libenský, ing. arch. M. Matašovský, CSc., akad. arch. L. Nikel, Prof. ing. J. Palevič, S. Petránek, akad. arch. O. Skalík, Dr. V. Šesták, Akad. arch. L. Ubr. Z autorů do Domova přispívali například člen redakční rady Leoš Nikel, Jaroslav Kadlec, Vlasta Štěpová, Helena Jarošová, Daniela Karasová.

O grafickou úpravu Domova se stále stará Mirek Juna.

Od čtvrtého čísla nastupuje do funkce šéfredaktora ing. arch. Jiří Bárta, pozice zástupce šéfredaktora se však neruší jako před deseti lety. Zároveň v této době odchází z redakční rady předseda J. Raiser.

7.4

V roce 1990 zůstává stále šéfredaktorem ing. arch. Jiří Bárta. Jeho zástupkyní je PhDr. Lenka Žižková - Eibelová. V redakci stále působí Vladimíra Müllerová, ke které přibýly Jana Štěpánková a Daniela Švorčíková. V čele šestnáctičlenné redakční rady stojí doc. akad. arch. Jaroslav Kadlec. Po deseti letech tady stále zůstávají Ing. arch. J. Houda, Dr. M. Lamarová, Prof. S. Libenský, Ing. arch. M. Matašovský, CSc., Akad. arch. L. Nikel, Akad. arch. O. Skalík a Akad. arch. L. Ubr. Členství v radě přijali i bývalý šéfredaktor doc. ing. arch. I. Horký nebo bývalá redaktorka PhDr. M. Nyklová. Místopředsedkyní rady byla akad. arch. I. Čapková, nově sem přišel ing. I. Kišš, dr. J. Kužel, ing. arch. V. Lejsal, CSc., ing. arch.

V Struhařová a akad. soch. V. Šerák. Mezi autory článků se stále objevují Milena Nyklová, Jaroslav Kadlec, dále ing. arch. Petr Suske, Eva Poláčková, Daniela Karasová a další.

O grafickou úpravu časopisu se staral Milan Hladký. Od čísla dvě se podílel na grafice akad. mal. Aleš Krejča. V čísle 4/1990 chybí v redakční radě ing. I. Kíšš, o číslo později je už ale opět napsán.

7.5

V roce 2000 tvoří jediný spojovací prvek s předcházejícími ročníky šéfredaktorka časopisu akad. arch. Ivana Čapková, zastupuje ji Dana Jansová. Redakci tvoří Pavlína Klazarová a Vanda Jesenská. Časem se na několik měsíců do Domova vrací Daniela Švorčíková. Grafickou úpravu má na starost Regina Štípková. Redakční rada už byla zrušena.

Tímto výčtem jsem chtěla ukázat, že na kvalitě časopisu se podílelo také to, že jak mezi redaktory, tak dobrovolnými členy redakční rady a externími autory působilo velké množství odborníků. Někteří z nich na přípravě Domova pracovali také několik desítek let.

I v tehdejší době, kdy byla jiná personální politika, tady zůstávali zaměstnanci a také dobrovolní spolupracovníci celá desetiletí, což se projevovalo na kontinuitě, obsahové pestrosti a vysoké kvalitě titulu.

8. Grafická úprava

8.1 Proměna titulní strany

První titulní strany časopisu Domov v roce 1960 byly kreslené. Černou a bílou doplňovaly maximálně tři barvy. Jednotlivé obrazce připomínaly siluety domů, města nebo šlo o náčrty nábytku či doplňků. Určitou výjimkou bylo v roce 1960 třetí číslo, kde je dominantní vykrytý obrázek sklenice na černém pozadí. Kromě černé a bílé barvy je tady zastoupená pouze červená na číslici tři a zelené logo domova. Logo a podtitul, v tomto případě zkrácený na časopis pro kulturu a techniku v domácnosti, jsou atypicky umístěny visle a vytvářejí rovnoběžnou linii se sklenicí. První číslo v roce 1970 uváděly koláže několika menších obrázků, u druhého Domova vítala čtenáře vykrytá barevná fotografie dívky, v pozadí se třemi černobílými obrázky světla. Podobně číslo tři zdobí barevná slunečnice a menší černobílé fotografie bytových doplňků. Změnu lze zaznamenat u Domova číslo čtyři. Poprvé časopis uvádí celostránková barevná fotografie, konkrétně dětský pokoj. O dva měsíce později je to pohled do obytného interiéru s dominantním červeným křeslem. Logo tentokrát zůstává u horního okraje, maximálně se mění jeho šířky a barva. V roce 1980 tvoří titulní stranu vždy fotografie - celek nebo polodetail interiéru, případně uměleckého díla. Jednotnou podobu má i horní část strany. Logo, černé nebo bílé, se přesunulo k levému kraji, vedle něj je do čtyřech řádků vepsán podtitul bytová kultura a technika v domácnosti 1980 - Kčs 10. Pravý roh patří pořadovému číslu. Na obálce ještě nejsou upoutávky na články, což dovolilo vyniknout fotografii. V roce 1990 je základem titul strany vždy pohled do interiéru. Změnila se však podoba loga časopisu a také jeho umístění. Číslo a rok vydání stejně jako podtitul jsou umístěny nad slovem domov tak, aby oba údaje po stranách zařezávaly. Tato podoba se po celý rok nemění. Nápis opouští své místo u horního okraje stránky. V případech, kdy by zakrývalo zajímavý prvek v interiéru, nejčastěji osvětlení, se stěhuje nejen k dolnímu kraji, ale také do dvou třetin výšky stránky nebo je mírně nakloněné podle okenní garnýže na fotografii.

V roce 2000 se mění nejen kvalita papíru, ale celková podoba první strany. Zvětšuje se nápis domov, který je vždy bílý a doplňuje ho barevný podtitul kultura bydlení a životní styl * architektura * design. Pořadové číslo časopisu je barevné, rok a cena také zůstávají bílé. Mnohem větším zásahem do titulu jsou však upoutávky na články zevnitř čísla. Mají své místo nejen v levém dolním rohu na barevném podkladu, který má zřejmě připomínat na sobě položené tři barevné listy papíru, ale také přímo v obrázku. Chybět nesmí ani čárkový kód.

8.2 Formát časopisu

Velikost časopisu zůstávala skoro třicet let stejná. Od roku 1960 měla strana rozměr 23 x 31 centimetrů. S přechodem do vydavatelství Economia se velikost, kvůli jednotnému formátu pro inzerenty, zmenšuje. V roce 2000 má rozměr přibližující se formátu A4. Šířka stránky je 22 a výška 29 centimetrů, zatímco formát A4 má rozměr 21 x 29,7 cm.

8.3 Změna grafické úpravy

Grafika byla do roku 1990 na svou dobu velice progresivní a držela si trvale dobrou úroveň. Dodržovala vyvážené proporce mezi textem, volným prostorem, obrázky a jinými výtvarnými prvky. Výběr a kvalita fotografií byla na velmi vysoké úrovni a vycházely poměrně dobře čitelné, ačkoli si redakce skoro neustále stěžovala na kvalitu tisku. K vysoké grafické úrovni přispělo i to, že obsah čísla nenarušovala reklama, která byla v naprosté většině případů zařazená pouze na druhé straně obálky a potom až v samotném závěru časopisu.

Na počátku roku 1960 jsou redakční strany černobílé, doplněné jednou barvou. Barevné bývají titulky, kresby, půdorysy či podtitky. Více odstínů bývá použito většinou jenom v inzerci. První barevná fotografie se objevuje v inzerátu v čísle čtyři. Barevné snímky v redakčních člácích začínají o číslo později. Na barevný archy vyšly čtyři strany rubriky Mladí umělci pro moderní domov.

V roce 1960 ještě není ustálený počet a šířka sloupců, do kterých se zalamuje text. Nový článek zpravidla začíná vždy na nové straně. Výjimečně se stává, že na jedné straně jeden materiál končí a druhý začíná, vždy jsou ale od sebe odděleny nějakým grafickým prvkem. Článcům ještě chybí perex, pouze v několik případech ho nahrazuje citace či výrok vztahující se k obsahu článku. Titulky jsou vysázeny z různých velikostí a typů písem a velmi často poskytly grafikovi prostor pro jeho fantazii. Fotografie a nákresy jsou popisovány dvěma způsoby - buď je text přímo u obrázku nebo jsou číslovány a popisky mají samostatný rámeček.

V roce 1970 se ustálil zlom textu do tří sloupců, jiné řešení je spíš výjimkou než pravidlem. Přibyl více barevných stran, jejich počet stále nepřekračuje deset. Je patrné, že se redakce zamýšlela nad tím, které materiály vyjdou na barvu, většinou šlo o rubriku Mladí umělci pro moderní domov, návštěvy v interiérech, představení nábytku na výstavách, materiály o módě. Zároveň zmizely barevné podtitky. Mění se také popisování obrázků, které jsou očíslované a text je v blocích mimo ně. Další grafické prvky - titulky, písmo, chybějící perex - zůstávají stejné. Grafická úprava Domova v roce 1980 nezaznamenala prakticky žádné změny oproti časopisu před deseti lety. Názvy článků jsou tentokrát vždy u horního okraje stránky a používá se jeden typ písma. V některých případech bývá výstižné slovo (chata, tapisérie, byt, skleněná plastika) podtrženo. Mění se pouze označování obrázků. Číslice do nich už nejsou vepisovány, ale pomocí jednoduchého schématu - více či méně přehledně - se nacházejí mimo fotografie. Popisky stále tvoří samostatný blok. V roce 1990 už převažují barevné strany nad černobílými, novým prvkem je paginace v horní části stránky. U vnitřního okraje stránky je do ní vepsáno číslo a rok vydání časopisu, vnější okraj patří názvu článku a číslo stránky.

Do té doby byly stránky číslovány dole. Podobný motiv - dvě linky - v některých případech zvýrazňuje název článku nebo jméno autora. Popis fotografií se vrací k roku 1960 - u kratších materiálů je text přímo u obrázku, u delších jsou číslovány a popisky umístěny do samostatného

bloku. Lepší kvalita papíru, počítačový zlom i zcela odlišné technické možnosti jsou na první pohled patrné na grafické podobě v roce 2000. Barevný podtisk, použití několika druhů písmen v jednom materiálu, iniciály, linky, podtržení, orámování a další grafické prvky ovlivňují podobu časopisu Domov v tomto období. Jejich přemíra často vede ke zmatečnosti a horší orientaci čtenáře.

To podtrhuje i fakt, že články jsou prokládané inzercí, jejíž podoba si někdy více a jindy méně liší od redakčních materiálů. Zvlášť patrné je toto stírání rozdílů ve speciálních přílohách ve druhé části časopisu.

Disproporce provázejí také umísťování obrázků - v některých případech se překrývají, v jiném článku jich grafik umístil na stránku pět s popisky i částí textu, čímž zanikají. Ve výjimečných případech lze objevit fotografii s minimální výpovědní hodnotou rozpálenou na dvoustranu. Do fotografií se také velmi často vpisují popisky titulek i perex.

Nějaký společný prvek se pro zlom hledá opravdu těžko. Snad jen číslování stránek se vrací do spodního vnějšího rohu. Číslo ještě doplňuje slovo Domov a piktogram domečku. Začátek článku provází v levém horním rohu barevně vepsané a více či méně čitelné jméno rubriky a lomítkem oddělená forma (pozvánka) nebo zaměření (zadáno pro, architektura) to vše ještě doplňuje podtržení několika tečkami. U speciálních příloh se toto záhlaví mění na podrubriku a tečky tentokrát míří svisle.

O tom, že už se nejedná o časopis založený na kvalitě a popularitě autorů svědčí i to, že jejich jméno je uvedeno až na konci článku. Ještě hůř dopadli fotografové. Někdy jsou uvedeni spolu s autorem, jindy na jiné stránce vedle některé z fotografií.

Každý delší materiál začíná perexem a je rozdělen mezititulky. Je patrné, že grafici v této době maximálně využívali možnosti, které jim technika nabízela. Často však ke škodě časopisu i jeho čtenářů.

9. Závěr

Současnost a budoucnost časopisu Domov

V předcházejících kapitolách jsem zhodnotila proměnu a vývoj časopisu v letech 1960 až 2000. Čas se však nezastavil a Domov za tu dobu opět změnil majitele, obsazení redakce i svou podobu. Jeho současnou situaci i vyhlídky do budoucna představuje rozhovor se spolumajitelem Ing. Alexandrem Bukovským, který působil ve vydavatelství Economia v době, kdy vlastnilo časopis Domov. Potom ho od něj koupil. Druhým společníkem se stala jeho dcera.

V jaké pozici se nyní nachází časopis Domov?

Je v čím dál horší situaci, je jedním z pětatřiceti dalších titulů s podobných zaměřením. a ztratil už pozici, kdy si ho kupovali lidé, kteří si chtěli o bydlení něco přečíst.

Kolik se nyní prodá Domova? Auditovaná čísla o nákladu a prodeji jsem nikde nenašla.

Považuji za zbytečné náklad zveřejňovat. Nevím, proč bych za to měl někomu platit. Pohybuje se zhruba na srovnatelné úrovni jako u podobných konkurenčních titulů. Největší průšvih byl pro Domov nástup Moderního bytu, kdy poklesl podej asi o deset tisíc kusů. Od té doby sice klesá, ale už mírněji.

Na jaké čtenáře se současný Domov orientuje?

To se také neliší od ostatních, musí být zacílený na patřičnou skupinu 25 až 35 let a lidí, kteří si zařizují byt či dům.

Domov v posledním půlroce změnil svoji grafickou podobu. Proč?

Nová grafika by měla být pro čtenáře přijatelnější a lidštetší. Změna se však nedotkla pouze grafiky, ale také výběru materiálů. Jisté časopisy se u nás chtějí lišit a profilují se vůči ostatním třeba tím, že propagují minimalismus. Ale lidé chtějí najít i praktické a cenově přijatelné výrobky. Proto si myslím, že je především důležitý nápad. A bych byl rád, kdyby tohle redakce dokázala. Chtěl bych, aby byl Domov pojatý podobně jako Bydlení před nástupem německého vydavatele. I když v prvním pololetí se jí to příliš nedařilo.

Daří se to nějakému časopisu, máte pro Domov vzor, at' už u nás nebo v zahraničí?

Já si myslím, že naše časopisy nejsou špatné ani ve srovnání se zahraničím zvláště za podmínek, za jakých vznikají a kde vznikají. Ale nejlépe bych asi hodnotil Moderní byt. Jeho šéfredaktor hledá zajímavé nápady, ale nesedí mi obsah, je to takový jednotvárný.

Je těžké v současnosti najít kvalitního redaktora pro takový časopis?

Záleží na tom, jak si představujete dobrého redaktora. Jestli dáváte přednost tomu, aby byl odborníkem nebo aby uměl psát. Já osobně dávám přednost tomu, aby uměl psát a teprve pak aby věděl, o čem píše. Potom vám odpovím, že je těžké sehnat dobrého redaktora. Lidí, kteří se na tuto oblast specializují, je málo.

Sázíte také na podporu prodeje jako jsou přibalené dárky, billboardy, snížená cena?

Dárky pro čtenáře i předplatitele krátkodobě fungují, ale nic platné lidé si kupují časopisy podle titulní strany a podle čtení uvnitř. Zkoušeli jsme i billboardy, ale moc velký vliv na prodej neměly. Přiznávám, že mohly být lepší a na lepších místech, ale že by i tak zázračně zafungovaly, tomu nevěřím. A nějaké nepatrné snížení ceny by nezabralo. To by muselo být tak na 25 korun, ale pochybuji, že by tak stoupl prodej třeba na dvojnásobek. A vydavatelé by jinak přišli o značnou část svých příjmů. Třeba u nás částka z prodeje tvoří skoro polovinu z celkových příjmů.

Zkoušeli jste přilákat čtenáře na internetovou verzi Domova?

Domov stránky má, ale spíš fungují jako informační nástěnka. Zatím totiž nikdo nechce dávat peníze za reklamu na internetu a všichni mají představu, že vše tady bude zadarmo. A ani si nemyslím, že by mělo smysl sem dávat celý časopis, spíš by šlo využívat interaktivní funkce internetu a časopis by tady mohl fungovat jako jakési informační centrum. Ale já si stejně myslím že není nad krásný obrázek vytištěný na papíře.

Proč jste kupoval Domov?

Protože mi vypršela „karanténa“ od Europressu, které jsme prodali Bydlení a nechtělo se mi zakládat nový titul.

Prozradíte cenu?

Kupoval jsme ho v balíčku s dalšími dvěma časopisy - Chatař a Chalupář a Fotografie a myslím si, že takto cena Domova nebyla o moc vyšší, než za co ji tehdy koupila Economia. Myslím si, že byla o hodně nižší, než za kolik se prodávají podobné časopisy v zahraničí.

Jak a kam se podle vás bude situace kolem interiérových a bydlicích časopisů vyvíjet?

Dovolím si prognózu, že nějakou dobu se situace ještě udrží jaká je a potom musí začít časopisy krachovat. A já jen doufám, že my nebudeme mezi prvními.

10. English Summary

In my dissertation I contredted to the magazine Home, wich appurtenant to the oldest magazines about living ,life style and applied art in our country This magazine arosed in 1960 and mustered in the redaction and between coworkers group of specialists and famous personalities from literature, architecture and art .The result was the magazine ,what produced to readers practical information ,interesting visits in interiors portraits of artists and designers and also lowly available information about news ,architecture and lifestyle in abroad.

The magazine was so popular that impression about 70000 pieces disappeared from salerooms and news-stands during a few days and the magazine fell into scarce commodities. Texture and content specialization was changed during forty-five years .I tried describe this process in the profiling of classis 1960 ,1970 ,1980 ,1990 2000. For elaboration situation, where was the magazine situated ,I connecting the most important events ,what happened in our country and in abroad. For elaboration of competitive environment I append the list of another similar magazines what existed in that time. I tried to notch up the changes in personally occupation of redaction .I also describe development of graphic form, during the years has changed the format, front page and also adjustment of redaction pages. I describe the change of the front page in special supplement , I offer several illustration of the front page. Part of each chapter is interview with ex-generaleditors ,editors or coworkers .From their recollections we can make a picture about what went before the publication and what sort of problems they had to battle.

These chapters want to clear the function of advisoryoard ,but the ex-employers think back on the political and later economical influence ,which they had to face up. General editors offer a comparing how has changed not only the magazine but the position and office by arrival new editors. In the end I append the interview with present holder of the magazine home and position in the market and expectations.

11. Literatura

A - Základní literatura:

1. časopis Domov, číslo 1 až 6/1960, (ročník není uveden), vydává SNTL
2. časopis Domov, číslo 1 až 6/1970, (ročník není uveden), vydává SNTL
3. časopis Domov, číslo 1 až 6/1980, (ročník není uveden), vydává SNTL
4. časopis Domov, číslo 1 až 6/1990, ročník 30, vydává SNTL
5. časopis Domov, číslo 1 až 12/2000, ročník 40, vydává Economi, a. s.

B - Doplnková literatura:

- 1 - Janů, Marta, Bibliografie časopisov a novin vychádzajúcich na Slovensku v rokov 1961-65, Matica Slovenská, Martin 1971
- 2 - Jilemnický, František, Noviny a časopisy v českých krajích 1960-1963, Státní knihovna ČSSR - Národní knihovna, Praha 1963
- 3 - Jilemnický, František; Stejskalová, Eva, Noviny a časopisy v českých krajích 1969-1971, Státní knihovna ČSSR - Národní knihovna, Praha 1971
- 4 - Katalog novin a časopisov 1973, Federálne ministerstvo spojov, Nakladateľství dopravy a spojů, Praha 1973
- 5 - Katalog periodického tisku ČSR 1980, Český úřad pro tisk a informace, Praha 1979
- 6 - Klusáček, Tomáš, Úplný katalog periodického tisku vydávaného v české republice, A.L.L. production, Praha 2000
- 7- Přehled periodického tisku v roce 1990, 1. a 2. díl, Národní knihovna v Praze, 1991
- 8 - Rudé právo, leden-prosinec 1960, ročník 40
- 9 - Rudé právo, leden-prosinec 1970, ročník 50
- 10 - Rudé právo, leden-prosinec 1980, ročník 60
- 11 - Rudé právo, leden - prosinec 1990, ročník 70
- 12 - Mladá fronta DNES, leden-prosinec 2000, ročník

C - Další prameny a informace

Osobní setkání s Bukovským Alexandrem

Osobní setkání s Čapkovou Ivanou

Osobní setkání s Horkým Ivanem

Osobní setkání s Kadlecem Jaroslavem

Osobní setkání s Kikovou Jitkou

Osobní setkání s Nyklovou Milenou

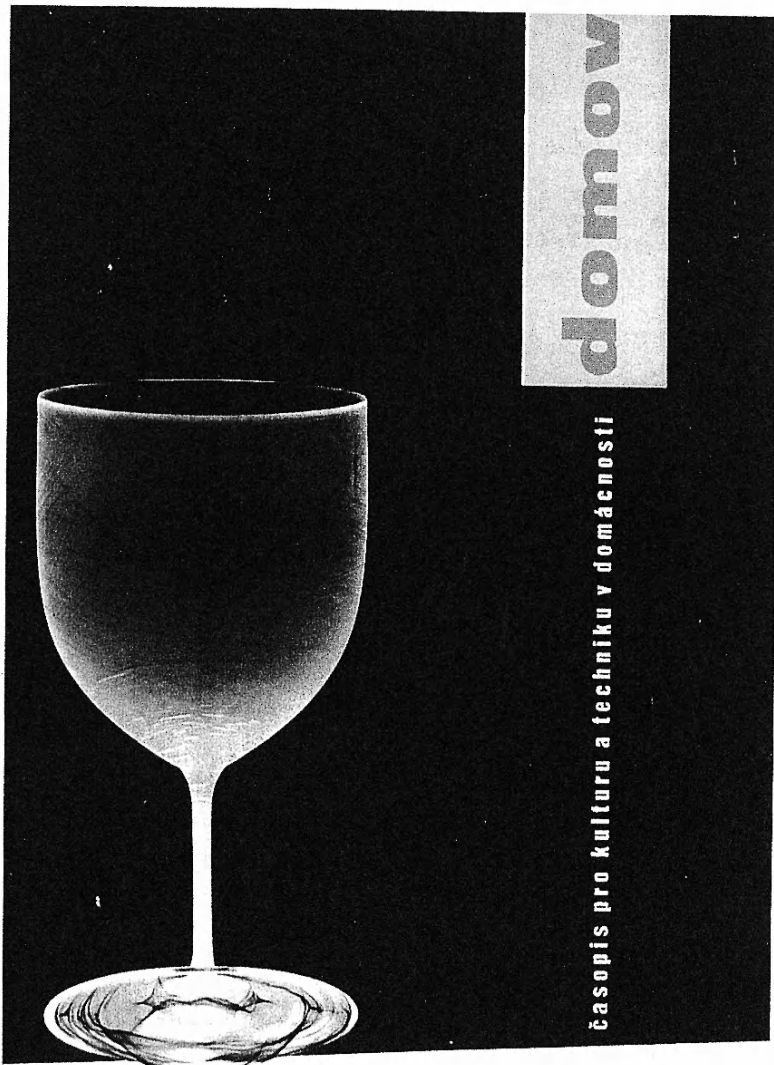
Osobní setkání s Švorčíkovou Danielou

Osobní setkání s Žižkovou Lenkou

tato setkání probíhala v období září - leden 2005

Příloha

Titulní strana – ukázka změny podoby v letech 1960 - 2000

domov

časopis pro kulturu a techniku v domácnosti

CENA 10 Kčs

ČÍSLO **3** 1960

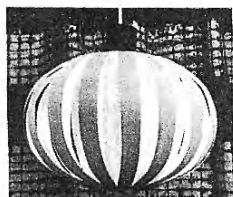
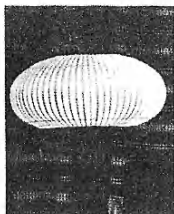
domov

Umělecká kultura a technika v domácnosti 5/1960 • Kčs 10

domov 2

bytová kultura
a technika
v domácnosti
2/1970 - Kčs 10

domov

4

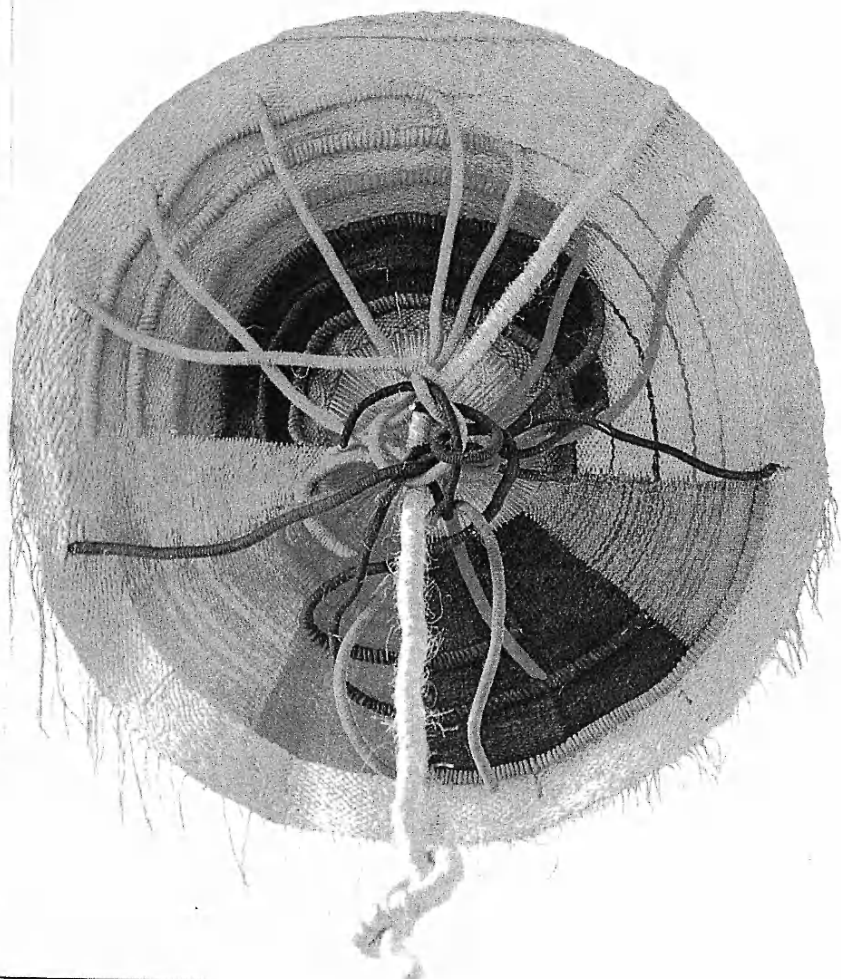

BYTOVÁ KULTURA A TECHNICKÁ V DOMÁCNOSTI 4/1970 Kčs/10

domov

bytová kultura
a technika
v domácnosti
1980 - Kčs 10

2

domov

bytová kultura
a technika
v domácnosti

4

1980 - Kčs 10

46

domov

bytová kultura
a technika
v domácnosti
1980 - Kčs 10

6

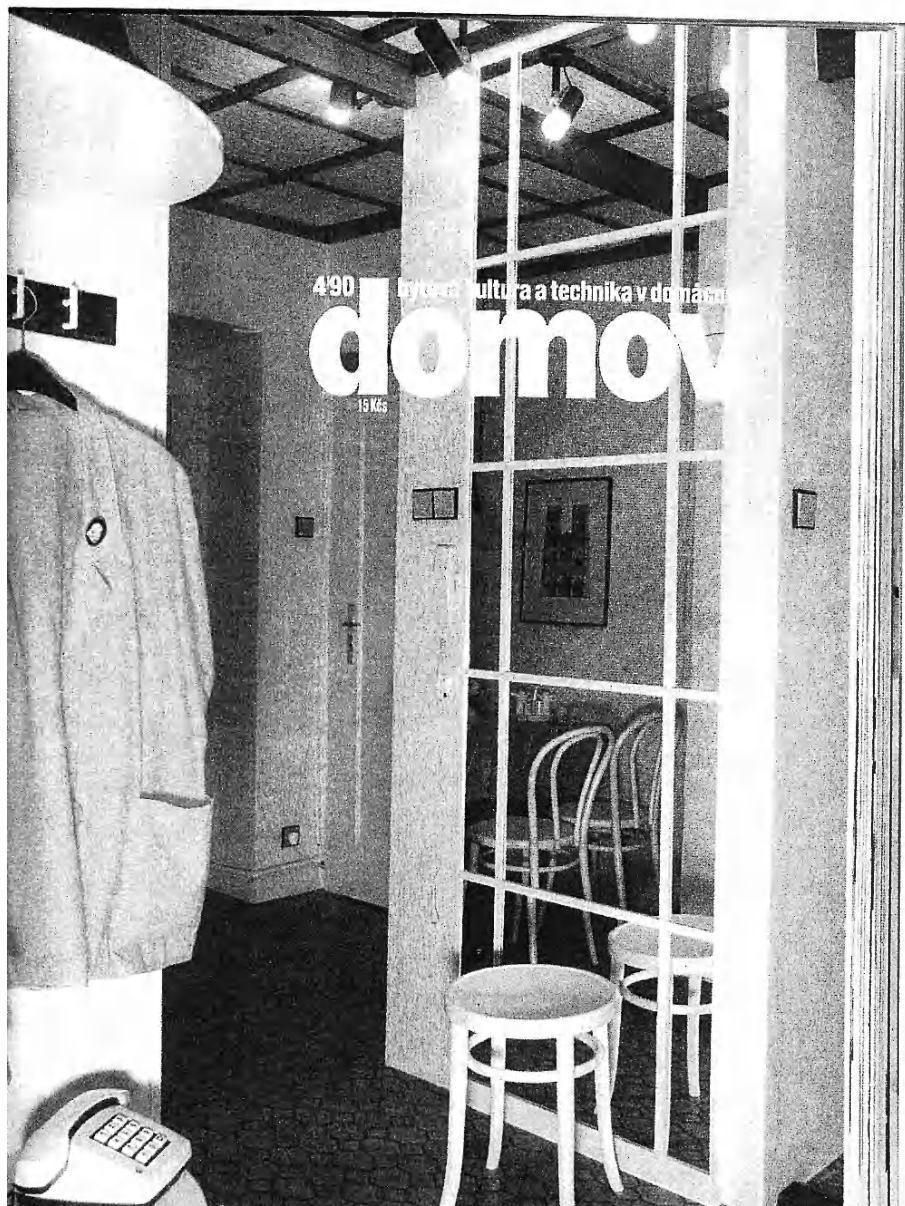

290 bytová kultura a technika v domácnosti

domov

15 Kčs

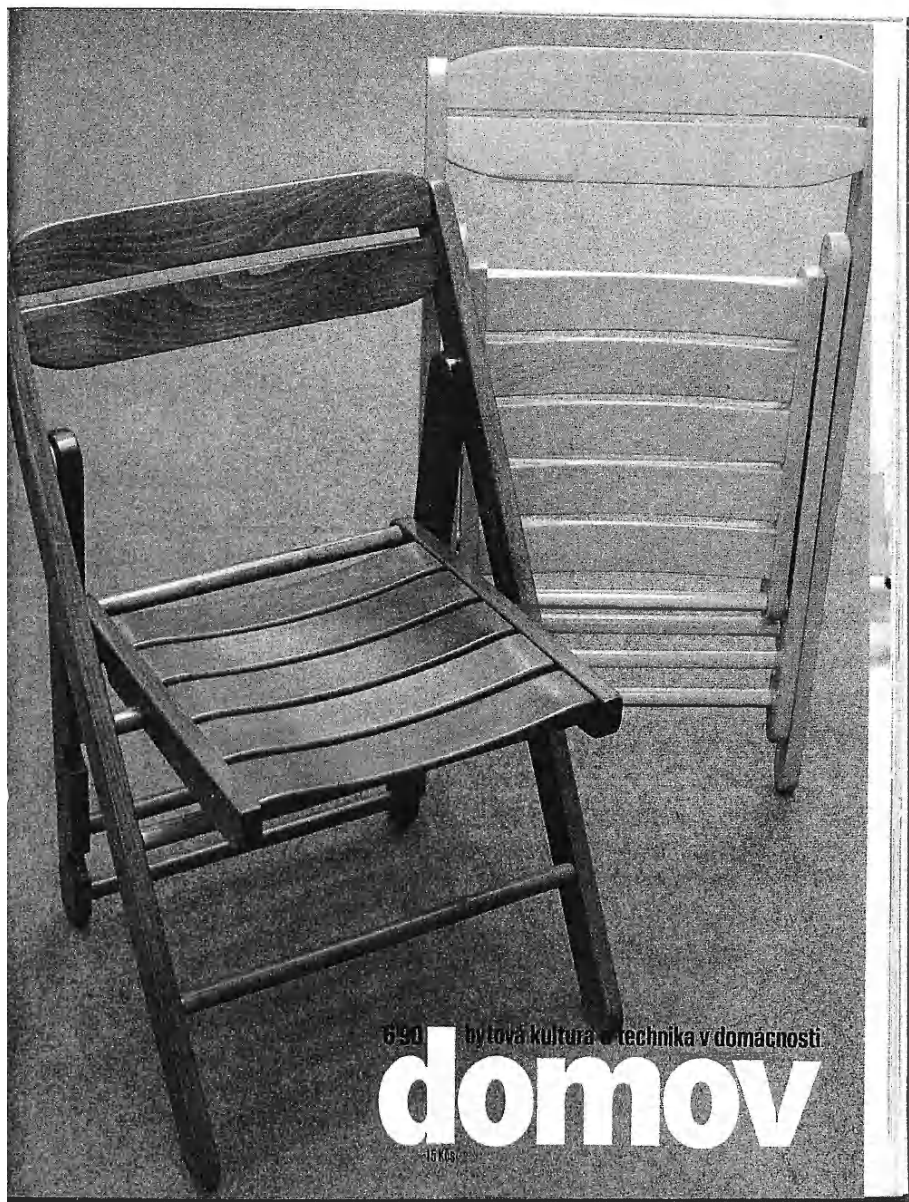

4/90 bytová kultura a technika v domácnosti

domov

16 Kčs

690 bytová kultura a technika v domácnosti

domov

18 Kčs

kultura bydlení a životní styl • architektura • design

4/2000

45 Kč

domov

**SPOTŘEBITELSKÝ
POLOLETNÍK**
Pro náročné

Vrby pro děti.

**Bydlíme
proto,**
abychom žili...

Umění
v travertinu

PŘÍLOHA:
ZÁKLADY
NAŠEHO DOMOVA

**DOKTOR V DOMĚ
A V KOUPELNĚ**

Magazín o bydlení a životní architektura design

8/2000

45 Kč

domov

PRO
ZELENÍ
DOMOV

Šťaví 2000

Dům pro šest
osob, kníračku
a kocoura

Tajemství
závěsů

PROSKLENÉ
KRÁLOVSTVÍ

45 Kč

12/2000

domov

SPOLUPRÁCELSKY
ČTVRTLETNÍK
NAŠE DOMÁCNOST

Záhadně barevně

Komfortní
hříz dečko
mezi kopci

**Křišťálová
katedrála**

9 770012 1536002

PRÍLOHA

KÚPUJEME DŮM ČI BYT

**V LŮNĚ
BESKYDSKÝCH
LESŮ**